

KAUFMANN
DÁVID
KÖNYVTÁRA

B. 167-72.

עט סופר

לרד"ק ז"ל.

נעתק מגליון תנ"ך גדול ישן נושן הנמצא באוצר הספרים בפאריז.

יוצא לאור בפעם ראשונה

ע"י

חברת "מקיצי נרדמים".

ליק

שנת התרבי"ד.

בדפוס האדון רודאלף זיבערט.

אשר

הוא

הוא אשר

הוא אשר

ו

הוא אשר

הוא

הוא אשר

הוא אשר

עט סופר

לרד"ק ז"ל.

נעתק מגליון תנ"ך גדול ישן נושן הנמצא באוצר הספרים בפאריז.

יוצא לאור בפעם ראשונה

ע"י

חברת "מקיצי נרדמים"

ליק

שנת התרכ"ד.

בדפוס האדון רודאלף זיבערט.

ספרים

היוצאים לאור בפעם ראשונה

ע"י

חברת „מקיצי נרדמים“

תחת השגחת ראשי החברה:

יחיאל מיכל זקש בבערלין,
נתן אדלער הכהן בלאנדאן,
אברהם הכהן (המכונה אלברט כהן) בפאריו,
שמואל דוד לוצאטו בפאדוובה,
יוסף צעדנער בלאנדאן,
מתתיהו שטרנאשון בוויילנא,
אליעזר ליפמאן זילבערמאן בליק.

שנה ראשונה: תרכ"ג — תרכ"ד.

עט סופר.

Lyck 1864.

Gedruckt bei Rudolph Siebert

דבר אל הקורא

(מלת המעתיק זה הס' מתוך הס')

„ע”ס, ר”ת עט סופר, והוא שם ספר חברו הרד”ק, והוא קיצור מעיני המסורה והטעמים ומונחתיו רשום בגליונות של חומשי הספרדים ולא בחומשי האשכנזים.“ כזה הוא לשון ר’ אליהו בחור, אדות הספר הזה, בספרו „מסורת המסורה“ בשער שבדי לוחות.

ואני ב”ג העתקתיו מגליון תנ”ך גדול ישן נושן יותר משש מאות שנה והוא נומיר 5 באגליון פוגד של חוגר הגדול של הקיסר צרפת כאפליון השלישי. ולפי דברי ר’ אליהו בחור נראה שהעט סופר שהעתקתי הוא צענמו העט סופר כמו שראהו ר’ אליהו בחור. אעפ”י שהיה נראה צעיני שהעט סופר יצא מידי הרד”ק יותר גדול ממה שהוא לפנינו כי שער הראשון בכתובה נראה שהוא קטן ממה שראוי להיות ואולי קצרוהו המעתיקים מפני שלא ראו בו תועלת רב מפני שעניניו מבוזרים גם בשאר ספרים המדברים מזה. אבל השער השני הוא שער הנקוד אין ספק שהוא בשלימות כפי מה שיצא מידי הרד”ק, ואף כי רובי דבריו נתבארו גם בס’ המכלול, אבל אין ספק כי יש גם בזה הס’ תועלת נוסף על ס’ המכלול מפני שהרד”ק כתבהו אחר ספר המכלול.

ב”ג.

הקדמת הרד"ק.

ספר הנקוד.

המלך מבין תלמיד זהיר אל ספרי קדש אור זהיר רחש
לבי דבר טוב ולשוני אומר אני מעשי למלכים שצעה ערוכים
שצעה מלכים ונתתי לך מהלכים צין העומדים והשוכנים
והנושרתים והנסיכים ואעשה לך מטעמים דדרכי הטעמים דדברי
הקודמים והמה חכמים ומחכמים ומאיר אור זהיר להולכי חכמים
ואורה דרכים לנבונים סופרים ונוקדים וקוראים ולומדים ורבים
לא יבינו ולא ישכילו כי יאמינו וכי ישמילו ודרך ישרה לא
דרכו בחשיכה יתהלכו. וזה יקרה להם ממעט השתדלותם
ומרוב עללותם לדרוש ולתור בחכמה על כל אשר נעשה בספרי
הקדמונים בעלי המסורת והקבלות.

לכן נדבנה רוחי אותי אני הצעיר דוד ב"ר יוסף בן קמחי
לחבר ספר צניקוד וטעמים בכללים מועילים לכל סופר ונוקד
ועל ספר שוקד ימנאם צו מסודרים עדרים עדרים צלי עמל
יקחם ודרך נקלה ילמדם ולא ישכחם. וקראתי שם הספר הזה
עט סופר' מהיר ימנאם צו הסופר ספקו כתבתי צו דרך כלל
הכתובות דרך מלה אחת והכתובות שתי מלות וכן שאר כללין
הצריכין בכתיבת ספר תורה. וחלקתי הספר הזה לשלשה שערים:

השער הראשון בכתיבה.

השער השני בנקוד.

השער השלישי בטעמים.

ע ט סופר.

השער הראשון בכתיבתו.

צריך הסופר לדקדק בכתיבתו כִּד ספרים וכ"ש בספר תורה שקורא בה ברכים ואותיות גדולות וקטנות ידועות הם אצל הסופרים ואינני צריך לכתבם הנח. אבל מה שיש לספק בהם ונמצא בקצת ספרים בטעות אותן אני צריך בזה הספר כתיב לא קרי קרי ולא כתיב.

אמרו ר"ל במס' נדרים פרק אין בין הנודר מחבירו אמר ר' יצחק מקרא סופרים וכתיבין ולא קריין וקריין ולא כתבין הלכה למשה מסיני מקרא סופרים ארץ ארץ פ' כי העם שלא היו יודעים הקריאה היו קוראים ארץ בסגול אף בסוף פסוק ואתנתתא והסופרים כשהיו מקובלים תקנו להם הקריאה כי באתנתתא וסוף פסוק לקרוא ארץ בקמץ האלף וכן כל כיוצא בזה לפי הקריאות האלו זה מקרא סופרים. עמור סופרים פרושו הסרת סופרים תרגום לא סרו לא עטרו כמו שיש ווין שהיו העם קוראים והיו טועים בהם והסופרים החזירו אל הקריאה הנכונה והסירו אותן הווין כמו אחר תעבורו [בראשית יח ה]. וכן אחר תלכו [יהושע ב' טז]. אחר תאסף [במדבר יב יד]. קדמו שרים אחר נוגנים [תהלים ס"ח כז]. משפטיך תהום רבה [שם לו ז]. לא ישמע על פיך [שמות כג יג]. והדומים להם היו קוראים אותם עם ויו והם בלא ויו.

קריין ולא כתבין והם עשרה ולא אבו בני בנימין [שופטים כ יג]. ולא אבו בנימין כתיב בני קרי פרת בלכתו להשיב ידו בנהר כתיב [ש"ב ח ג]. פרת קרי. איש כאשר ישאל בדבר אלהים כתיב [שם יז כג]. איש קרי. כן כי על כן המלך כתיב [ש"ב יח כ]. כי על כן בן המלך קרי בניו ואדרמלך ושראצר הכהו כתיב [מ"ב יט לז]. בניו קרי. צבאות

קנאת יי' תעשה זאת [שם ושם ל'א] צבאות קרי. כ'א'ם הנה ימים נאם
 יי' כתיב [ירמיה לא לח]. באים קרי. לה אל יהי פליטה כתיב [שם נ'
 כ'ט]. אל יהיה לה פליטה קרי. אַל כל אשר תאמרי אעשה כתיב
 [רות ג' ה]. אל קרי. אַל כי אמר אל תבאי ריקם כתיב [שם ושם ז']. כי
 אמר אלי קרי. אַת הגד הגיד לי אשר עשית כתיב [רות ב' י"א]. את אשר
 עשית קרי. ההגד הגד לי כתיב בנדרים ולא נמצא כן כל אשר כתיב וקרי.

כתיבין ולא קריין שמונה תיבות. חמשה עשר דכתיבין תיבא חדא
 וקריין תרתין מלין ואניח שמונה עשרה שהן תקון עזרא ונחמיה. וחלופיהן
 שמונה כתיבין תרתין תיבותא וקריין חדא מלה. והנני כותב לך הנקוד
 ששאלת ממני ואניח לך המלות האלה ויאמר שנים עשר דסבירין ויאמרו
 ויאמר מצרים [שמות י"ד כ"ה]. ויאמר בני גד [במדבר ל"ב כ"ה]. יעבר
 קדמאה שרי סכות [שופטים ה ז]. כה אמר יפתח [שם י"א טו]. הנה
 [שמואל א' יט כב]. ויאמר עד [שמואל א יב ה]. ויאמר שלום בואך
 [שם יו ד]. ויאמר בן הדד [מלכים א. כ. ג]. ויהוא יצא [מלכים ב' ט
 י"א]. ויאמר אפרים [הושע י"ב ח]. והאמוצים [זכריה ו ז]. ויהפכו נערי
 דוד [שמואל א' כה יב]. תחזקנה ידיכם [זכריה ח ט]. ויחר לי מאוד
 [נחמיה ה ז] המגלה הזאת:

שער הנקוד.

וטרם החלי בנקוד אקדים לך שער להודיעך התנועות מה הם ומה
 משפטם: דע כי התנועות הם חמש כי לא יכול אדם להניע אות מבלי חמש
 [תנועות]. התנועה הראשנה אָא ושמה קמץ גדול. השנית אֵי ושמה צרי
 ונקראת גֵ'כ קמץ קטן לפי שעלתה כעלת הקמץ לבא אחריה נע ומקומות
 רבים תבוא זו תמורת זו. והשלישית או ושמה חולם או כולאפוס.
 והרביעית או ושמה שורק והחמישית אי.

ואלו הן חמשה תנועות קטנות ותנועתן קטנה ושפלה מהאמהות
 ואלו הן אָא ושמה פתח גדול והיא כתנועת הקמץ אלא שהיא שפלה
 ממנה. אֵי ושמה סגול והיא כתנועת הצרי אלא שהיא שפלה ממנו ונקראת
 גֵ'כ פתח קטן לפי שעלתה כעלת הפתח ובמקומות רבים תבא זו תמורת
 זו. אֵ ושמה קמץ חטוף והיא כתנועת החולם אלא שפלה ממנה. א בלא

ויו ושמה הקבוץ שפתים והיא כתנועת השרק אלא שהיא שפלה ממנה.
 א' בלא יוד והיא כתנועת החריק אלא שהיא שפלה ממנה:
 ודע כי חמש התנועות [הגדולות] אחריהם נח לעולם ואין באות
 שבצדיהן דגש אם לא תהיה המלה מלעיל שיתקיים הנח כמו למה
 ימה שמה חדלו נזלו שמו שמים [ירמיה ב' י"ב]. וכשתראה תנועה
 גדולה תרחיב קריאת התנועה ותניע השוא כמו זכרו שמנו ירדו ידעו
 אומרים שומרים סיסרא פינחס טובך שובך. אבל החמש תנועות קטנות
 תחטף קריאתם והשוא שבצדו נח כמו אברהם שרביט אגרוף אלבש
 חרבו מאוד [ירמיה ב' י"ב] קרבן שלחן קמצו ישמור יזכור. ופעמים
 תאריך קריאת התנועה קטנה כשתהיה אות גרונית לצדה והשוא שבאות
 גרונית ישתתף עמה פתח או סגול כמו ושהטו הפסח [שמות י"ב
 כ"א]. אעלה בקרבך [שמות ל"ג. ג']. ופעמים תחטף גם אות גרונית
 לא תחמול [דברים י"ג. ט']. שמור מצותי וזיה [משלי ז' ב']. ופעמים
 תאריך התנועה הקטנה גם בלא אות גרונית כשיש טעם עם התנועה הקטנה
 כמו שזכרתי לך שבת י ואראה [קהלת ד' א']. קמנו ונתעורר [תהלים
 כ' ט']. וכן עם אות גרונית בלא הנעת השוא שמחתי שמענו אנחנו ופעמים
 גם בלא אות גרונית תאריך התנועה וישתתף פתח עם השוא כמו רטפש
 בשירי [איוב ל"ג כ"ה]. או מאריך עם החריק כמו ונקף סבכי היער [ישעיה
 י' לג]. והקמץ החטף פעמים משתתפים עמו שוא יהודיע כי הוא חטף
 והוא כאשר תגד האות שאחריה באחת התנועות ולא תדגש כמו אני
 שיט [ישעיה לג כא]. חלי צרי והדומים להם אבל אם תדגש האות שאחריה
 ינקדו הקמץ לבדו כי אין לטעות בו כי בודאי הוא חטף אחר שהדגש
 לצדו כמו רנו שמים [ישעיה מ"ד כ"ג]. גוי נורד [ירמיה ז' לא] והדומים
 להם וכן אם האות שאחריה אם היא בשוא נח ינקדו הקמץ לבדו כי
 אין לטעות בו כי באמת הוא חטף אחר שהשוא נח כי אין אחר הקמץ
 הרחב שוא נח כמו קרבן ודשי והדומים להם לפיכך נפלה המחלוקת
 בקריאת כרתו יערה [ירמיה מו כ"ג]. כי יש אומר שהשוא נח וקוראים
 הקמץ חטוף כי מפרשים המלה צווי כמו חרבו מאוד [ירמיה ב' י"ב].
 ויש אומרים כי השוא נח וקוראים הקמץ רחב כי מפרשים המלה עברו
 כמו שמרו עדותיו [תהלים נ"ט ז']. והיא הקריאה הנכונה אבל בשר הקרבן
 [יחזקאל מ' לט]. ולהציב הדרבן [ש"א י"ג ס"א]. כדרבנות [קהלת י"א א'].
 וישפה [שמות כ"ח ב']. וברקת [שמות כ"ח י"ח]. וזהב ושהרי במרומים
 איוב

[איוב י'ו י'ט]. יזל מים מדליו [כמדבר כ"ד ז]. קבלנו קריאתם בקמץ רחב ולא ראינו ולא שמענו בהם מחלוקת אלא שר' יונה כתב הקרבן בחטיפות הקוף ורפיות הבית ולעולם כל קמץ אשר על שני שוואים יקרא קמץ חטף כמו יקתאל יקנעם יקדעם ישבקשה והדומים ואם תהיה בצד התנועה הגדולה תנועה אחרת קטנה או גדולה ובאותה אשר לצדה טעם אתה משפיל התנועה הראשנה אע"פ שהיא גדולה כמו זכרתי לה [ירמיה ב' ב']. הנה הטעם בכף והיא תנועה קטנה ואע"פ תעמידנה מפני הטעם אשר בה ולפי שתעמידנה תשפיל הזין אע"פ שהיא קמוצה אבל אם תהיה הטעם דחוק לה ולא יהיה באות שבצדה אתה מעמיד האות הקמוצה כמשפטה ותשפיל האות שבצדה אם היא בתנועה קטנה כמשפטה כמו ושמרת את חקיו [דברים ד' מ']. והלכת בדרכיו [שם כ"ה ט] והדומים. וכן אם תהיה התנועה השנית גדולה הראשנה תגביה ותשפול השניה כמו מראשו ועד רגליו [ויקרא י"ג י"ב]. מראשית השנה [דברים י"א י"א] לפי שהטעם בשין שהוא רחוק מתנועת המם תעמיד תנועת המם כמשפט אבל הצרי או החולם שבריש תשפילנו מפני הטעם שבצדו אבל [אם] הטעם בריש אתה משפיל קריאת המם כמו מראש ועד סוף [קהלת ג' י"א]. וכן עם החולם והתיצבו ככובעים [ירמיה מ"ו ד]. וכמו אסורים בכושרות [תהלים ס"ח ז] נוטרה את הכרמים [שיר השירים א ז]. לפי שהטעם רחוק מן החולם תעמוד תשפילנה כמו תגור בוערה [הושע ז' ד] שהטעם בעין וכן אומר שומר והדומים להם. וכן עם החיריק ביד, שירה חודה חידתך [שופטים י"ד י"ג]. אתה תשפיל קריאת החיריק לפי שהטעם באות שבצדה אבל שירתי חידתי שהטעם בתיו רחוק מוכנה אתה מאריך החיריק כמשפט וכן עם השורק. ובשתאמר שועל שהטעם קרוב לו תשפיל קריאת השורק וכן משפט השורק והחיריק אע"פ שחסרו ויו יוד לפעמים כמו שעלים קטנים [ש"ה ב טו]. לססתי ברכבי פרעה [שם א. ט]. ועגבי לקול בוכים [איוב ל. לא] והדומים להם ואחר שמקומם ויו או יוד תאריך קריאתם כמו עם הויו ועם היוד והתנועה הקטנה אע"פ שמשפטה להחטף אם תבוא על אות גרונית תעמידנה אם לא יהיה הטעם באות הגרון כמו החלותי תת לפניך [דברים ב לא]. אתה מעמיד ההא אע"פ שהיא בפתח מפני החית שהיא גרונית וכן החתות כיום מדין [ישעיה ט' ג]. החטאת. הענין. האמור בית יעקב [מיכה ב' ז]. והדומים להם.

שער השוא.

דע כי השוא איננה תנועה אך היא משרתת התנועות על ג' דרכים. האחת כשתהיה על אות אחת^ע תטה קריאת השוא לקריאת אותה האות אם כמוצא [תטה לקריאת קמץ] אם פתוחה תטה לקריאה פתח כמו שערים נערים יעבד הון [משלי כט ג]. ואם צרי כמו באר שאר תאנה קריאת השוא נוטה לצרי ואם שרק כמו קחו דעו קריאת השוא נוטה לשורק מפני החית או העין שהיא שרוקה. ואם חריק כמו קחי סחי יהי אור קריאת השוא נוטה לחריק, ואם הולם כמו, לעולם, שאול פעור, קריאת השוא נוטה לחולם. וכן על הקמץ חטף ומגער [ישעיה נד ט] קריאת הגימל נוטה לקמץ חטף מפני העין שהיא נקראת בקמץ חטף. ויש ספרים שהגימל נקודה בקמץ חטוף ואם השוא געיא תקרא השוא בהרחבה בקריאת האות שבצדה לפי שהגעיא תאריך קריאתה כמו, צדקתך כהררי אל [תהלים לו ו]. שאו זמרה [שם פ"א ג]. תחי נפשי ותהללך [שם קיט קע"ה]. קרכם בתימו לעולם [שם מט יב] והדומים להם.

השני כשתהיה השוא על יוד תטה קריאתה לעולם לחריק ואע"פ שאין היוד בחריק אלא באחת התנועות כמו וידעו כיום ייחל לעולם קריאתה נוטה לחריק. ואם הגעיא עמה תקרא בהרחבה כמו ביד משה ואהרן [במדבר ל"ג א]. וידעו כי אלהים מושל בעקב [תהלים נ"ט יד]. ואם ישתתף עם השוא סגול או פתח לא תטה קריאתה לחריק אלא לסגול או לפתח כמו היה היו היי היו:

השלישי כשתהי' השוא על שאר האותיות והיו מונעות באיזה תנועה מן התנועות לעולם קריאת השוא נוטה לפתח כמו, ברכה, ברכות, שמונים, וכן עם כולם. ואם הגעיא עמה תקרא פתח בהרחבה כמו במקלות ברכו אלקים [תהלים ס"ח כ"ז]. ודע כי כאשר יהיו שני שואים באחד באמצע המלה או בסופה הראשון נח והשני נע, באמצע המלה כמו ישמעו ילמדו ישמרו ובסוף המלה אם דבקה אל אשר בצדה תגיע השני ותקראנו בקריאת ראשית המלה אשר בצדה כמו ויבך עליו [בראשית נ א]. וישב ישמעאל [ירמיה מא ד]. אל תוסף על דבריו [משלי ל. ז]. אבל אם ראשית המלה אשר הנעה בסוף המלה לא ינקדוה בשוא אבל שמו בתוכה נקודה אחת תקרא מפיך שמוציא אותה מן ההסתר ומראה אותה תהיה שרשית, כמו גבה, כמה, או משמשת כמו ידה רגלה. ועוד דע לך כי כל

כל שוא נע וסמוך לה אחת מאותיות בג"ד כפת, האות ההיא אשר היא בגד כפת תרפה זולת מלת שתיים. לפיכך היה קורא בן אשר בראש המלה אלף קודמת כדי שתהיה השין נחה וקוראין לה אות גנובה וכן קוראין אנשי מזרח אשתי ומלת משתי עיני מפלשתיים [שופטים י"ו כ"ח]. באה על נכון שהתיו רפה. ומלת בשתיים עשרה רבוא [יונה ד' יא] המס במאריך והשין נחה בעבור דגש התיו. וכן בשתי מלות ומקף, מה, שתי, שבוי, הזתים, [זכריה ד' יב]. ונקראו שתי מלות כאלה במלה אחת ושין שתי נחה. ואם השוא נחה ואחריה אחת מאותיות בג"ד כפ"ת לא תהיה האות רפה אלא דגושה דגש קל זולתי מלות מעטים נהגו בקריאתם רפה כמו, עבדי, עבדיהם, מלכותם, והדומים להם, שנהגו בקריאתם רפה. ויש מזה על פי המסורת רפים ודגושים ברכי ברכיהם כל לישנא דגשין בר מן שנים רפים כרעו על ברכיהם [שופטים ז. ו]. הוא ברך על ברכוהי [דניאל ו' יא]. וכן רשפיה רשפי אש [שיר השירים ה. ו]. דגש, רשפי קשת [תהלים עו ד'] רפה. לצבא על הר ציון ועל גבעתה [ישעיה לא ד] לית דגש, וכל שארא רפין, לסבוב את ארץ אדום [כמדבר כ"א ה] במחזורא רבה רפה ולטבריא דגש.

ועתה אחל בנקוד וחלקתיו לשלשה חלקים קטנים והם פעלים שמות ומלין. ועתה אחל בפעלים בעזרת המלמד לאדם דעת.

פִּעֵל וכל אשר במשקלו הפא קמוצה והעין פתוחה. ואם בסוף פסוק או באתנת כלו קמץ ובג' ספרים המקל השלישי לזרקא שהוא במקום סגולה בשאר ספרים יש לו משפט אתנת וסוף פסוק. ובא החפיר לבנון קמל [ישעיה לג ט]. באתנת ובמסורה ישר ג' פתחין ונתתיה לאשר ישר בעיני [ירמיה כ"ז ה]. היוצר [שם י"ח ד]. כי ישר הדבר בעיני כל העם [ד"ה א. י"ג ד]. וסימנהון, אתיהבת פחרותא לה. הלא כתבתם הנה לפי שידמו שהם תאר ובאו בלא הפסק קמוצין ושם שפט את ישראל דשמואל [שמואל א ז. יז]. אריה שאג [עמוס ג. ח]. י"י מלך ירוגו עמוס [תהלים צט. א] י"י מלך גאות לבש [שם צ"ג. א]. כי טרף [הושע ו. א] רשע יראה וכעס [תהלים קיב. ד]. עשה י"י אשר זמס [איכה ב' יז]. על שגתו אשר שגג [ויקרא ה' י"ח]. והשיב את הגולה אשר גול [שם ושם כ"ג]. וידום וירח עמור [יהושע יוד י"ג]. כי י"י צבאות יעץ [ישעיה י"ד כ"ז]. בהם דבק שלמה לאהבה [מלכים מ' י"א. כל אלה נכרים שהם פעלים עוברים ואינם בהפסק והם קמוצים. ולא כללנו בכלל אלו טרף בפיה [בראשית

ח' יא]. כי הוא אצלינו שם תואר ולא פעל עבר וגם באו בוקף וקמץ כי גם הוקף יש לו משפט הפסק במקומות רבים. לחטו לרעב נתן [יחזק' י"ח י"ן]. חבול לוא חבל [שם ושם]. ותרבית לא לקח [שם ושם י"ן]. את בכורתי לקח [בראשית כ"ז ל"ן]. או את העושה אשר עשק [ויקרא ה' כ"ג]. הוא זמות יעין [ישעיה ל"ב. ז]. ותלטהו מסביב ולא ידע (שם מ"ב כ"ה). את כל רכושו אשר רכש [בראשית לא י"ח]. כרע נפל תנינא דפסוק [שופטים ה' כ"ז]. קורא דגר ולא יוד [ירמיה י"ז יא]. וגם במלך נבוכדנצר מרד [דברי הימים ב' ל"ז י"ג]. כי לאלהי אביו דרש [שם ושם י"ז ד']. הצדיק אבד [ישעיה נז. א]. אם יועצך אבד [מכה ד'. ט]. משקל נזמי הוהב אשר שאל [שופטים ח' כ"ז]. ומשפט אלהיו לא עזב [ישעיה כ"ח כ']. דם יחשב לאיש ההוא דם שפך [ויקרא י"ז ד'] ולא כמשלו אשר משל [דניאל י"א ד']. וגם דם נקי אשר שפך [מלכים ב' כ"ד ד']. גולות גול וחבול לא ישיב [יחזק' י"ח י"ב]. בנפל אחיו אשר הרג [שמואל ב' י"ד. ז]:

פַּעֲלָה. הפא קמוצה והעין בצירי וכן פעיל הפא קמוצה. פַּעֲלָה וכל אשר במשקלו הפא קמוצה והעין פתוחה. וכן התין קמוצה וכן פעלתי וכל אשר במשקלו הפא קמוצה והעין פתוחה בנפעלת ונפעלתי והפעלת והפעלתי ופעלת ופעלתי התפעלת והתפעלתי. וכשיהיו בהפסק תהיה העין קמוצה לבלתי אכל ממונו אכלת [בראשית ג' י"א]. פן תאכל ושבעת ובתים תבנה וישבת [דברים ח' יא]. וכן רובם בקמץ וכבר באו מהם בהפסק כפתח. הנה נא זקנתי [בראשית כ"ז. ב]. נאספו עלי זדים ולא ידעתי [תהלים לה טו]. לחם הפחה לא אכלתי [נחמיה ה' יד]. לפנים הארץ יסדת [תלים ק"ב. כו]. וכסאו לארץ מגרתה [שם פט מ"ה]. ואני אליך יי שועתי [שם פ"ח יד]. וערים נתשת [שם ט. ז]. כי אני בתמי הלכתי [תלים כ"ז. א]. על שדה איש עצל עברתי [משלי כ"ד. ל] ופן אורש וגנבתי. [שם ל. ט] אחת היא על כן אמרתי [איוב ט' כ"ב] כי אמר אויב צדקתי [שם ל"ד. ה]. על כן לא הגדתי [נחמיה ב' ין] כל פקודי כל ישרתי [תהלים קיט קכח]. אלה מערכות ישראל אשר חרפת [ש"א י"ז מה]. בשפתי ספרתי [תהלים קיט י"ג]. ולי לא הגדתה [שופטים י"ד ין] מכל מלמדי השכלתי [תלים קיט צט]. כל אנחתה השבתי [ישעיה כא. ב]. פן תדבקני הרעה ומתי [בראשית יט יט]. הידד השבתי [ישעיה י"ז ד]. ותקות אנוש האבדת [איוב י"ד. יט]. ואת עמלק החרמתי [שא ט"ו. כ] על כן אמאס

ונחמתי [איוב מ"ב. ו]. וכל דרכי הסכנתה [תלים קלט. ג]. וכן על פי המסורת כל שנות שברת ושברתי ודברת ודברתי והצלת והצלתי פתחין באתנח וסוף פסוק. **פעלו** הפא קמוצה ושחשו אותו [שמות י"ב. ו]. ואם בהפסק כלו קמין פעלו ופעמים כן בהעמדת טעם עד יעור נגעו [ישעיה י"ו. ה]. לגורת פעל הרבים בהפסק בצירי ומאריות גברו [שמואל ב' א' כ"ג]. **פעלתם** העין פתוחה והתיו בסגול ויש העין בסגול הלא שאלתם [איוב כ"א כ"ט]. פעלנו הפא קמוצה והעין פתוחה ואם בהפסק תהיה העין קמוצה וכן פעלנו והפעלנו כלם משפט אחד להם וכאו מהם בהפסק בפתח ואמרתם גצלנו [ירמיה ז'. יב]. מהשלל אשר הצלנו [ש"א ל. כ"ב]. ואת היותר החרמנו [שם א ט"ו. טו]. **פעלה** הפא קמוצה והעין בשוא ופתח והלמד קמוצה שאהבה נפשי [שיר השירים א'. ז]. ואם בהפסק כלו קמין חלב נתנה [שופטים ה' כ"ה] ולגורת פעל בצירי צהלה ושמוחה [אסתר ה'. טו]. וכשתבא התיו במקום הא הנקבה תהיה הלמד פתוחה כמו כי אלת יד [דברים ל"ב. לו]. וכן בנפעל ונשכחת צור [ישעיה כ"ג. ט"ו]. ואת כל ונוכחת [כראשית כ'. יז]. הלמד בפתח וכף ונשכחת בפתח ונוכחת בקמין מפני ההפסק. **פעלת** הפא קמוצה והעין פתוחה והלמד והתיו שוואין והתיו דגושה ואם למד הפעל גרונית גם היא בפתח. ולקחת בידך עשרה לחם ונקודים [מ"א י"ד. ג]. בדרכך יגעת [ישעיה ג"ז. יוד]. הלא שמעת בתי. [רות ב'. ה]. **פעלתן** כל נקודותיו כמו פעלתם פועל בצירי וכל אשר במשקלו ואם למד הפעל גרונית יולד נח בקריאה בין העין והלמד פותח וורה שומע יודע אין הפעל בצירי ופתח בין עין הפועל ולמד הפועל. ופעמים העין בפתח להקל כמו הנוטע אוון [תהלים צ"ד. ט]. לרוקע הארץ על המים [שם קלו. ו]. ושסע שסע [ויקרא י"א. ז]. וכאה מלת אוכד עצות [דברים ל"ב כ"ה]. בפתח אע"פ שאין הלמד מאותיות הגרון. פועלי בצירי כמו פועלי און [תהלים ה. ו] שומרי משמרת הקדש [במדבר ג' כ"ה]. **פועלה** הלמד בקמין ובתיו כמקום הא. פועלת כלו בסגול ואם בהפסק העין בקמין ובחומה היא יושבת [יהושע ב'. טו]. והארץ לעולם עומדת [קהלת א'. ד]. וכבר באו מהם כהפסק בסגול ואת סוכת דוד הנופלת [עמוס ט. י"א]. ותהי לו אומנת [רות ד'. יו]. ואחותו המולכת [ד"ה א. ז. יח]. ואם למד הפעל גרונית יהיה פתוח כלו וכל אשה יודעת איש [במדבר ל"א. יז]. ושוסעת שסע [ויקרא י"א. ג] בורחת כל העיר [ירמיה ד' כ"ט]. ושרה שומעת [כראשית י"ח יוד]. וכא אחר מפני שרה גברתי

אנכי בורחת [בראשית י"ו. ח]. אהבת לדוש [הושע י. יא]. עין הפועל
 בפתח ובא עם ההא בצירי על דרך היחיד ולא יראה בוגדה יהודה אחותה
 [ירמיה ג'. ח]. נוטרה את הכרמים [ש"ה א. ו] בצירי יולדה [ישעיה
 כ"א. ג]. פועלות ידוע. פעול הפא קמוצה וכן כל אשר במשקלו.
 פְּעוּלָה למד קמוצה ואם בסמוך תהפף ההא בתיו ולמד הפועל בפתח
 כדרך כל הא נקבה שתהפך בסמיכות כמו ועצובת רוח [ישעיה ג"ד ו].
 ושכורת ולא מיין [שם נא כא]. איכא ג"כ בשמות ובפועלים שתבא התיו
 שלא בסמיכות כמו רבת שבעה לה נפשי [תהלים קכ"ג. ד]. רבת צררוני
 מנעורי [שם קכט. א]. רבת תעשרנה [שם ס"ה יוד]. למנצה על נגינת
 לרוד [שם סא א]. על מחלת לענות [שם פ"ח. א]. מכת כלתי סרה
 [ישעיה י"ד ז] חכמת ודעת [שם ל"ג. ו] שפעת אני רואה [מלכים ב' ט. ז].
 אם אתן שנת לעיני [תהלים קל"ב. ד]. כשמחת בקציר [ישעיה ט'. ב]. חלת
 מוצה אחת [ויקרא ח' כ"ו]. חמת לכו [תהלים ג"ח. ו]. קרית חנה דוד
 [ישעיה כט א]. אל תתן לחית נפש תורך [תלים ע"ד יט]. אל תתני פוגת
 לך [איכה ב'. יח]. עגלת שלישייה [ירמיה מ"ח. ל"ד]. אף גילת ורגן
 [ישעיה ל"ה. ב]. ותועבת לאדם ליץ [משלי כד ט]. ועל טהרת לכל
 קדש [ד"ה א' כ"ג בח]. ובאו בקמץ עם התיו עזרת מצר [תהלים ס' י"ג].
 עזי וזמרת יה [שמות טו. ב] איך לא עזובה עיר תהלת [ירמיה מ"ט כ"ה].
 אף נחלת שפרה עלי [תהלים י"ו. ו] על כן יתרת עשה [ירמיה מ"ח. לו].
 ויהי ממחרת [שמות י"ח יג]. ויבואו בסמיכת בקמץ מנת שועלים יהו
 [תהלים ס"ג. יא] מנת המלך מן רכושו [ד"ה ג'. לא. ג]. וכן כל מנת
 ולמקצת הימים [דניאל א'. יח]. ומקצת ימים עשרה [שם ושם טו] ומקצת
 כלי בית האלהים [שם ושם ב]. פועלות ידוע. המקור פעול הפא
 קמוצה פעל העין פתוחה ובתוספות הא שיבא מן פעול בחולם פא הפועל
 בקמץ חסוף כמו ולדבקה בו [דברים י"א כב]. למשחה בהם [שמות כ"ט
 כט]. לקרבה אל המלאכה [שמות לו. ב] וכן פעל בפתח יצא בתוספת
 הא הפא בחיריק כמו ליראה את השם הנכבד והנורא [דברים כ"ח ג' ח].
 לרבעה אותה [ויקרא כ'. יו] ואם פא הפעל גרונית יהיה פתח מקום החיריק
 כמו לאשמה בה [ויקרא ה'. כו] ואם עין הפעל גרונית יפתח פא הפועל
 ועין הפעל בשוא ופתח להרחיב על האות לאהבה את יי אלהיך [דברים
 י"ט ח]. גרסה נפשי לתאבה [תהלים קי"ט. כ] ולא יוסיפו לדאבה עוד
 [ירמיה לא יא] ושחטה שטים [הושע ה'. ב]. ובתוספת נון באכדון מולדתי

[אסתר ט'. ה]. האלף בפתח והדלת בקמץ. הצווי פֶּעַל או פעֹל וכשיבא פעול במקף תחטף העין בקמץ חטף מקום החולם כמו זכור נא [מיכה ו]. סעד נא לבכך [שופטים י"ט]. שמרתם [תלים לז]. הרם שינמו בפימו [שם] וכשיבא פעל בהפסק יהיה בקמץ כמו לא קראתי שוב שכב [ש"א ג'. ה] לא קראתי בני שוב שכב [שם ושם ו]. וגם בזקף בקמץ אם תגאל גאל [רות ד' ד']. חזק ואמץ [יהושע אד' ו] וכן קרב אתה ושמע [דברים ה' כז]. ובמסורת עליו ה' קמצין זקפין וסימנהון קרב קנס הטח דמלכים [ב' יט יו] הפי דישעיה [ל"ז מז]. הטח דניאל ט' יח]. וכן אם אותה תקח לך קח [שמואל א' כ"א יוד] ובוקף גדול ודע כי על כל אלה יביאך אלהים כמושפט [קהלת י"א. ט] ובא בסגולה מאחר הזקא קמץ ויאמר עלי לשמואל לך שכב [ש"א ג'. ט] וכן בסגולה חזק ואמץ [יהושע א. ו] ב' קמצין ובא בלי הפסק קמץ סעד לכך פת לחם [שופטים יט. ה] פֶּעַלֹּוּ הפא בפתח לפי שעין הפעל גרונית בשוא ופתח היה הפא בחריק או בקמץ חטף שהן תנועות קטנות ושחטו הפסח [שמות י"ב כ"א] רחקו מעל יי' יחזקאל י"א יד] ובהפסק אשר הם מן פעל יבואו בקמץ התמהמהו ותמהו [ישעיה כט ט' החרשים שמעו [שם מ"ב יח]. הקבצו כלכם ושמעו [שם מ"ח יד] ובא ג"כ בטרחה אם תכעיון בעיו [שם כ"א י"ב] פֶּעַלִי הפא בפתח או בסגול הפא חשפי שובל [שם מ"ו. ב]. ובא הפא בסגול והעין בקמץ חטף והיא גרונית ואחוי בה [רות ג'. טו] או בקמץ חטף הפא לבי את מלכי עלינו [שופטים ט'. יב] ובהעמדה גלי ושמוחי [ויאל ב' כ"א]. בזקף האומר לצולה הרבי [ישעיה מ"ד כ"ז]. באתנח עלי הרבנון וצעקי [ירמיה כ"ב כ] הפא בקמץ חטף והעין בקמץ רחב ובהפך הקמץ חטף בעין הפעל קסמו נא לי [ש"א כ"ח. ח] לתפארת המלה. פֶּעַלְכֶּהּ הפא בשוא והעין פתח ונון הרבות בקמץ כי שמענה נשים דבר יי' [ירמיה ט' יט]. צעקנה בנות רבה [ירמיה מ"ט. ג]. וכבלי ההא קראו לו [שמות כ' כ']. וכן בתוספות נון לבדה שמעון קולי [בראשית ד' כ"ג]. וכולו פתח איתן אפעול בחולם והאלף בסגול ובמקף בקמץ חטף אשמר לו חסדי [תהלים פט כ"ט]. הן עבדי אתמך בו [ישעיה מ"ב. א]. אפֶּעַל בפתח וכן יפעל תפעל נפעל בהפסק בקמץ וכן בשלשלת כי יש לה משפט ההפסק וישחט ויקח משה מדמו [ויקרא ח' כ"ג]. ובאו מהם בהפסק בפתח אלהי תהלתי אל תחרש [תהלים ק"ט. א]. ותקח מפריו ותאכל עמה ויאכל [בראשית ג'. ו]. וכן כל ויאמר ויאכל באתנח וסוף פסוק וכל וילך וירד ראתי יי'

אל תחרש [תהלים ל"ה כ"ב] וירם תלעים ויבאש [שמות יו. כ.]. וכן תחת
דוד אביו ויצלח [ד"ה א' כ"ט כ"ג] ויוצא אליו תחת האלה ויגש [שופטים
ו. יט.]. וגם באו קמוצים זולתי הפסק אם אצדק פי ירשיעני [איוב ט'. כ.].
השומע ישמע [יחזקאל ג' כ"ז] הקשבתי ואשמע [ירמיה ח'. ו.] ובאזני
ישמע [ישעיה ו. ד.]. או בן יגח [שמות כ"א לא.]. י' מציון ישאג [עמוס
א'. ב.]. אם לא יגאל הגידה לי [רות ד' ד.]. כי תאנה לא תפרח [חבקוק
ג' י"ז.]. ותחנף את הארץ [ירמיה ג'. ט.]. איזה יבשר [קהלת י"א. ו.] כמה
גד רשעים ידעך [איוב כ"א י"ז] בכל קדש לא תגע [ויקרא י"ב. ד.] וישן ויחלום
[בראשית מא ה.]. היצלח הימלט [יחזקאל י"ז ט"ז]. כתנת בר קדש ילבש
[ויקרא י"ז ד.]. שם ירעה עגל ושם ירביץ [ישעיה כ"ז. י.]. ויקרם עליהם
עור מלמעלה [יחזק' לו. ח.]. וישחט ויקח משה את הדם [ויקרא. ח טו.]
ויש זקפין קמוצין ויבעט [דברים ל"ב טו.]. יראה ישבע [ישעיה נג. יא.].
ולא ישבע [חבקוק ב'. ה.]. כמוני יברח [נחמיה ו. י"א.]. עד אשר אדע
[ש"א כ"ב. ג.] נקם אקח [ישעיה מ"ז. ג.]. ואותך אקח [מלכים א' י"א לו.]
אפרים יקח [הושע י'. ו.]. ואת בניכם יקח [ש"א. ח י"א.]. ותרכיב לא לקח
[יחזק' י"ח י"ז.]. בשקל הקדש תקח [כמדבר ג. מז.]. ומהם עוד [יחזק' ה' ד.].
כי מדי אדבר אועק [ירמיה כ'. ח.]. רק כל הממלכה לא אקרע [מ"א.
י"א. ג.]. עליך לא יצלח [ישעיה נד י"ז.]. מחתתיו יצמח [זכריה ו'. יב.].
לבי למואב יזעק [ישעיה טו. ה.]. או אשר ישחט [ויקרא י"ג. ג.] אל אשתו
לא תקרב [שם י"ח י"ד.]. שדך לא תזרע [שם כ"ה. ד.]. אשר תזרע [דברים
כ"ה כ.]. בארצם לא תנחל [כמדבר יח ב.] ובו תדבק [דברים י'. כ.]. מפחד
לבבך אשר תפחד [שם כ"ה. ד.]. במקום אשר יבחר [שם י"ו. יג.]. טוב
יגאל [רות ג'. יג.]. זאב יטרף [בראשית מ"ט כ"ז.]. את ראשו לא יפרע
[ויקרא כא י.]. כמה ישכב [שמות כ"ב כ"ז.]. וגם לגמליך אשאב [בראשית
כ"ד יט.]. קרבתי צדקתי לא תרחק [ישעיה מ"ז יג.] עתה תצמח [שם מ"ג
יט.]. וכחיקו תשכב [ש"ב י"ב. ג.]. כן יקראו ולא אשמע [זכריה ז' י"ג.].
ואלהים זולתי לא תדע. [הושע י"ג. ד.]. הקונה אל ישמח [יחזק' ז' י"ב.].
מקולם לא יחת [ישעיה לא ד.]. ובשנת בצורת לא ידאג [ירמיה י"ז. ח.].
כי הוא ישאג [הושע י"א י.]. זרועו יבוש תיבש [זכריה י"א י"ז.]. בשופר
יתקע [שם ט' ד.]. זרעך גוים יירש [ישעיה נ"ד. ג.]. אל תירא ואל תחת
[דברים א' כא.]. ומפניהם לא תחת [יחזק' ב'. ח.]. כי השקט לא יוכל
[ישעיה נ"ז כ.]. תפתה וגם תוכל [מ"א כב כ"ב.]. מדור לדור תחרב [ישעיה

ל'ד. י. הוא לכל מבצר ישחק [חבקוק א'. י]. על סוס לא נרכב [הוישע
 יד ד]. ועל קל נרכב [ישעיה ל'. יו]. ולאום מלאום יאמין [בראשית כ"ה]
 וכשיבואו בתוספות בהפסק בקמץ באו נשתתחו ונכרעה [תהלים צה. ו].
 אוכרה אלהים ואהמיה [שם ע"ז. ד]. יחדיו למשפט נקרבה [ישעיה מ"א.
 א]. ובא פתח קטן תחת קמץ גדול ואקראה לך [ש"א כ"ח ט"ו]. ידשנה
 סלה [תלים כ'. ג]. ולפי שייצאו על משקל נחי הלמד שהם בסגול יצאו
 אלו כמו כן בסגול. ויפעל בחולם כשיבא במקף תחטף העין בקמץ
 במקום החולם וכן הפעל ונפעל כמו מה תפעל בו [איוב ל"ה.. ו]. ומלך
 עז ימשל בס [ישעיה י"ט. ד] לבו יקבץ און לו [תהלים מ"א. ז]. איש
 אחד מכס ירדף אלף [יהושע כג]. יתמך דברי לבך [משלי ד'. ד] הן לצדק
 ימלך [ישעיה ל"ב. א] נשאר החולם עם המקף במלת כי יגבגב איש [שמות
 כא לז] ובא כן מפני המאריך שנשתתף עמו וכן יבא עם המקף בחולם
 כשהמלה איננה זעירה ולא מלעיל כמו יגבל אותו [יהושע י"ח כ]. אבל
 יתמך דברי [משלי ד' ד] בא בקמץ לפי שהיוד מעמדת בנעיא. ויפעלו
 וכן הפעלו ידוע ואם בהפסק אשר הם בגורת יפעל בקמץ וכן בזקף ואם
 באחת יתקעו [במדבר יוד. ד] ואת הארץ תסחרו [בראשית מ"ב ל"ד]. למטה
 אבותיו תשלחו [במדבר יג. א] ובא זולתי הפסק קמוצים אבל הם בהעמדת
 טעם כל שולליה ישכעו [ירמיה נ"י]. חרדות ילכשו [יחזק' כ"ו יו]. והיה
 טרם יקראו [ישעיה ס"ב כה]. לא ירעבו [שם מט. ז]. ראשיכם אל תפרעו
 [יקרא י'. ו]. המה את ערלים ישכבו [יחזק' ל"ב כט]. אבל ישליו אהלים
 [איוב יב. ו]. שבא בקמץ בלא העמדת טעם היא להקל על קריאת היוד
 וכן חסיו בו [דברים ל"ב ל"ז] כך חסיה נפשי [תלים נ"ז. ב]. קוצים כסוחים
 באש יצתו [ישעיה ל"ג י"ב]. אחד באחד יגשו [איוב מ"א. ז] הפעל.
 ידוע ובא מפאר בקמץ חטף ותשתדי [יחזק' י"ז לב]. ואם בהפסק אשר
 הם מגורת יפעל בקמץ כעדי תלכשי [ישעיה מ"ט יח] ולתימן אל תכלאי
 [שם מג. ו]. כי בושת עלומיך תשכתי [שם נ"ד. ד] הפעלנה העין
 בפתח ונון הרבות בקמץ ואם בהפסק קמץ ובאו בפתח ואוני שומעים
 [ככ"י כהוב חרשים] [ישעיה לב. ג] אזניהם תחרשנה [מיכה ז' יו].
 ועיני גבוהים תשפלנה [ישעיה ד' מ"ה]. שלש הגה לא תשבענה [משלי
 ל. ט"ו] בדי שאול תרדנה [איוב יו. יו] והגה בשבי תלכנה [יחזקאל ל. י"ח].
 הכנים פקד פקדו העין קמוצה או פקדוהו וכולו קמץ פקד העין קמוצה
 כי הוא מלעיל לעולם או פקדן כשיבא בהפסק ולמד הפועל בסגול או למד

הפועל

הפועל בקמץ והכף בשוא פקדן פקד. פקדנו העין קמוצה והלמד פתוחה
 וזה אינו כמשפט הנקוד כי אחר הלמד נח נסתר והיה משפטו קמץ אבל
 מצאנו פתח פעלני ופעלתי הפעלתי וכולי ובהפסק הם קמוצים
 מלא כרשו מעדני הדיחני [ירמיה נ"א. לד.]. וכן בוקף כי ארץ הנגב נתתני
 [יהושע ט"ו. יט] וחברו עקב כי בוייתי [ע"ב י"ב. י] כי נחמתי [רות ב'.
 ג.] אם יכל להלחם אתי והכני [ש"א י"ז. ט]. כי עבדך יואב הוא צוני
 [ש"ב י"ד כ"ב] י"י מבטן קראני [ישעיה מ"ט. א] ובאו בקמץ וולתי ההפסק
 להורות כי בן המשפט מפני הנח הנסתר למה רמיתני ואתה שאול [ש"א
 כ"ח. ג.]. צרפתי כל תמוצא תלים י"ז. ג. י"י קנני ראשית דרכו [משלי
 ח' כ"ב] ענני במרחב יה [תהלים ק"ח. ה.]. הורני לחומר [איוב לט יט].
 וכבר בא למוד הפועל בצרי בפעל הרגש ויסרני מלכת בדרך העם הזה
 [ישעיה ח' יא] פקדם כולו קמץ ובא ובצעם בראש כולם [עמוס ט' א].
 בפתח הלמד מפני שהמלה מלעיל. פקדכם העין בפתח לפי שהוא
 מלרע לרוב התנועות והכף בסגול וכל כלכם וכל שהוא כנוי בסגול לעולם
 פקדנו כלו קמץ לעולם פקדה כלו קמץ פקדה העין קמוצה והלמד
 בצירי וכף הכינוי בשוא שברך בלב ימים [יחזקאל כ"ז כ"ו]. פקדן כלו
 קמץ כמו פקדם פקדכן כמו פקדכם כנוי פקדת פקדתני העין פתוחה
 וכן בכלום או פקדתהו והתיו קמוצה פקדתהני התיו פתוחה פקדתם
 התיו קמוצה וכן פקדתנו פקדתה פקדתן התיו קמוצה כנוי פקדי פקדתהו
 העין קמוצה וכן בכלום כנוי פקדה פקדתהו העין והלמד פתוחה וכן
 בכלום. כנוי פקדה פקדתהו העין והלמד פתוחה ואם בהפסק גם הלמד
 קמוצה חיה רעה אכלתהו [בראשית ל"ז ב.]. וצדקתו היא סמכתהו [ישעיה
 נט. יו.]. בא בפתח וסוף פסוק ומיכל בת שאול אהבתהו [שמואל א' י"ח
 כ"ב]. או פקדתו הלמד פתוחה והתיו דגושה גנבתו סופה [איוב כ"א.
 יח.]. פקדתה העין קמוצה והלמד פתוחה ואת אמך אשר ילדתך [ירמיה
 כ"ב כו.]. הלמד בקמץ מפני ההפסק פקדתני העין קמוצה והלמד פתוחה
 ואם בהפסק קמוצה וחמתי היא סמכתני [ישעיה ס"ג. ה.]. פקדתם העין
 והלמד קמוצים והתיו פתוחה ואכלתם חית השדה. [הושע ב' יד] ובקשתם
 ולא תמוצא [שם ושם ט']. לפי שהמלה מלעיל ותחטף קריאת התיו עם
 המס' אבל כל שאריתם כנוי הפועלים התיו קמוצה לפי שתעמד קריאת התיו
 עם המס' ולא תחטף. פקדתכם העין קמוצה והלמד קמוצה. פקדתה
 כלו קמץ והוא במפיק או פקדתה והלמד פתוחה והתיו דגושה והוא רפה

פּוֹקְדָהָּ עֵינַי וְהִלְמֹד קְמוּצִים וְהִתִּי בְצִירֵי וְהִכָּף סִימֵן הַפְּעוּלָה בְּשׂוֹא
וּאִם הַמְּלָה מְלַעִיל תְּהִיָּה הִתִּי בְּסִגּוּל כִּי כִלְתָן אֲשֶׁר אֲהַבְתָּן [רוֹת ד' טו] חֲכַמְתָּן
וְדַעְתָּן הִיא שׁוֹבַבְתָּן [יִשְׁעִיָּה מ"ז. י]. פּוֹקְדָחֵן כְּמוֹ פְּקַדְתֶּכֶם
הַכִּיּוֹנָנִים כְּנֹו פּוֹקֵד פּוֹקְדוּ פּוֹקְדוּ הַלְּמֹד בְּצִירֵי פּוֹקְדָהּ עֵינַי הַפְּעַל בְּסִגּוּל
חֹוֹתְנָן יִתְרוֹ [שְׁמוֹת י"ח. ו]. וְאִם לְמַד הַפְּעַל גְּרוּנִית יִשׁ בְּצִירֵי אֲשֶׁר אֲנִי
שׁוֹלְחָן [ש"א כ"א. ג] אוּ בִּפְתַח בּוֹרֵאךְ [יִשְׁעִיָּה מ"ג. א]. וְכֵן אִם הָעֵינַי
הַפְּעוּל גְּרוּנִית בִּפְתַח לֹוֹרַע אֲבִרְהֵם אוֹהֲבֵךְ [ד"ה ב' ב'. ז] וּבְהַפְסֵק שׁוֹמֹרְךְ
וְזִכּוֹר אֶת בּוֹרֵאךְ [קְהֵלֶת י"ב. א] הַלְּמַד בְּסִגּוּל וְהִכָּף קְמוּצָה רַפָּה וְכֵן אֲשֶׁר
לֹא תִשְׁמָע אֶת עֲבֹדְךְ מִקְלָלְךְ [קְהֵלֶת ז'. כ"א]. וְיִשׁ דָּגֵשׁ י"ו אֲלֹהֶיךְ מִיִּסְרָךְ
[דְּבָרִים ח'. ה]. פּוֹקְדוּ אוּ פּוֹקְדֵנִי לְמַד הַפְּעַל בְּצִירֵי כְּמוֹ כְּמוֹעַט יִשְׁאֲנִי
עוֹשֵׁנִי [אִיּוֹב ל"ב כ"ג] וְכֹא בִּפְתַח בְּמִקּוֹם צִרֵי אֲמַרְתָּ אִין רוֹאֲנִי [יִשְׁעִיָּה
מ"ז. ג]. פּוֹקְדָם לְמַד הַפְּעַל בְּקִמְיָן אוּ פּוֹקְדֵיהֶם בְּסִגּוּל עֵינַי הַפְּעַל
אוּ בִּפְתַח וְכֵן פּוֹקְדָם גּוֹאֲלֵכֶם קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל [יִשְׁעִיָּה מ"ג. ד]. פּוֹקְדֵנִי
לְמַד הַפְּעַל בְּצִירֵי פּוֹקְדָהּ לְמַד הַפְּעַל בְּקִמְיָן אוּ פּוֹקְדֵיהָ לְמַד
הַפְּעַל בְּסִגּוּל כְּמוֹ הִנֵּה אֲנִי מִפְתִּיָּה [הוֹשֵׁעַ ב' י"ד]. פּוֹקְדָהּ לְמַד
הַפְּעַל בְּצִירֵי פּוֹקְדָן כְּמוֹ פְּקָדָן אוּ פּוֹקְדָתָן כְּמוֹ פּוֹקְדֵיהוֹן כְּנֹו פּוֹקְדִים
פּוֹקְדֵינוּ לְמַד הַפְּעַל קְמוּצָה פּוֹקְדֵיךָ לְמַד הַפְּעַל בְּסִגּוּל וְכֵן כֹּל אֵיךְ
בֵּיךְ גֵּיךְ דֵּיךְ בְּפוּעָלִים וּבְשִׁמוֹת וּבְמִלִּים. פּוֹקְדֵי לְמַד הַפְּעַל פְּתוּחָה
זֶה הַמְּשַׁפֵּט בְּשִׁמוֹת וּבְפוּעָלִים וּבְמִלִּים כִּי כֹּל אִיו בִּיו גִּיו קִמְיָן וְכֹל אִיו בִּי
גִי פְתַח וְאִם בְּאַתְנַח וְסוּף פְּסוּק קִמְיָן וְכֵן בְּאוּ מוֹהֵם בּוֹקֵף קִמְיָן לֹא אוֹכֵל
לְעֵבֹוֹר אֶת פִּי י"ו אֱלֹהֵי [בְּמִדְבָר כ"ב י"ח]. הִנֵּה אֲנִי כּוֹנֵן בֵּית לִשְׁם י"ו
אֱלֹהֵי [ד"ה ב' ב'. ג] הִגַּם עַל הָאֵלְמֵנָה י"ו אֱלֹהֵי תִשְׁיֵב נֹא נִפְשׁ הִילֵד [מ"א
יז כ. כב] שְׁפִטְנִי כְּצַדִּיק י"ו אֱלֹהֵי [תְּהִלִּים ל"ה כ"ד]. זֶה רְבִיעִי אֲבָד נִחְשָׁב
עִם הַזִּקְפִּין שְׁמַעְתִּי בְּקוֹל י"ו אֱלֹהֵי [דְּבָרִים כ"ז י"ד] וְעַתָּה י"ו אֱלֹהֵי אַתָּה
הַמְּלַכְתָּ אֶת עֲבֹדְךְ תַּחַת דּוֹד אֲבִי [מ"א. ג. ז]. אֲשִׁיב נָקֵם לְצִירֵי [דְּבָרִים
ל"ה מ"א] כְּמוֹנַחַת הַהוֹלְכָתָ לִפְנֵי [רֵאשִׁית ל"ב כ"א] הַגְּמוּלָה אַתֶּם מְשַׁלְּמִים
עָלַי [יִזְאֵל מ. ד. ד] צַמְחוּ כְּבוֹר חִי [אִיכָה ג' נג] וְיִגְרַם בְּחִצֵּץ שְׁנֵי [שֵׁם
וְשֵׁם יו] אֵל תִּגְעוּ כְּמוֹשִׁיחֵי [תְּהִלִּים ק"ה ט"ו] וְקִרַע לִי חֲלוּנֵי [יִרְמִיָּה כ"ב
י"ד] וְכִכּוֹר בְּאוּ בְּקִמְיָן זוֹלָתִי אַתְּנַח וְסוּף פְּסוּק וּזְקַף בְּאוּזֵנִי י"ו אִם לֹא בְּתִים
רְבִים [יִשְׁעִיָּה ה' ט]. וְנִגְלָה בְּאוּזֵנִי י"ו צְבָאוֹת [שֵׁם כ"ב י"ד]. אַחֲלֵי יִכּוֹנוּ
דְּרָכֵי [תְּהִלִּים קִישׁ. ה] וְגַם בְּאוּ מוֹהֵם בִּפְתַח בְּאַתְנַח וְסוּף פְּסוּק רִיבָה י"ו
אֶת יִרְיֹבִי [שֵׁם לֵה. א]. שְׁכַתִּי בְּבֵית י"ו כֹּל יִמֵּי חִי [שֵׁם כ"ז. ד]. אֲלִיךְ

נשאתי את עיני [שם קכ"ג א]. בהוסרם יחד עלי [שם לא יד]. כלן
 עיני [שם סט ד]. ראש מסיבי [שם קמ. י]. בחרתי הסתופף בבית אלהי
 [תהלים פ"ד יא]. הושע עבדך אתה אלהי [שם פו. ב]. רבת צררוני
 מנעורי הראשון [שם קכט. א]. יי' שמעה תפלתי האזינה אל תחנוני
 [שם קמג. א] אכן שמעת קול תחנוני [שם לא כג]. הקשיבה אל רנתי כי
 דלותי מאוד הצילני מרודפי [שם קמ"ב. ז]. וכן זה סיני [שופטים ה.
 ה] פתח באתנה. **פוקדיהם פוקדיכם** הלמד בעירי והוא והכף בסגול
פוקדינו הלמד בעירי **פוקדיה** הלמד בסגול וכן כל הא הנקבה הקמוצה
 מה שלפניה נקוד בסגול. **פוקדיך** הלמד פתחה וכן איך ביד גיך הלמד
 פתוחה ואם בהפסק קמוצה. **פוקדיהן** **פוקדן** ידוע. כנוי פוקדת פוקדתו
 עין הפעל בפתח וכן כלם. כנוי פוקדות פוקדתיו וכו' ידוע כנוי פקוד
 פקודי וכו' ידוע כנוי פקודים וכו' ידוע כנוי פקודה פקודתי פוקדתך
 פקודתו פקודתם פקודתים פקודתה פקודתך בכלם למד הפעל בקמץ פקודתך
 כלו קמץ פקודתכן למד הפועל בפתח. כנוי פקוד פקדוהו הלמד בעירי וכן
 פקדני פקדני. כנוי **פקוד** פקדוהו הלמד בעירי וכן פקדנו פקדני **פוקדנה**
 הלמד בסגול כנוי **אפקוד** אפקדוהו הלמד בעירי **אפקדכו** הלמד בסגול
 בעבור כי הנון ברגש וכן כל נון מנון ויו כנוי הנסתר ונון ויו כנוי המדברים
 היא רפה לפי שכל שלפניה בעירי זולתי אם תהיה דגושה לחסרון ואז מה
 שלפניה בסגול. **אפקדך** ובהפסק אפקדך למד הפעל בסגול ופעמים הכף
 דגושה יאר יי' פניו אליך ויחנך [מדבר ו. כ"ה]. אל הארץ אשר אראך
 [בראשית יב. א]. ומכוערב אקבצך ישעיה מו ה' **אפקדם** למד הפועל
 בעירי וכן יפקדם תפקדם נפקדם וכו' כי אמילם [תלים קי"ח יא] בפתח
 מקום הצירי מפני ההפסק. **אפקדנה** למד הפעל בסגול וכן כל נון קמוצה
 עם הא הנקבה מה שלפניה בסגול כמו אם יראנה הכהן [ויקרא יב כ"ח]
 אם גאול ינאלנה [שם כ"ז יג]. ישפילנה יגיענה [ישעיה כו. ה]. תשמטנה
 [שמות כ"ג יא] ימנענה יכחידנה [איוב כ' י"ב]. וקראנה באזנינו [ירמיה
 לו. טו]. ויסגור בשר תחתנה [ראשית ב. כא]. אבל ליחמנה במקלות
 [בראשית ל. מא] המים בעירי לפי שהנון לרבות והוא נוספת. כנוי **יפקוד**
 יפקדוהו הלמד בעירי או יפקדנו הלמד בסגול וכן עם הוא הלמד בסגול
 כמו יסובבנהו [דברים ל"ב. י] **יפקדני** למד הפעל בעירי וכו' פתח גדול
 תחת קמץ במלת יאהבני אישי [בראשית כט. לב]. וכן באו כמוהו פן
 הרבנני הרעה [שם יט. יט]. הבדל יכילני [ישעיה נג. ג]. כי ישיבעני

במורוס [איוב ט'. יח]. חי י"י אשר הכיני ויושיבני על כסא דוד אבי
 [מ"א ב כ"ד] ותראני האתון [במדבר כ"ב לג]. כי לא יראני האדם [שמות
 ל"ג. כ]. וכן בשני מקומות בסגול הדלת וברגש הגון שלא כמנהגו. יפקדם
 בצירי ובאה מלת ילבשם הכהן [שמות כ"ט ל]. בקמץ על דרך העבר
 וכן לא ישימם בך [דברים ז'. טו]. בקמץ תחת הציירי ומלת ויחלקם דוד
 [ד"ה א כ"ד. ג] בסגול הויד והחית בקמץ. יפקדכם ידוע. יפקדנו
 בצירי למד הפעל וכן בקמץ באתנה וישראל לא יכירנו [ישעיה ס"ג.
 י] יפקדך בצירי וכן בפתח באתנה ושוד בהמות יחיתן [חבקוק ב. יז].
 כנויי הפקוד ונפקוד ידוע כנויי יפקדנו יפקדו וכולי ידוע אילי נביות
 ישרתונך [ישעיה ס' ז] ומלכיהם ישרתונך [שם ושם. י]. ושניהם הגון בסגול
 לפי שהם מלעיל כי האתנחות בשניהם בתין הכנויים הבנויים מן אפעל יפעל
 בפתח עם הכנויים עין הפעל בקמץ אם לא יסחבום [ירמיה מט כ'].
 וימין תסעדני [תהלים י"ה לו] שמע בקולי איעצך [שמות יח. יט] ישמעני
 אלהי [מ"ה ז. ז'] ויתקעה בכטנו [שופטים ג' כ"ג] וימצאהו איש [בראשית
 לו. טו]. וימצאה מלאך יי [שם י"ז. ז] וישלחך יי בדרך [ש"א טו. יח]
 ואשלחך אל פרעה [שמות ג. י] מה יקח לך [איוב ט"ו יב] ויסחך מאהל
 [תלים נ"ב. ז]. אם אשכחך [שם קלו. ה]. ויקחהו וישליכו אותו [בראשית
 ל"ז כ"ד]. ותזכים להם לאכול [יחזק' יו כ']. איכבה אלבשנה [שיר ה.
 ג]. צדק לבשתי וילבשני [איוב כ"ט י"ד]. לא יירשך [בראשית ט"ו. ד].
 אפשר שיהיה מוזו הגזרה כי יגשך [בראשית ל"ב יח]. ואע"פ שתמצאנו
 ותפגוש אותם [ש"א כ"ה כ']. בחולם וכן עם הכנויים בשוא אפגשם ויפגשוהו
 וכן קחנו וכואה [ש"א כ' כ"א]. בקמץ שאוני אנכי אדבר [איוב כ"א. ג].
 בכל דרכיך דעהו [משלי ג. ו]. שאהו בחקיד [במדבר י"א. יב]. כאשר
 יהיה פא הפועל גרונית תנקד האות הנוספות בפתח זולתי אלה שנתקד
 בסגול כמו אעמוד יעמוד תעמוד נעמוד והרבים בפתח גם פא הפעל יעמוד
 תעמוד יארבו הימים [יחזקאל י"ב כב] ויחלמו חלום [בראשית מ"ו. ה].
 ויעברו אנשים מדינים [בראשית ל"ז. כו]. וכן עם הכנויים לא תעזבו [ירמיה
 י"ד כ"ז]. כרות לנו ברית ונעבדך [ש"א י"א. א]. ביום השבת יערכנו
 [ויקרא כ"ד. ח]. לכו ונהרגהו [בראשית ל"ז יט]. וכן בתוספות הא ונעבדה
 את מצרים [שמות י"ד. יב]. ובאו מופארים בקמץ חטף ולא תעבדם
 [שמות כ"ג כ"ד]. אשר לא ידעתם ונעבדם [דברים י"ג. ג]. ולפי שבא
 הפעל בקמץ חטף באה האות הנוספת בקמץ רחב ויבואו ג"כ בסגול ולא
 יערכו

יערבו לו[הושעט' ד'] ויארבו לו על שכם [שופטים ט'. לד'] למען תחוקו [דברים י"א ח.]. יחררו כצפור [הושע יא. יב.]. יהלמני צדיק [תהלים קמ"א. ה.]. נארבה לדם [משלי א. יא.]. בנין נפעל העבר פתח מה נכבד היום [ש"ב. ו. כ"א.]. וכן נפעלת נפעלתי ואם בהפסק קמין וכן בא בוקף קמין עד אחד לא נעדר [ש"ב יז. כב.]. ובאו מעטים גם בלא הפסק קמוצים כמו שבא ג"כ פעל קמין במקומות כמו שכתבנו והוא לבדו נשאר [בראשית מ"ב. ל.]. נכתב ונחתם בטבעת המלך [אסתר ג. י"ב.]. וחבר הקני נפרד מקין [שופטים ד' לא.]. כי כתב אשר נכתב בשם המלך [שם ח. ח.]. ונקדש ככבודי [שמות כט. מוג.]. היה יחיה כי נזהר [יחזק' ג' כא.]. ולא נזהר [שם ל"ג. ד.]. והעם לא נזהר [שם ושם. ו.]. והוא נזהר [שם ושם ח.]. נצב ימינו כצר [איכה ב'. ד.]. אל מקדשי כי נחל [יחזקאל כ"ה. ג.]. ואיפשר שיהיו אלה בינונים אבל קרוב הוא ענינם לעבר הבינוני בקמין זולתי אם הוא נסמך כמו נאמן רוח [משלי י"א. י"ג.]. נלעג לשון [ישעיה ל"ג יט] נעות המרדות [ש"א כ. ל.]. וכן'עם הכנוים בקמין אקבץ עליו לנקבציו [ישעיה נו. ח.]. כל נמוצאין אסרו יחדיו [שם כ"ב. ג.]. יגורו כך נדחי [שם י"ז. ד.]. ונכנס הקמין בדגש באין מועינות נכבדי מים [משלי ח' כ"ד] להקל כל נכבדי ארץ [ישעיה כ"ג. ט.]. ואפשר שיהיה מזה הרגש אם יהיה נדחך [דברים ל. י.]. לפיכך הוא כפתח. ונרתן ד' דקמוצין תבן אין נתן [שמות ה'. יז.]. לחמו נתן [ישעיה ל"ג. יז.]. בתוך חללים נתן [יחזק' ל"ב כה] ויתנהו י"י אלהיו דאחו [מ"ב כ"ח ה' ר"ל הפסוק וגם ביד מלך ישראל נתן]. עכדיא דישראל הימונון קטילין נקרע ב' זקפין ג' קמוצין הגה המזבח נקרע [מלכים א' י"ג. ג.]. והמזבח נקרע [שם ושם ה.]. נעלם ב' קמוצין יחד פתח לא היה דבר נעלם [מ"א י. ג.]. ולא נעלם דבר [ד"ה. ב ט. ב] על כל נעלם [קהלת י"ב יד.]. מוציעא פתח נלחם ה' קמוצין נלחם להם במצרים [שמות י"ד כ"ה.]. כי י"י אלהי ישראל נלחם לישראל [יהושע י' מ"ב.]. כי מלחמת י"י אדוני נלחם [ש"א כ"ה כ"ח]. ואשר נלחם דיהושפט [מ"א כ"ב מ"ז.]. ומצאתי עוד נלחם על לבנה דמלכים [ב' יט. ח.]. קמין ודישעיה [ל"ז. ז] פתח נשמע ד' קמוצין קול על שפיים נשמע [ירמיה ג'. כא.]. קול ברמה נשמע [שם ל"א. יד.]. קולם [י"ט ד' ר"ל כלי נשמע קולם] בגוים נשמע [נחמיה ו. ו.]. והעתידים הפקד בצירי ואם מלעיל בסגול השמר לך [הרבבה בתורה] השמר מעבור את המקום הזה [מ"ב. ו. ט.]. אירתן אפקד בסגול ועין הפעל בצירי וכן אפקד תפקד יפקד נפקד בצירי ומלעיל בסגול אולד

בו [איוב ג'. ב]. ותשבר כד על המכיע [קהלת י"ב ה]. ויאסף אל
 עמיו [בראשית מ"ט ל"ג]. ובא פתח גדול תחת פתח קטון תעוב הארץ
 [איוב י"ח יד]. וכן בא בפתח ומלרע ויועץ המלך רחבעם [מ"א י"ב ח]. וכל
 מקנך תזכר [שמות ל"ד יט]. ותעצר המגפה [במדבר כ"ה ח]. ויאמר
 למלך יריחו [יהושע ב. ב] תשבר ותשכב [יחזקאל ל"ב כ"ח]. ובאו בהפסק
 בפתח והם מאשר בלא הפסק בצרי ויגדל הילד ויגמל [ראשית כ"א ט].
 שבת ויגפש [שמות ל"א י"ז]. ויצו אל ביתו ויחנק [ש"ב י"ז כ"ג]. ויחזק
 בכנף מעילו וקרע [ש"א טו כ"ז]. אשר ילדה אשת אוריה לדוד ויאנש
 [ש"ב י"ב ט"ו] וישכב וירדם [יונה א'. ה]. ואם למד הפעל גרונית בצרי
 עם היוד נח ביום השבת יפתח [יחזקאל מו. א]. או בפתח כשאינו בהפסק
 בטרם אלקח מאתך [מלכים ב' ב. ט]. ותבקע העיר [ירמיה נ"ב ז]. ולרבות
 תפקדנה בפתח עין הפעל ובאו בהפסק בפסח והם מאשר בלא הפסק בצרי
 ואזני חרשים תפתחנה [ישעיה ל"ה ח]. ברגלים תרמסנה [ישעיה כ"ח ג].
 בחרב תהרגנה [יחזקאל כ"ו ו]. ונשיהם תשכבנה [ישעיה י"ג י"ו כפי הקרי]
 והנשים תשכבנה [זכריה י"ד כ'] וקשתותם תשברנה [תהלים ל"ז טו]. רק
 ביאור תשארנה [שמות ח. ט]. על צד תאמנה [ישעיה ס'. ד]. ובגדיו
 לא תשרפנה [משלי ו. כ"ז]. כי זרועות רשעים תשברנה [תהלים ל"ז יז].
 וידי עם הארץ תבהלנה [יחזקאל ז' כ"ז]. ואם פא הפעל גרונית בעוכרים
 נון נפעל בסגול כמו נאחו בסכך [בראשית כ"ב י"ג]. ונאכל גדיש [שמות
 כ"ב ה] וכן חרבים כקש נהפכו אבני קלע [איוב מ"א כ']. וזה אהבתי
 נהפכו [איוב י"ט. יט]. נחמסו עקביך [ירמיה י"ג כ"א]. ופעמים גם פא
 הפעל בסגול כמו נהפכו עליה ציריה [ש"א ד' יט]. נחרכו המלכים [מלכים
 ב' ג'. כג]. נערמו מים [שמות ט"ז ח]. ופעמים נון נפעל בפתח כמו
 ונחבאתם שמה [יהושע ב'. יז] למה נחבאת לברוח [בראשית ל"ח כ"ז].
 והעתידים מאשר פה הפעל גרונית או ריש האות הנוספת בצרי והאסף
 אל עמך [דברים ל"ב ג']. האספו ונבואה [ירמיה ד' ה']. יאסף אהרן
 [במדבר כ' כ"ד]. וישכב וירדם [יונה א' ה]. כתוך רחובות ארצה [משלי
 כ"ב י"ג]. ואם יבא אות משמשת על המקור ותפקד ההא יהיה נקודה על
 המשמשת המורה עליה כמו בעטף עולל ויונק [איכה ב' יא]. בהרג הרג
 [ישעיה כו. ז]. חבית בצירי כמו שחיתה ההא הנפקדה. נפקדו כשיבא
 בהפסק והיה בקמץ כמו נבהלו נחפזו [תהלים מ"ח. ז]. והשאר עם השוא
 כי הנה המלכים נועדו [שם ושם ד]. והנקבה בתיו אם למד הפעל גרונית

ופתח כלו כמו ונשכחת צור [ישעיה פ"ג טו] ואת כל ונוכחת [בראשית
 כ. יו] והכף בקמץ מפני ההפסק משובה נצחת [ירמיה ח'. ה.]. הצדי בפתח
 גם בהפסק והעתידים הרבים בהפסק בצרי איש מרעהו תשמרו [ירמיה
 ט. ד.]. ואתם כהני יי תקראו [ישעיה ס"א. ו.]. תשלח רוחך יבראון [תהלים
 קד'. לא.]. שברון ויגון תמלאי [יחזקאל כ"ג ל"ג]. ונשארו עם השוא וברעת
 חדרים ימלאו [משלי כ"ד. ד.]. לעד בצור יחצבון [ואיוב י"ט כ"ד.]. בנין
פֶּעַל בפתח אבר ושבר בריחיה [איכה ב'. ט.]. למד דעת [קהלת י"ב.
 ט.]. או בצירי און וחקר [שם ושם] בקש קהלת [שם ושם י.]. ואם במקף
 וסמוך למלה זעירא או למלה שהוא מלעיל בסגול בקש לץ [משלי י"ד.
 ו.]. ובאו מהם בסגול זולתי מקף דבר כפר כבס ויצא כבס בצירי בשני
 מקומות כבס בין לבושו [בראשית מ"ט יא.]. ואת בגדיו לא כבס [ש"ב
 י"ט כ"ה]. וכאשר יבא דבר באתנח וסוף פסוק הוא בצירי וכן בסגולה
 שהיא אחר זקא בצירי ועתה הנה החיה יי אותי כאשר דבר [יהושע
 י"ד. י.]. והמסורת עליו לית כותיה צירי וכל אתנח וסוף פסוק כותיה ואם
 עין הפעל גרונית או ריש בצירי באר את התורה הזאת [דברים א'. ה.]. נהלת
 בעזר [שמות ט"ו. ג.]. ואלף אחרו פעמי מרכבותיו [שופטים ה' כ"ח] בסגול
 מפני שהחית בחטף סגול וכן יוד יחמני אמי [תהלים ג"א. ז.]. והכינונים
 מדבר משבר בצירי ואם במקף בסגול מאמץ כה [משלי כ"ד. ה.]. ואם
 עין הפעל או ריש פא הפעל בקמץ ואם הח"ע בפתח זולתי אחד למתעב
 גוי [ישעיה מט. ז.]. הפעול מדובר בקמץ והמקור והצווי דבר שבר ואם
 במקף בסגול דבר שקר [ירמיה ט'. ה.]. דבר נא [שמות י"א. ב.]. לדבר לך
 וכן עם הכנויים מאז דברך [שמות ד'. י.]. דבר שוא [צ"ל דברכס שוא
 [יחזקאל י"ג. ט.]. בכוככם לעמי [שם י"ג י"ט.]. בצדקתך אחיותך [שם י"ו
 נ"א] אִירְתָן אדבר ידבר בצירי ואם במקף בסגול ידבר נא עברך [בראשית
 מ"ד. יז.]. וכן בלא מקף כשהמלה מלעיל כמו ויגרש את האדם [שם ג'
 כ"ד.]. ובפתח אל תאחר [תהלים ע. ו.]. והוא סוף פסוק ואם עין הפעל
 אלף ריש פא הפעל בקמץ אברך את יי [תהלים י"ו. ז.]. ואם מאן ימאן
 [שמות כ"ב י"ו.]. כה תברכו [כמדבר ויו. כ"ג.]. אם תמאנו [ישעיה א. כ.].
 שאול ישאלו [ש"ב כ'. יח.]. ובית תפארתי אפאר [ישעיה ס'. ז.]. ובאו עם
 האלף בפתח לא תפאר אחרך [דברים כ"ב ב.]. ינאץ אויב שמך [תהלים
 ע"ד יוד.]. עד אנה ינאצוני [כמדבר י"ד יא.]. וינאפו את נשי רעיהם [ירמיה
 כ"ט כ"ג] ליאיש את לבו [קהלת ב'. ב.]. ועל הוא ועל החית בפתח ותנהג

את בנותי [בראשית ל"א כ"ן]. ועל זבועי מים ינהלם [ישעיה מ"ט. י].
 ומהרו את הזמן [אסתר ה' ה.] עד מתי לא תרחם [זכריה א' י"ב] כי ירחם
 יי' [ישעיה י"ד ב'] וכן על העין בפתח ואתה תבער דם הנקי [דברים כא.
 י"ט]. כאשר יבער הגלגל [מ"א יד. י]. ובאו עם העין בקמץ איש דמים
 ומרמה יתעב יי' [תהלים ה. ז]. ויתעב את נחלתו [שם קו. מן]. ודבר
 תמים יתעבו [עמוס ה' יוד]. והשאר פתחין ולרבות אם תדברנה שפתי
 עולה [איוב כ"ז ד]. הלהן תשברנה [רות א' י"ג]. וכן כשתחסר למד הפעל
 הכפולה ג"כ בצירי תרננה שפתי [תהלים ע"א כ"ג]. ובהפסק בפתח וברגליהם
 תעכסנה [ישעיה ג. ין]. ילדיהן תפלחנה [איוב לט. ג]. חבליהן תשלחנה
 [שם ושם]. וכן כולם ועם הכנויים העבר שיחתך ישראל [הושע י"ג ט].
 בסגול ורחמך והרכך [דברים י"ג. יח]. כפתח. והמקור מאז דברך [שמות
 ד' י] דברים שוא [יחזק' יג. ח]. ירום לרחמכם [ישעיה ל. יח]. והאיתן
 עם הכנויים בחטף בסגול כמו ואברכך ואמגנך ואם לא יחטף יהיה בצירי
 כמו תכבדך כי תחבקנה [משלי ד' ח]. כי הטעם בבית וכן שאל אביך
 ויגדך [דברים ל"ב. ז]. בנין **פעל** העבר בפתח ילד ילד לנו [ישעיה ט. ה].
 כי לקח עמי חנם [ישעיה נ"ב. ה] וליוסף יולד [בראשית מ"א נון]. פליגין
 ביה קמצים יש אומר שהוא קמץ ויש אומר שהוא פתח ואם בהפסק בקמץ
 ובאו בוקף בקמץ וציר בגוים שלח [עובדיה א' א]. כי ארמון נטש [ישעיה
 ל"ב. יד]. מועצר וממשפט לקח [שם נ"ג. ח]. והבינוני בקמץ אם תראה
 אותי לקח [מ"ב. ב. יוד]. לנער היולד [שופטים י"ג. ח]. איתן אפקד
 יפקד ובא לא ירנן [ישעיה י"ו. יוד]. בקמץ אע"פ שאינו בהפסק. בנין
הפעיל אם פא הפעל גרונית העמיד האריך ההא בסגול ופא הפעל בחטף
 סגול העמדת הארכת וכולי ובא למה העברת העבר [יהושע ז. ז]. ההא
 בצירי לפי שהעין בשוא ופתח וכשנוספה ויו השיכות על העוברים ההא
 כפתח ופא הפעל בחטף פתח והעברתי והעברתם החדלתי את מתקי
 [שופטים ט. י"א]. ההא בסגול והחית בקמץ חטף. הבינונים מאריך
 מעמיד בפתח המים והפעול בקמץ עין הפעל מושלח אליך משכב וכן
 בא אף בסמוך ולשוני מדובק מלקוחי [תהלים כ"ב. ין] כמו משחת משור
 ואם פא הפעל גרונית המס בקמץ רחב ופא הפעל בקמץ חטף מעמד
 במרכבה [מ"א כב. ל"ה]. בתוך ערים מחרבות [יחזקאל כט. יב]. והצווי
 והמקור בצירי העמק שאלה [ישעיה ז. י"א]. אם כמקף בסגול העבר נא
 [ש"כ כ"ד. יוד]. מובא בפתח הנחת יי' [יואל ד' י"א]. הישר לפני [תהלים

ה. ט]. וכן באו אף בהפסק בפתח כפך מעלי הרחק [איוב יג כ"א].
 ומתניהם תמיד המועד [תלים ס"ט כ"ד]. ואון ותרפים הפצר [ש"א ט"ו.
 כ"ג]. **בנין הפעל** הוא בקמץ חטף והעין בפתח והמקור בצירי והמלה
 לא המלחת והחתל לא החתלת [יחזקאל י"ו. ד]. **איתן** אפעל עין הפעל
 בפתח ואם עין הפעל גרונית אות איתן בקמץ רחב ופא הפעל בקמץ חטף
 כמו יעמד חי [ויקרא י"ו. יוד]. **בנין פועל** העין בפתח אשר עולל לי
 [איכה א' י"ד]. או בצירי כמו כל שורש בארץ גזעם [ישעיה מ' כ"ד] הבינוני
 משופט בצירי הפעל משופט בקמץ המקור שופט בצירי האיתן אשופט
 ישופט תשופט **בנין התפעל** אם עין הפעל גרונית או ריש פא הפעל
 בקמץ והתברך בלכבו [דברים כ"ט. יח]. פן יתפאר עלי [שופטים ז. ב]
 ויתגעשו ולא יכלו [ירמיה ה'. כג]. והתגעשו מימיו [שם כ"ה י"ז]. ועל
 הוא ועל החית בפתח והטהרו והחליפו [בראשית ל"ה. ב]. וימאן להתנחם
 [שם ל"ז ל"ה]. וכן ולקח למטהר [ויקרא י"ד. ד] ואם תבא בכלה בהפסק
 שתהיה עין הפעל תהיה פא הפועל בסגול וכבסו בגדיכם והטהרו [במדבר
 ח'. ז]. וכן אדם ויתנחם [במדבר כ"ג. יט]. למטות אבותיכם תתנחלו
 [במדבר ל"ג כ"ד]. מעולם י' ואתנחם [תהלים קי"ט. ב]. והנחמתי [יחזקאל
 ה'. יג]. וכשאין פא הפעל גרונית ויפול הדגש יהיה ג"כ בפתח ויתילדו
 על משפחתם [במדבר א' יח]. הדשנה מתלב [ישעיה ל"ד. ו]. אבל כל
 לשון פקד הקל בקמץ כמו לא התפקדו [במדבר א' מז]. ויתפקד ויתפקדו
 ותפקד ותפקד בפתח ואם בהפסק קמץ ואם ישראל יתוכח [מזכור ו'. ב].
 וכן באו בזקף ותכס בצעוף ותתעלף [בראשית ל"ח. יד]. והוא במלכים
 יתקלם [חבקוק א' יוד]. במראה אליו אתודע [במדבר י"ב. ו]. **חסרי**
 הפא המקור גשת כולי בסגול לגשת כך המסורה לגשת ב' לגשת למלחמה
 שופטים כ' והשני לגשת אלי [ירמיה ל'. ו] ואם למד הפעל גרונית בפתח
 כולו ואות השמוש קמוצה לגעת כך [ש"ב י"א]. לטעת [קהלת ג'. ג].
 ולקחת גם את דודאי [בראשית ל. ט"ז]. ולקחת רצון מידכם [מלאכי ב'.
 יג]. לקחת מוסר [משלי א'. ג]. לבלתי קחת כסף [מלכים ב' י"ב. ט].
 הקוף בשוא ואם בהפסק עין הפעל בקמץ כמו בנחי הפא ישר ללכת
 [משלי ט"ו כ"א]. ואם ירא אתה לררת [שופטים ז. י]. וימלאו ימיה ללדת
 [בראשית כ"ה כו]. ותלך לקחת [מלכים א' יז א]. בפתח באתנה הצווי
 גם בצירי ובמקף בסגול גש הלאה [בראשית יט. ט]. ובפתח גש פגע
 [ש"ב א'. ט"ז]. של געלך [יהושע ה' טו]. קם נתן המקור בצירי ובמקף
 בסגול

בסגול תן לי הנפש [בראשית יד כא]. אם אינו סמוך למלה זעירא ומלה מלעיל הוא בצירי כמו תן להם י' מה תתן להם רחם משכיל [הושע ט יד]. אבל נמצא אחד בסגול תן להם כפעלם [תהלים כ"ח. ד] והמסורת עליו לית בסגול ואחד ותן עליה אש [במדבר יז יא]. איתן אתן יתן נתן בצירי ובמקף וסמוך למלה זעירא או למלה מלעיל בסגול תתן לי [שמות כ"ב כד]. תתן לנו [תהלים כ"ח]. ובא אחד בפתח ואנחנו נתן לך [שופטים טז מ. ה]. לקח ובהסרון קח על מים רבים [יחזקאל יז. ה]. והוא קמוץ להפריש בינו ובין הציווי שהוא פתח ובא הציווי בקמוץ בוקף אם אתה תקח לך קח [ש"א כ. א. ט]. ומאשר פאיהם אלף אבל לא יהל שם ערבי [ישעיה יג. כ] הויד פתוחה כמו שהיתה אם היה שלם יאהל. ארב וירב בנחל [ש"א טו. ה]. הויד קמוצה כי הוא מן הדגוש יהיה בתשלומו יארב ובנפול האלף הוטלה תנועתה שהיא קמוץ על הויד נחי הפא ירד ישב הצווי רד שב בצירי ואם סמוך במקף למלה בסגול לך נא אל הצאן [בראשית כז. ט] ושב נא החל רש [דברים ב' כד]. קמוץ בוקף ובתוספות הא רדה שבה ובהפסק בצירי מהרה רדה [מלכים ב' א'. יא]. מהרה ולכה [ש"א כ"ג כז]. רבה צבאך וצאה [שופטים כ"ט ט]. רדי ושבי [ישעיה כז. א]. ובהפסק או בוקף בצירי [הושע ב' יז]. השפילו שבו [ירמיה יג. יז]. ולגקבה גם כן בהפסק בצירי לכי ולרבות לכנה שובנה [רות א. ח] יש ספרים בסגול הלמוד לפי שהיה בתשלומו הלמוד בפתח כמו כי שמענה נשים [ירמיה ט. יט]. ויש ספרים מדויקים לכנה הלמוד בצירי והוא על העיקר כמו לך אלך ואשובה [הושע ה. טו]. בצירי וכן כלם ואם במקף או האיתן מלעיל עין הפעל בסגול וילך [מ"א יד ד] וישב כמערה [בראשית י"ט. ל] ואם למוד הפעל גרונית בפתח דע וכן בלא אות גרונית צק לעם [מלכים ב' ד. כז] נחי הפא ותלמוד יצא הציווי צא בצירי בין במקף בין בלא מקף וכן אצא יצא בצירי לעולם צאינה וראינה [ש"ה ג. יא]. אלף צאינה בסגול אלף וראינה בצירי תצאנה בסגול ככל נחי הלמוד תעשינה תחיינה וכן מבנין הפעיל אוצא יוצא לעולם עין הפעל בצירי וכן כל אשר במשקלם. הנפעל עם נושע י' [דברים ל"ג כ"ט]. ישראל נושע ב"י [ישעיה מ"ה ט"ז]. גולד ג' קמוצים וסימניהן הנה בן גולד [מלכים א. יג ב]. לעם גולד [תהלים כ"ב ל"ב]. גולד רש [קהלת ד' יד]. את מו נושע [ישעיה מ' ג]. נודע ביהודה [תהלים ע"ז. ב]. נודע בשערים [משלי לא כד]. ונודע אשר הוא אדם [קהלת ו'. י]. ונוסף ב' פתחין ונוסף על

נחלת המטה [במדבר לו ג]. ועוד נוסף עליה דברים [ירמיה ל"ז. יא].
הפעל והורד המשכן [במדבר יוד י"ז] וכן נחי העתידים יובל שי [ישעיה
 י"ח. ז]. אל שאול תורד [ישעיה י"ד. יז]. תוקד בו [ויקרא ו. ב]. האומר
 לירושלים תושב [ישעיה מ"ד כ"ז]. ברביע גם אותו לאשור יובל [הושע
 יוד. ו]. קמץ בוקף נחי העין קם שב קמץ וכן קמה שבה כולן קמוצים
 ושבת לנשיא [יחזק' מז. יז]. הבית בפתח מפני התיו שהוא נח נראה קמו
 שבו אבל קמת שבת קמתי שבתי שבנו קמנו קמתם שבתם בפתח ולגזרת
 פעל בצירי מת מתו ומתה וקמה שבה בעוברים מלעיל ובאו מעטים מלרע
 ובאו הכינונים פתחים [מ"א כ. מג]. סר וזעף כל עץ לח [יחזק' כא. ג].
 מקל לבנה לח [בראשית ל. לז]. להים יובשים [במדבר ל. ג]. אבל
 הובשתי עץ לח [יחזק' י"ז כ"ד]. קמץ בוקף ודע ט' פתחין וסימנהון כתובין
 בשער השמות אקום יקום נקום וכולי האותיות הנוספות בקמץ והרבות
 תשובינה תעופינה וכן כולם בסגול למד הפעל וכן מן הפעיל דיו תביאנה
 [ויקרא ז'. ב]. וכשיהיה האיתן מלעיל תשוב פא הפעל קמץ חטף תשב נא
 נפש הילד [מלכים א' י"ז כא]. וכן עם הא הפתוחה פא הפעל בקמץ
 חטף ויקם השדה [בראשית כ"ג. יז]. ואם פא הפעל או למד הפעל אות
 גרונית אורי'ש כבד על הלשון לקמץ והשיבוה פתח ויעט בהם [ש"א כ"ה
 יוד]. וינע לבבו [ישעיה ז'. ב]. ותנה התיבה [בראשית ח'. ד]. אל תצר
 את מואב [דברים ב'. טז]. ויסר אליה [שופטים ד' לח]. ויצר עליה [מלכים
 ב' י"ג. ה] ויעף העם [ש"א י"ד כח]. ויעף דוד [ש"ב כא. טז] אבל ויעף
 אלי אחד מן השרפים [ישעיה י"ז. יז]. הוא קמוץ וכן עם החית בקמץ
 ותחס עיני [יחזקאל כ'. יז]. וכן עם הריש בקמץ ויגר אברהם [בראשית
 כ"א. לד]. וכל לישנא כותיה וכלם האותיות הנוספות קמוצות אבל ותחש
 על מרמה רגלי [איוב ל"א. י"א]. פתח כלו. הנפעל נכון נכון הנון קמוצה
 כי נעור [זכריה ב'. יז] בצירי. איתן אכון האלף בסגול ויתכן בחיריק
 ואם פא הפעל גרונית או ריש האותיות הנוספות בצירי ויאור להם בחברון
 [ש"ב ב'. ל"ב] יעורו ויעלו [יחזק' כט. ז] בתפשם כך בכף תרוץ [יחזק'
 כ"ט. ז]. וכן המקור לאור באור החיים [איוב ל"ג. ל]. הפעיל הבין
 הכין הקים בצירי ההא ואם למד הפעל אות גרונית או ריש פעמים פא
 הפועל בפתח כמו הרע לעם הזה [שמות ה'. כג]. והצר לך [דברים כ"ח.
 נב]. את בריתי הפר [בראשית י"ז. יד]. והרבים הרעו הפרו בצירי וכן
 הנקבה הקרה רעתה [ירמיה ו. ז]. ועם הכנוים בשוא וסגול והביאז אל

האמורי [שמות כ"ג. כג.]. והשיבך י"י מצרים [דברים כ"ה. סה.]. והמותך י"י [ישעיה ס"ה. טו.]. אם י"י הסיתך בי [ש"א כו. יח.]. ויש בשוא ופתח והשיבך אל כנך [בראשית מ'. יג.]. ואף הסיתך מפי צר [איוב לו. ו.]. וכן המקור ועם הכנויים כי אם הסירך [ש"ב ה. ו.]. בסגול ושוא וכן אם לפני הביאך [ש"ב ג. יג.]. ובשוא ופתח ועד הקימונו [ירמיה כ"ג. ושם ל.]. ועם ככל בשוא ופתח לעולם [משלי ה' כ"ז.]. בהביאי שברך [יחזק' ל"ב. ט.]. כהרימי קולי [בראשית ל"ט. יח.]. להפרכם את בריתי [ויקרא כו. טו.]. הושב פתח הלמד כהא ושוא ההא בלמד להקל הקריאה ובמשקל האחד בשוא ופתח או בשוא וסגול הטיבות כי היה עם לבכך [מ"א ח. יח.]. אשר הכינותי [שמות כ"ג. ד.]. הקיצתי ועודי עמך [תהלים קל"ט. יח.]. השיבנו אליך [בראשית מד. ח.]. בשבא וסגול אם הניפותי על יתום ידי [איוב ל"א כא.]. הלא הבינותם [ישעיה מ' כא.]. השיבותם לו אשם [ש"א ו. ח.]. בשוא ופתח ואם פא הפעל גרונית תפתח הא הבנין העידותי בכס היום [דברים ד' כ"ו]. העירותי מצפון [ישעיה מוא. כה]. העירותיהו בצדק [ישעיה מ"ה י"ג.]. הבינונים מקים מבין המים בצירי מוכן מוכנים מוכאים בקמץ ואם למד הפעל ריש פעמים פא הפעל בצירי מפר אותות בדים [ישעיה מ"ד. כה.]. הנקבה כלב אשה מצרה [ירמיה מט. כב.]. ואם למד הפעל גרונית פעמים בפתח כי כלו חנף ומרע [ישעיה ט'. יז.]. כי מרעים יכרתו [תהלים ל' ז. ט.]. בצירי.

העתידים הצווי הכן או הבין בצירי וההא בקמץ ופא הפעל פעמים בפתח השב אל תערה [יחזקאל כ"א ל"ה.]. השע ממני [תהלים ל"ט. יד.]. וכן באתנה ועיניו השע [ישעיה ו'. י.]. וכן בסוף פסוק ואין אומר השב [ישעיה מ"ב כ"ב.]. ארתן אקים יקים האותיות הנוספות בקמץ ופא הפעל בצירי כמו יגל יעקב [תהלים י"ד. ז.]. ומלעיל בסגול מזה יגל מאוד [תהלים כא. ב.]. ויבא מלרע בפתח ובהמרותם תלן עיני [איוב י"ז. ב.]. וכן בסוף פסוק ברחוב אל תלן [שופטים יט. ב.]. ועם אות גרונית פעמים בפתח עתה נרע לך מזהם [בראשית יט. ט.]. לא ארע לך [ש"א כו. כא.]. אל יע עצמותיו [מ"ב כג. יט.]. ילע קרש [משלי כ. כה.]. וכשהמלה מדעיל פא הפעל בסגול וישב את כל הרכוש [בראשית יד. יז.]. ויקם י"י [שופטים ד'. ד.]. ויטל שאול [שמואל א' יח. יא.]. ובא בחריק ותרץ את גלגלתו [שופטים ט' כ"ג.]. ואם פא הפעל או למד הפעל גרונית או למד הפעל ריש תנקד פא הפעל בפתח ויעד י"י בישראל [מ"ב יז. יג.]. ותנח בארמונותיך

[נראה לי שצ"ל: ותגה בנהרותיך יחזק לב. ב. המעתיק]. ויגה י' להם [יהושע כ"א מ"ה]. ותסר בגדי אלמנותה [בראשית ל"ה י"ד]. והנקבות תשכנה אינו בצירי והמשקל האחר למד הפעל בסגול התימנה מאדם [מיכה ב' יב]. הפועל הוקם את דברו יונגב [ירמיה ל"ה י"ד]. הושב כספי [בראשית מב כה]. והוכן בחסד כסא [ישעיה י"ו. ה]. בפתח והכינונים בקמץ גם הוא למלך הוכן [ישעיה ל. לג].

אִיתָן אושב יושב בפתח יומת. ד' קמצין וסימנהון מחלליה [שמות ל"א י"ד]. ונוקב שם י"י [ויקרא כ"ד טז]. והנביא ההוא [דברים י"ג. ה]. בנשך ותרבית [יחזקאל י"ח י"ג]. וכל אתנח וסוף פסוק כותיה. פועל מרובע בונן כונן בצירי. הפיעל בצירי משובב נתיבות [ישעיה נ"ח יב]. והפעול בקמץ מחולל מפשעינו [ישעיה נ"ג. ה]. וילך שובב [שם נז יז] קמץ והוא תואר.

אִיתָן בצירי וחרבותיהם אקומם [ישעיה מ"ב כ"ו]. **התפעל** התבונן בצירי או בפתח התבונן התבוננת עד רחבי ארץ [איוב לח יח] בפתח. **אִיתָן** יתבונן אתבונן בצירי ובהבלע התיו תבונה והתבונן ובסוף פסוק בקמץ עדותיך אתבונן [תהלים קיט צה]. ועמי לא התבונן [ישעיה א. ג]. וכל הגבעות תתמוגנה [עמוס ט. יג]. והכינונים על דרך השלימים ובינתיים ארץ צפתך [יחזקאל ל"ב ו]. קמוץ על דרך השמות צדקתך רעתך ברכתך. נחי ה' למד בנה עשה קנה כולם קמוצים ולנקבה עשתה ונגרעה היא ואמרו ועשת את התבואה [ויקרא כ"ה ל"א]. השין קמוצה כי תנועת השין במקום תנועת התיו עשתה שהיתה קמוצה. הכינונים בונה עושה כלם בסגול והמסורת ח' קמצין וסימנהון פלא מי כמוך [שמות טו. יא]. מלא אותם חכמת לב [שמות ל"ה ל"ה]. והיו שתותיה [ישעיה י"ט ט]. פגעת את שיש [שם סד. ה]. עשה ארץ בכחו [ירמיה י"א. נא. טז]. וחכירו תועבת י' שפת שקר [משלי י"ב כ"א]. עשיר ורשע נפגשו [שם כ"ב ב']. וכל אמת ד' יתקע פי' אלה הדברים; מלכים תרי עשר דברי הימים ישעיה תחלים קהלת עזרא דבותהון קמוצים בר מן ב' פתחין וסימנהון חסד ועושה חסד לאלפים [דברים ה' י]. משפט עשה משפט יתום [שם י' יז]. וצרות והיה כי תמצאן אותו [שם לא כא], ארובות ויען השליש [מלכי ב' ז. ב]. ירשו למען יירשו את שארית [עמוס ט. יב]. מה תחשבון אל י' [נחום א' ט]. מועניך הנני עושה את כל מועניך [צפניה ג' יט]. שאלו מיני מטר [זכריה ד. א]. ועשותם רשעים כי יהיו אפר [מלאכי ג' כא]. והיו לי

אמר י' צבאות ליום אשר [מלאכי ג. ז]. מגדול ישועות מלכו [תהלים י"ח כא]. וימלוך דוד על כל ישראל [ש"ב ח. טו] דום ל' והתחולל לו [תהלים לו. ז]. שכחו אל מושיעם [שם קו. פ"א]. "מלאכיו" עושה מלאכיו רוחות [שם ק"ד. ד.]. משפט עושה משפט לעשוקים [שם קמו. ז.]. שמים עושה שמים וארץ [שם קטו. טו.]. חוטא אשר חוטא אחד עושה רע [קהלת ח'. יב.]. מהסגנים לא ידעו אנה הלכתי [נחמיה ב' ט"ז]. הבונים בחומה והנושאים בסבל [שם ד'. יא.]. ואשלחה להם מלאכים לאמר [שם ו. ג.]. וכל העושה דכותיה פתח קמ"א קמץ וימרר בו לשלוח מלאכיו [יחזקאל י"ז. טו.]. וכולהו חסירין בר כון ב' מלאים וסימנהו עושה בעברת זדון [משלי כ"א כ"ד]. מה יתרון העושה [קהלת ג'. ט.]. וכן בצירי יתגודדו כל רואה כם [תהלים פ"ד. ט.]. בונה ירושלים י' [שם קמ"ו. ב.]. קונה שמים וארץ [בראשית י"ד במצות דוד וגד החוזה [דה"ב כט. כ"ה]. רועה ישראל האזינה [תהלים פ'. ב.]. רועה צאן עבדך [בראשית מ"ז. ג.]. כי תועבת מצרים כל רועה צאן [שם מו. לד.]. מקול פרש ורובה קשת [ירמיה ד'. כט.]. ולנקה בונה עושה ובתיו תמורת הא בן פורת יוסף בן פורת עלי עין [בראשית מט כ"ב.]. והוא בקמץ.

העירורים הציווי עשה בנה בצירי ובא אחד בסגול שמור מצותי וחיה [משלי ד'. ז]. ואם פא הפעל גרונית פא הפעל בשוא ופתח כמו עלה עשי עלי בדמך חיי [יחזקאל י"ז. ה.]. את היי [בראשית כד. ס.]. או בשוא וסגול הוה ארץ [איוב לו יוד]. והוה שם [שמות כ"ד]. היו לפני י' [במדבר טו. טז]. ענו ל' [תהלים קמ"ז. ז] אלי ככתולה [יואל א'. ח.]. ופעמים עם האלף בצירי את אשר תאפו אפו [שמות י"ז כג]. שוכו אתיו [ישעיה כא י"ב].

אירן אבנה אקנה כולם בסגול ובאו מהם בצירי יעשה למחכה לו [ישעיה ס"ד. ד.]. ומה תעשה לשמך הגדול [יהושע ז' ט] אם תעשה עמנו רעה [בראשית כ"ו כט]. אל תעשה את הדבר הזה כי שקר אתה דובר [ירמיה מ. יו.]. אל תעשה את הנבלה הזאת [ש"ב י"ג י"ב]. ונעשה את הדבר הזה [יהושע ט' כד.]. ונירא מאוד לנפשותינו [יהושע ט' כ"ד]. וכאשר תראה עשה עם עבדך [דניאל א'. יג.]. ועם אות גרונית האות הנוספת בפתח או בסגול. בפתח [תהלים כ"ו. ג.]. אם תחנה עלי מחנה ואתה תחזה [שמות יא כא]. הגה נחה [ישעיה נ"ט יא] נחמה כדבים כלנו [ישעיה נ"ט. א.]. אבל אם העין בפתח יעלה יעשה תעשה נעשה אבל האלף בסגול

בסגול זולתי שנים אעלה אכסה ארץ [ירמיה מו. ח]. אענה אף אני חלקי
 [איוב ל"ב. יח]. וכן עם הכנוים מן הקל האלף בסגול אענך בסתר רעם
 [תהלים כ"א. ח]. ומן הכבד אעלך גם עלה [בראשית מ"ו. ד]. אבל
 יתן שוויין הקל והכבד וכשחסרו ההא למד הפעל מן האיתן בסגול
 פא הפעל ויקן את חלקת השדה [בראשית ל"ג. יט]. ויקש דבר איש יהודה
 [שמואל ב' י"ט. מד]. ויפן וירד משה [שמות ל"ב. טו]. והאלף בצירי
 ואפן וארד [דברים ט"ו. טז]. וי'תן בחריק או בצירי כמו אל תפן אל
 מנחתם [במדבר יו. טז]. ואם פא הפעל או עין הפעל אות גרונית תפתח
 פא הפעל מקום הסגול והאות הנוספת בחריק או בצירי כמו ויחר למשה
 [שם ושם]. ויחן שם ישראל [שמות יט. ב]. וישמעו יי [שם י"ד. ל].
 וימח את כל היקום [בראשית ז"ו. כג] בחריק תחת גערה [משלי יו. יוד]
 ותלך ותתע [בראשית כא. יד]. ותכה מכעס עיני [איוב יז. ו]. ותלה
 ארץ מצרים [בראשית מ"ג. יג]. בצירי ובא עם החית פעמים האות הנוספת
 בפתח ויחץ את הילדים [שם ל"ג. א]. ותחו בציון עינינו [מיכה ד'. יא].
 ברזל בברזל יחד ואיש יחד פני רעהו [משלי כ"ז. יז]. ונקמצה האלף מפני
 ההפסק וכן בעליתו אשר בשומרון ויחל [מלכים ב' י"ח. א]. ונקמצה היוד
 מפני ההפסק אבל ויבא אל הגר ותהר [בראשית י"ז. ד]. פתח באתנה
 ובמשקל האחר האות הנוספת בחריק או בצירי ופא הפעל ועין הפעל
 בשוא ועין הפעל דגושה בחריק וישב ישמעאל [ירמיה מא. יוד]. ויפת
 בסתר לבי [איוב ל"א. כ"ז]. בצירי וירד מיעקב [במדבר כ"ד. יט]. אל ישט
 אל דרכיה לבך [משלי ז' כ"ה]. ויבך עליו [בראשית כ'. א]. וישת מן
 היין [שם ט. כא]. יין ושכר אל תשת [ויקרא ד. ט]. **נפעל** הפ' נבנה
 בקמץ ואם פא הפועל גרונית געלה הענן [במדבר י'. יא]. הנון בפתח
 ולנקבה הנמצאת נלאית ברוב עצתך [שעיה מ"ז. י"ג]. עוד אבנך ונבנית
 [ירמיה לא יד] בצירי.

הבינונים בסגול לזכר הנראה אלי [בראשית יב. ז]. ולנקבה בקמץ
 אין אבן נראה [מלכים א'. ו. יח]. ואם פא הפעל גרונית הנון בפתח וכל
 געשה במרחשת [ויקרא ו. לב]. מכה נחלה מאוד [ירמיה י"ד. יז]. הנעשות
 בתוכה [יחזקאל ט. ד]. ואת הנחלת לא חוקתם [יחזקאל לד. ד]. הציווי
 הגלה בצירי ואם פא הפועל גרונית או ריש גם ההא בצירי הראה אל
 אחאב [מא י"ח. א]. העלו מסביב [במדבר י"ז. כג]. איתן אבנה יבנה
 בסגול ובא בצירי הבנה ותכונן [במדבר כ"א. כח]. וכן ימצא אל

יסוד המזבח [שמות כ"ט יב]. ולנקה בסגול חמיץ תאפינה [ויקרא כ"ג כ"ז] אשר לא תעשינה [שם ד' ב]. וכשחסרו ההא למד הפעל מן האיתן פא הפעל בקמין ויקר אלהים [במדבר כ"ג ד]. פתתני ואפת [ירמיה כ' ז]. תגל ערותך [ישעיה מ"ז ג] אבל ויגל כמים משפט [עמוס ה' כד]. הוא בפתח מפני שהוא מפעל הכפל ואם פא הפעל גרונית או ריש האות הנוספת בצירי לא תאפה חמיץ [ויקרא ו' יוד]. ולא ירצה [ויקרא כ"ב כג]. לא יעשה [שמות כא. יא]. עד חצי המלכות ותעש [אסתר ה' ו]. ויעלו מסביב [במדבר כו. ז]. ותעלו על שפת לשון [יחזקאל לו. ג]. העין בשוא ופתח ובאו עם העין שלהם חית בפתח ידחו ונפלו בה [ירמיה כ"ג יב]. בדרך אחר ימוח שמם [תהלים קט. ג].

הפעיל אשר הגלה מירושלים [אסתר ב]. ההא כסגול או בחירק כי הקרה י"י [בראשית כ"ג כ]. העלתי העלות עין הפעל בצירי או בחרק כי שחת עמך [שמות ל"ב ז]. אשר העלית בכחך [במדבר י"ד ג]. הקשית לשאול [מלכים ב' ב. יוד]. הראית עמך [תהלים ס. ה]. הקשית בחירק וכן הא כה הראני י"י [עמוס ז' א]. והראני אותו ואת נהוה [ש"ב טו. כה]. והראני י"י [מ"ב. ה. יוד]. אבל את כל דברי י"י אשר הראני [יחזק' י"א כה]. ההא כסגול ובמסורת עליו סגול וקמץ הראתיך בעיניך [דברים לד. ד]. ההא כסגול והאלף בחריק [ואם פא הפעל גרונית] ההא כסגול ופא הפועל בשוא וסגול העלה העליתי העלת ופעמים בפתח בהתחבר אליהם ואו החבור והעלית את נרותיה [שמות מ' כ"ד]. והעליתי עליהם קהל [ג'ל שצ"ל והעליתי עליכם בשר [יחזק' ל"ה ו]. אבל כלה בחכה העלה [חבקוק א. טו]. [עין מכלול קט"ו ע"ב] ההיא בצירי והעין בשוא ופתח.

הבינונים כסגול אשר אני מראה [שמות כ"ה. ט]. ואין מפנה [נחום ב. ט]. ובסמוך בצירי מרבה רגלים [ויקרא י"א. מב]. משקה למלך מצרים [בראשית מ"ם. א]. משקה רעהו [חבקוק ב. טו]. מלוה י"י [משלי יט. ז]. מרבה המשרה [ישעיה ט'. ז]. מזה מי הנדה [במדבר י"ט כא]. משה ידו [דברים ט"ו. ב]. מעלה מנחה [ישעיה ס"ו. ג]. מכה. ה' מהם כסגול וסימנחון איש מכה איש עברי [שמות ב' יא]. מכה כמטה [שם ז' י"ז]. מכה עמים [ישעיה י"ד. ו]. כי אני י"י מכה [יחזק' ד. ט]. האשר שבית בחרבך ובקשתך אתה מכה [מ"ב. ו. כ"ב]. והשאר בצירי המכה כסגול **הפעול** כסגול אשר אתה מראה בהר [שמות כה. לט]. מפנה צפונה [יחזקאל ט יב]. הצווי הראה העלה בצירי וכן המקור הונה הוננו [הושע ד' יח].

ד. יח. והחיה אותם [יחזק' כ"א כ.]. והרכבה המכושולים [יחזק' כ"א כ.].
 ובחסרון למד הפעל כלו סגול הרף ממני [דברים ט'. טו.]. הרב ככסני
 מעוני [תהלים כ"א ד.]. ואם פא הפעל גרונית כלו בפתח והעל את
 הצפרדעים [שמות ח'. ה.].

איתן האותיות הנוספות בפתח ועין הפעל בסגול ארבה אעלה אתכם
 [שמות ג' יז.]. כי תלאו גם את אלהי [ישעיה ז'. יג.]. ובחסרון למד הפעל
 כלו בסגול ויפן זנב אל זנב [שופטים טו. ד.]. ויפר את עמו [תהלים ק"ה
 כא.]. ואם פא הפועל גרונית כלו פתח ויעל עולות [שמות כד ח.]. ויחר
 עליו אפו [איוב י"ט יא.]. ואם עין הפעל גרונית פא הפעל בפתח ויתע
 מנשה [מ"ב כ. א.]. והמשיקל האחר יפת אלהים לפת [בראשית ט. כו.].
 וישק את צאן לבן אחי אמו [בראשית כט. י.]. ומלכים ירד [ישעיה מא. ב.].
הפעל אשר הגלה מירושלים [אסתר ב'. ו.]. ובא העלה על המזבח הבנוי
 [שופטים ו' כ"ח.]. הוא בחולם מקום הקמץ להרחיב על העין וכן והצב
 גלתה העלתה [נחום ב'. ז.]. כי החלתי [מ"א. כ"ב ל"ד.]. הקמץ חטף על
 החית להקל הקריאה והוא נקראת בקמץ רחב ולנקבה הגלחה [אסתר ב'. ו.].
 ובתני תמורת הא הנקבה ונפל למוד הפעל הגלת יהודה כלה הגלת שלמים
 [ירמיה יג' יח.]. והם קמוצים כי תנועת התני בהגלתה נשאר כלמוד. **המקור**
 והפרה לא נפרתה [ויקרא י"ט. ב.].

פעל הרגוש גלה בקמץ גליתי בחריק או בצירי בחריק אתה צוית
 פקודיך [תהלים קי"ט. ד.]. וצותי את ברכתי [ויקרא כ"ה כא.]. אם כסתי
 כאדם פשעי [איוב לא. לג.]. וחכתי ליי [ישעיה י"ח. יו.]. או בצירי אני
 צויתי למקדשי [שם ג'. ג.]. מדוע קויתי [שם ה'. ד.]. וקותי לו [שם ח'.
 יז.]. גליתי מסתרוי [ירמיה מט. יוד.]. כסיתי עליו את ההום [יחזק' לא. טו.].
הבינוני מגלה בסגול אשר אנכי מצוה [דברים יג'. א.]. וכן כולם ובאו
 בצירי נגיד ומצוה לאומים [ישעיה נ"ה. ד.]. מזרה ישראל יקבעם [ירמיה
 לא. ט.]. יעשה למחכה לו [ישעיה ס"ד. ד.].

המקור אם ענה תענה אותו [שמות כ"ב. כב.]. בצירי וכן הצווי
 בצירי ובא אחד בסגול רבה צבאך וצאה [שופטים ט' כ"ט.]. **איתן** מגלה
 יגלה בסגול וכן לא תגלה. [ויקרא י"ח. ו.]. שבא בהפסק הוא בצירי והאלף
 בשוא ופתח ובא בשוא וסגול אורה בגוים [ויקרא כו. לג.]. אורה לכל רוח
 [יחזקאל י"ב י"ד.]. לכל רוח אורה [שם ה' יב.]. ובחסרון הצווי גל עיני
 ואביטה [תהלים קיט. יח.]. חל נא את פני יי [מ"א י"ג. ו.]. בפתח וכן האיתן
 ויגל

ויגל את מסך יהודה [ישעיה כ"ב. ח]. ויחל משה את פ' י' א' [שמות ל"ב. יא]. וכן כולם אבל ויתו על דלתות השער [ש"א כ"א. יג]. קמוץ אשר זורה ברכת [ישעיה ל. כד]. והאיתן בסגול אשר לא תעובה התפעל התגלה והבינוני מתגלח וזא והאיש משתאה לה [בראשית כ"ד כ"ה]. בצירי הצווי מתגלה בצירי ובחסרון התגל בפתח ובהפסק בקמץ שכב על מטתך והתחל [ש"ב י"ג ה].

איתן אתגלה יתגלה בסגול ובחסרון ויתגל בתוך אהלה [בראשית ט'. כא]. בפתח ואם בהפסק בקמץ וישכב ויתחל [ש"ב י"ג. ו]. ובאו מהם בלא הפסק קמוצה ויתאו המלך יפך [תהלים מ"ה. י"ב]. ואל תתאו למטעמותיו [משלי כ"ג. ג]. אל תתגר כם [דברים ב'. ט]. והתגר בו [שם ושם כ"ד]. ואל תשתע [ישעיה מ"א. יוד]. וכבר פרשנו טעם אלו בספר **מכלול** בחלק הדקדוק ממנו השתחוה השתחווית וכולן פתחין בתיו וכן וישתחו פתח אלא א"כ באו בהפסק ושנים הם זקפין קמוצין וסימניהן ויפול יהושע [יהושע ה' יד] אף יפעל אל [ישעיה מ"ד. טן]. אתה עדיך תאתה [מזכר ד'. ת]. בנות האלף והתון בסגול ובנוע האלף זהב יאתה [איוב לו כא]. כסופה יאתה [משלי א' כ"ז]. ויתא ראשי עם [דברים ל"ג. כא]. כלו בצירי ובחסרון למד הפעל ובנוע האלף הערותי מצפון ויתא [ישעיה מ"א כ"ה]. בפתח אתיו לאכול [שם נ"ו. ט]. בצירי האלף וכן התיו לאכלה [ירמיה י"ב ט]. בצירי ההא היה וכן חיה.

העתידים אחיה אהיה ובהפסק אחי יחי אהי יחי האותיות הנוספות בסגול מחה וחסאתם מלפניך אל תמחי [ירמיה י"ח כ"ג] אל תמח חסדי [נחמיה י"ג יד]. התיו בסגול. ראה העתידים ארא ירא תרא נרא מלעיל והאותיות הנוספות בצירי והריש בסגול וכן כשבאו מלרע ג"כ בזה הנקודה ועתה ירא פרעה [בראשית מא ל"ג]. ותרא אויבתי [מזכר ז' יוד]. שחה השתחוה וכן כולם התיו בפתח וכן משתחוה וכולי אשתחוה וכולי בכלם התיו בפתח וכן וישתחו ואם בהפסק בקמץ ובאו בזקף בקמץ והם שנים ויפול יהושע [יהושע ה' י"ד]. אף יפעל אל [ישעיה מ"ד ט"ז]. **חסרי הפא** ונחי הלמד נוה העתידים בחסרון חריק ויו מודמה [מלכים ב' ט. לג]. ויו ממנו [שמות ח'. יא]. נטה אט יט בצירי וכן הכבד אט יט בפתח דרכי שמרתי ולא אט [איוב כ"ג יא]. בקמץ וסוף פסוק. **נכה** מן הכבד אך יך וכולי פתחין וכן באתנת בפתח כי לא פתח ויך [מ"ב טו. יו]. **נשה** צור ילדך תשי [דברים ל"ב יח]. בסגול התיו נחי. **הלמד** שלמדיוהו

אלף. **חבא** החכאתה [יהושע ו. יז]. האלף בפתח כי כן היה בלא ההא הנוספת החכאת מפני הנה הנראה. **חטא** הבינונים מפעל האלף בצירי בורא קורא חוטא וכן כולם ומעטים נמוצאו מפעל האלף בסגול ומוצא אני מור ממות [קהלת ז. כח]. ולחוטא נתן ענין [קהלת ב' כו] אשר חוטא עושה [שם ח'. יב]. וחוטא אחד [שם ט. יח]. והחוטא בן מאה שנה [ישעיה ס"ה כא]. **פלא** היא נפלאות בעינינו [תהלים קי"ח כ"ג]. קמץ הלמד נפלאותה אהבתך לי [ש"ב א'. כו]. האלף בפתח כמו שכתבנו בהחכאתה. פועלי הכופל העוברים בפתח תם עונך [איכה ד' כ"ב]. חתו גבוריך [עובדיה א'. ט]. עד אשר דק [שמות ל"ב כ]. ורב שלום בניך [ישעיה נד יג]. וכן כולם תמה כמו בפתח פא הפעל וכן כי לא תמנו [איכה ג'. כב]. אם תמנו [במדבר י"ז כח]. והבינוני בקמץ תם וישר [איוב א'. יא]. ועוד יתבאר בשער השמות.

אירן את אשר אחון [שמות לג. יט]. ותרן לשון אלם [ישעיה ל"ה ז]. האותיות הנוספות כמוצאות. והנקבות והנה הסבינה אלומותיכם [בראשית ל"ז ז]. בסגול הנפעל ונקל זאת [מלכים ב' ג. יח]. נחר מופח [ירמיה ו. כט]. ונסב געתה [שם לא. לט]. נון הנפעל בקמץ ופא הפעל בפתח ואם בהפסק בקמץ וחם השמוש ונמס [שמות י"ו. כא]. אבל אל מקדשו כי נחל [יחזק' כ"ח. ג]. קמץ בלא הפסק ואפשר שהוא תואר כי התארים כמוצים עם נבר תתברר [תהלים כ"ח יז]. ולרבים ונמסו ההרים [ישעיה לד. ג מיכה א. ד]. הנון כמוצא והמס פתוחה והדרך השנית פא הפעל בצירי נמס בתוך מעי [תהלים כב טז] הנקל לכתו [מ"א י"ז ל"ג] ולב נמס [נחום ב' יא]. נקל מהיותך [ישעיה מט. ז]. וכן הנקבה נסבה אלי [יחזקאל כו. ב].

העתידים הברו נשאי כלי י"י [ישעיה נ"ב יא]. בקמץ הבית לתשלום הרגש והוא מלעיל. **איתן** בפתח ידל כבוד יעקב [ישעיה י"ז. ד]. ולשונו תמק בפיהם [זכריה י"ד י"ב]. ויגל כמים משפט [עמוס ה. כ"ד]. תמקנה בחוריהו [זכריה י"ד יב]. תצלנה שני אוניו [ש"א ג. יא]. ובהפסק וכל לב אנוש ימס [ישעיה י"ג ג]. אל תערופן ואל תחת [יהושע א'. ט]. ובאו בזקף קמוצים ומדבריהם אל תחת [יחזקאל ב'. ז]. והם ב' זקפין אל הירא ואל תחת [יהושע ח'. א] דיהושע ועם אותיות גרונות האות הנוספת בצירי ית אפרים [ישעיה ז. ח]. ואל אחתה אני [ירמיה י"ו. יח] והעצמות יחרו [יחזקאל כ"ד יוד].

הפעיל החל [יחזקאל כ. ט] העין בצירי כולו או בפתח פא הפעל
 הקל ארצה וזולון [ישעיה ח. כג]. המר שדי [רות א' כ]. הדק לעפר [מ"ב
 כג. טו]. הסיר התו [ישעיה י"ח ה]. פתחין בסוק פסוף והנקבה והמשאת
 החלה [שופטים כ'. כס]. העזה פניה [משלי ז. יג]. החלו כחות [ש"א
 ג. ב] בצירי ובפתח פא הפעל הסכו אותו [ש"א ה' ט]. וכן באו בהפסק
 בפתח ואת נוהו השמו [ירמיה י'. כד]. וכן התמו [ש"ב ב'. יח].
 והבינונים כצרי מסב את כלי המלחמה [ירמיה כ"א. ד]. מחל
 להרע [שם כ"ה כ"ט]. ובפתח חרש מצל [יחזקאל לא. ג]. מסב קלע
 [מ"א ו. כט]. המקור התם הכשר [יחז כ"ד. ל] החל וכלה [ש"א ג. י"ב]
 בצירי וכן הצווי החל רש [דברים ב' לא]. וכן לנקבה הסכי עיניך [ש"ה
 ו. ו]. איתן אחל תת פחדך [דברים ב' כ"ה]. אם אראה אור כי יחל
 [איוב לא כו]. יקל ידו [ש"א ל'. ה]. אשר יחל [שופטים י' יח]. ונסב
 חומה [דה"ב י"ד. ז]. האות הנוספת קמוצה ופא הפעל בצירי ובא לא יחל
 דברו היוד פתוחה וכן לא אחל את שם קדשי [יחזקאל ל"ט. ז]. האלף
 פתוחה כתת להדק [דה"ב לד. ז] ההא בצירי והדלת בפתח ואע"פ שהיא
 בהפסק כי הפתח מקום צירי כי היה ראוי להדק ההא בקמץ והדלת בצירי
 והרכות הצילנה שתי אנניו [ש"א ג. יא] בסגול ובשנוספה בשמוש פתוחה
 על האיתן ישוב פא הפעל בסגול לפי שהמלה מלעיל ויסך בדלתים ים
 [איוב לח. ח]. ויגל את האבן [בראשית כט יוד]. וידק לעפר [מ"ב כ"ג. ז].
 הפעל איתן יודש קצה [ישעיה כה. כח]. לחם יודק [שם ושם כט].
 בפתח ובהפסק בקמץ על כמון יוסב [שם ושם כ"ז]. ופליגין עליה יש
 קורין רפי ויש קורין דגש. פיעל אשר על דרך המרוכב פועל בפתח ורוכס
 תחת לשונו [תהלים ס"ו. יז]. אשר עולל לי [איכה א. יב]. הפועל בצירי
 מוקושש עצים [במדבר טו. לג]. מעונן ומנחש [דברים י"ח יוד]. ומחוקק
 כמשענותם [במדבר כא. יט]. הפועל בקמץ והוא מחולל מושעיענו [ישעיה
 גג. ה]. ואפשר שהוא מנחי העין.

שער השמות.

פֶּעַל. דבר זכר אבק וכל אשר במשקלם כלו קמץ ונמצאו בזה
 המשקל עין הפועל פתחין מקול פרש וגלגל [יחזקאל כ"ז יוד]. פרס
 כוש

כוש ופוט [שם ל"ח. ה]. ויש ספרים כל פרס חציו קמץ וחציו פתח
 וכן נמצא בסוף פסוק פתוחין ומשוות בשיש [ירמיה כ"ב. יד]. ובסמוך
 פתח ופא הפעל בשוא דבר י"י [רבים במקרא]. עשו העיר [יהושע ה. כ].
 פֶּעַל כתב שלו יקר שרר ספר שאט איל כבר באו כולם קמוצים ושאר
 קמוצים אף בסמוך וכן כתב זולתי כתב הדת [אסתר ד'. ח]. ויקר קמוץ
 אף בסמוך ואת יקר תפארת גדולתו [שם א'. ד]. ויש פעל בפתח והוא
 אחד בסמוך ובמוכרת דבש ובאתנה וסוף פסוק קמץ זבת חלב ודבש [שמות
 ג. ה]. זקני גבל [יחזקאל כ"ז. ט] פתח גבל ועמון [תהלים פ"ג. ח] קמץ
 כל פרת קמץ דון פתח נאחו בסכך [בראשית כ"ב. יג]. פתח על ערש
 דוי [תהלים כוא. ד]. קמץ באתנה גבר חתת חיש פתח אפס פתח וכן
 והיה השרב לאגם [ישעיה ל"ח. ז]. ואע"פ שהוא זקף חתת הסרפד יעלה
 הדם [שם נ"ה. יג]. פתח באתנה מעט פתח וכל אתנה וסוף פסוק כותיה
 כל אג בסמוך למם פתח ובהפסק קמץ ארם קמץ ובסמוך פתח ארם
 נהרים [בראשית כ"ד. יב]. ארם בית רחוב [שמואל א' יוד]. וימת הדר
 [בראשית לו. לו]. פתח צפת פתח אף באתנה וישב צפת [שופטים א'. יז]
 וכן בתוספות הא בגיא צפתה [דה"ב י"ד ט]. הם קריה סמוך פתח כמו
 חמת רבה [יחזקאל כוז ט"ז] וזולתו סמוך קמוץ וגם חמת תגבל בה [זכריה
 ט'. ב]. מלבוא חמת [יהושע י"ג ה] חמת בריתה [יחזקאל מ"ז. טז] קמץ
 מפני הפסק וילך שלמה חמת צובה [דה"ב ח. ג]. הם שני מקומות לפיכך
 הוא קמוץ. פֶּעַל בצירי כאב זאב שאר וכל אשר במשקלו ויש סגול והוא
 שכם וכן וילך אבימלך שכמה [שופטים ט'. א]. יפן עד פה.

פֶּעַל שער נכר לבב העל חמל ענב צלע אל צלע [יחזק' מא. ו].
 ויבן אלהים את הצלע [בראשית ב' כ"ב]. כלם אשר בזה המושקל פא
 הפעל בצירי ועין הפועל בקמץ והם מולרע נכר הארץ [דברים לא י"ו]
 בפתח כי הוא סמוך והוא מלעיל ובסמוך לבב שער בפתח. פֶּעַל כלו
 בצירי ומלרע הילל בן שחר [ישעיה י"ד יג]. ויחן בתבץ [שופטים ט' ב].
 ומישם חבל כרה [איוב ל"ד. יג]. וכן כל אשר פעל כמושקלו. פֶּעַל כדגש
 ובצירי עור פסח אלם עקש עלג וכשוכב בראש חבל [משלי כ"ג. לד].
 לי נקם ושלם [דברים ל"ב. לה]. הלא את הקטר [ירמיה מ"ד כ']. והדבר
 אין בהם [שם ה'. יד]. חרש החית בצירי מפני הריש שלא תדגש. פֶּעַל
 כדגש ובקמץ אחר כבר אסר ובהסמכן פתחין וכבר לחם אחת [שמות כט
 כג]. וכבר כסף תשקול [מא כ' ל"ט]. הנני יסר כציון [ישעיה כח. יו]
 קמץ

קמץ במוקצת הספרים מדוייקים ובמקצתן פתחין. פֿעלּ הפא פתוחה מפני דגש העין והעין קמוצה סבל שבת גנב סלח ישנא דכיו [משלי כו. כח]. ובסמוך פתחין שבת שבתו [ויקרא כ"ג. ג]. שבת קדש [שמות יו. כג]. שבת קדשך [נחמיה ט. יד]. שבת הארץ [ויקרא כ"ה. ו]. שבת בשבתו [במדבר כ"ח יוד]. להכין שבת שבת [דה"א ט. לב]. הראשון פתוח ואע"פ שלא ידמה סמוך ודיין אלמנות [תהלים ס"ח ו]. פתוח מפני הסמיכות פון ארם [בראשית כ"ה כ]. פתח כי הוא סמוך ובתוספות ה' פדנה ארם [שם כ"ח. ב] בסגול חרש עצים [ישעיה מ"ד. יג]. חרש אב [שמות כ"ח יב]. חרש ברזל [ישעיה מ"ד. יב]. עין הפעל פתח מפני הסמיכות ופא הפעל קמוצה לתשלום הדגש וכוז הגזרה פחם כחשים גחלים ופא הפעל בפגול מקום פתח ויש פעל פתח וחצי מוטהו פנג אכר וכלנה [בראשית י. י]. שדי ובהפסק קמץ באל שדי [שמות ו. ג]. פֿעלּ פא הפעל קמוצה ועין הפעל בצרי שכן שמן חצר וכן כל אשר במשקלו ובסמוך פתוחין ופא הפעל בשוא שכן שומרון [הושע יוד. ה]. חצר המושכן [שמות כ"ז. ט]. זקן ביתו [בראשית כ"ד. ב]. ויש שיצאו הסמוכין בצירי בעקב עשו [בראשית כ"ה. כו]. חמש מאות [שם יא. יא]. ביון מצולה [תהלים סט. ג]. כאבל אם [תהלים ל"ה. יד]. בעבור הסמיכות אל מדה זעירה במקף ואיפשר שיהיה אחר שתי גזרות אחד מזה המשקל הקל והקבוץ ממנו אחרים אחרות ואחד במשקל הדגושים והנקבה ממנה בשנה האחרת [בראשית י"ז. כא]. ואם אחרת יקח לו [שמות כא. יא]. בפתח האלף במשקל עורת יבלת ויש כזה המשקל שם עיר בסגול בכל כבלה. פֿעלּ כדגש הפא פתוחה והעין בצרי ובמקל יד [יחזקאל לט. ט]. ושבת אני [קהלת ד'. ב]. קרוב ומהר [צפניה א'. יד]. ואם זמאן ימאן [שמות כ"ב. יו]. כלי השרת [במדבר ד. ב]. זמאן ושרת פאיהן בקמץ לתשלם הדגוש אבל ההא לא ישתלם עמה הדגש לפיכך מהר פתח מקל לבנה [בראשית ל. לו] שהוא כלו פתח הוא ממשקל אחר.

פֿעלּ הפא קמוצה והעין בסגול און תוך על מות וכן כל אשר במשקלם ושוא מגזרה זו אלא שהוא קל כמו חטא מגורת פלא בלא. פֿעלּ מלעיל ובסגול קדש חדש וכל אשר במשקלם. פֿעלּ בקמץ גורל תולע שושן גוזל עולם וכן כל אשר במשקלם קמוצים ובהסמכס פתוחים אוצר י"י [יהושע ו. יט] כוכב אלהיכם [עמוס ה' כ"ו]. ובא כזה המשקל פתוחין כדונג מפני אש [מיכא א'. יד]. מגן וכוכב תלו כן [יחזק' כ"ו. י]. אופן

אחד [יחוק' א. טו.]. צנה מגן וכובע [שם כ"ג כ"ד]. למורג חרוץ [ישעיה
מא. טו].

ורבי יהודה ז"ל כתב כובע וקובע קמוצין ויש ספרים כאשר יהיה
האופן [יחוקאל יוד. יוד.]. פתח ויש כשרק פּוֹעֵל עוגב אולם ויש פתחין
לב הותל [ישעיה מ"ד כו.]. ויתנהו בסוגר [יחוקאל יט. ט.]. וכן נפתלי
קורא אותו בסגול בשני פשטין מעשה שושן באולם [מ"א ו. יט.]. ועל יובל
ישלח שרשיו [ירמיה י"ז. ח.]. ואולם לעולם קמין ואפילו בסמיכות אולם
העמודים [מ"א ז. ו.]. ואולם הכסא [שם ושם]. פֶּעֶל בשש נקודות ארץ
אבן אמש ארו אדר אלף אשר אצל צדק בצר בוק בטון ברך גבר גדר גפן
פרש גרש גשם דרך דבק דבר דגל דלת דלף דשן הבל הדר הפך הרג
הלך זבל חבל ויש ספרים בחמש נקודות זפת זרם זרת חבל חבר חלם
חמת ויש ספרים בחמש נקודות חסד חסר חרב חרט חרם חרם חדש
חרש חטף ולד ולק יקב ירק יתר כבש כבד כשב כלב פסל כסף כפל
כרס כתב כתף כתב לחם לקט לקש מגד מכר מלך מסך מרט מסך מתג
מתק נבל יין [ש"א א. כ"ד.]. ויש ספרים בחמש כבל נבל בסגול והמסורת
עליו לית סגול והיה כנור ונבל [ישעיה ה' י"ב]. נגב נגד נום נזק נכר נסך
זמחם בצירי והם שנים ונסך רביעית ההין [שמות כט. מ.]. ונסך לא
תסכו [שם ל. ט.]. וחר והנסך בחגים ובחדשים [יחוקאל מ"ה. יז.]. נפיץ
נשך נפש נשף נשר נתר סבל שבר סלף עבד עכס עצם עלם
עצר ערב והמסורת אומיא ורמישא בשש נקודות ערב ומטוה בחמש
נקודות ערב ומטוה בחמש נקודות ערל ערש עשן עשת פטר פלג פגר
פלך פלם פצל פרד פריש פרק פריץ פרק פשר [בכ"י שורש]. פתן צדק
צלם צמוד צמור צפת קבל קדש קטב קלם קסת קסם קצת קצף קרב קבר
[בכ"י קרב]. קרן קרט קרש קשב קשר קשת רגל רחם רגם רטש רכב
רמש רסן רשף שבת שגל שכל הם בסגול וסימניהו יועץ בשכל [ד"ה א'
כ"ו י"ד]. איש שכל מבני מחלי [עזרא ח'. יח.]. ושם שכל [נחמיה ח. ח.].
אך יתן לך י"י שכל וכינה [ד"ה א' כ"ב. יב.]. ומסורה אחת מצאתי נתן הסכל
קהלת י'. ויין. אבל יתן לך י"י שכל וכינה הוא בחמש נקודות וסימניהו
בלשון ארמי אתתא ועצת ויהבת לגברא שפרא שבר. שלג שמן שמר שמש
שפך שצף שקל שקט שקץ שקר שרץ שרט ואשר הם בחמש נקודות
אבר אלם אצר אפר עפר חלם זכר הלך חלק הפך מון הנשים ותהי להפך
[יחוקאל יו. לג.]. יש ספרים שניהם בשש נקודות חרק חלב חפיץ חפש
חקר

חקר חרם חשב חשק יתר וכל נדר ה' מהם והשאר בסגול וסימנהן ולנדר לא ירצה ויקרא כ"ב כ"ג]. ונדר אלמנה [במדבר ל. י]. כל נדר וכל שבועת אסר [שם ושם יד]. כי נדר עבדך [ש"ב ט"ז, ח]. ונדרו נדר ליי [ישעיה י"ט כ"ב]. נזר נטל נפל נצר נשק בית היער [ישעיה כ"ב. ח]. ומצאתי מוסרה אחרת כל נשק בשיש נקודות במ"ג וסימנהון יברה מנשק ברזל [איוב כ' כ"ד]. והמה מביאים איש מנחתו [מ"א יוד כה]. וחברו סמול שבל ספל ספר סדר עבד עגל עדן ויש מהם ד' והם שם עיר וכן היא המסורת ד' וסימנהון ורצף ובני עדן [ישעיה ל"ז י"ב]. וחברו חרן וכנה [יחזקאל כ"ז כ"ג]. ותומך שבט [עמוס א'. ה]. אבל אשר הוא שם אדם בצירי ועל ידו עדן [דה"ב ל"א ט"ז]. ועדן בן יואח [שם כ"ט. יב]. עדר עזר עמק עקב עקר ערך עשב עשק פשר רבץ שבט שמיץ שפל שבר נבל [ישעיה למד. יד]. שבר רוח [שם סה ט"ז]. על שבר יוסף [עמוס ו. ז]. אלה השלשה בחמש נקודות והשאר בשיש נקודות ומאשר למדיהם גרונית הפא בסגול בלע בצע בקע גבע גזע זבח זרע טפה ירה ישע בגבורות ישע ימינו [תהלים כ'. ז]. אשית בישע יפוח לו [שם י"ב. ו]. יצאת לישע עמך לישע את משיחך [חבקוק ג'. יב]. אראנו בישע אלהים [תהלים נ"ב. כ"ג]. והשאר בסגול כלח מלח סרח רגע נתח פגע פלח בצע פקר פרח פשע. פשען פתח פתע צבע צלע צמח קלע קמח קצח נגע רצח רשע שבע שלח שבע שפע תרח וכאשר הם בחמש נקודות מזרח מצח נצח והמסורת ד' בצירי וסימון וגם נצח ישראל [ש"א טו כ"ח]. לנצח נצחים [ישעיה ל"ד יוד]. והנצח וההוד [דה"א כט יא]. עד נצח לא יראה אור [תהלים מט. כ].

שמע ה' מהם בצירי את שמעו יעקב בן אחותו [בראשית כ"ט. יג]. שמע שוא [שמות כג. א]. את שמע שלמה [מא י. א]. וחבירו דר"ה [ב' ט. א]. כאשר שמע למצרים וכן כשמע צור [ישעיה כג. ה]. כשמע לעדתם [הושע ז. יא]. לשמע אוון ישמעו לי [תהלים י"ח מ"ה]. תקע השע ומאשר עין שלהם גרונית כחן בעל געל זעם טעם יען בעט כחש להב להט נחל נחש נער נעל נחת שחת רחב שער רחם רחב והדומים להם כלם פתחין ומלעיל ולא ישחנו בסמיכות.

לחם אע"פ שעינו גרונית לא נפתח בפתח גדול אבל הוא כלו סגול וכן רחם במקצת מקומות פטר רחם מרחם משהר [תהלים ק"ג. ג]. וכהפסק זרו רשעים מרחם [תהלים ג"ח. ד] ונפתח רחם רחמתיים [שופטים

ה' ל]. וכן כשבא בהפסק כל פטר רחם [יחזקאל ב'. כו]. אבל הריש קמוצין מפני ההפסק. **פְּעֵלָה** הפא בחריק או בסגול חלקה ערוה בצע אמרתו [איכה ב'. יז]. או כפתח וכבשה [ש"א י"ב. ג]. שלמה אהבה שערה שארה נערה רחצה נאוה וכן כל אשר במשקלם ובסמוך בתיו ובפתח למד הפעל חלקת השדה [רות ד'. ג]. אמרת אלוה [תהלים י"ח לא]. **פְּעֵלָה** הפא קמוץ חטף חכמה עצמה. **פְּעֵלָה** הפא בסגול זאת נחמתי [תהלים קי"ט. כ]. ולא ילדו לכהלה [ישעיה ס"ה כ"ז]. בהרות לבנות [ויקרא י"ג. לח]. להבה [ישעיה ד'. ה]. עיר ובהלות [ירמיה טו. ח]. נאצות את כל נאצותיך [יחזקאל לה. יב]. הוא ממשקל אחר. **פְּעֵלָה** ברגש העין כפרה יבשה ובסמוך כבקרת רועה עדרו [יחזק' ל"ד יב]. פרשת גדולת מרדכי [אסתר י. ב]. כי בלהות אתנך [יחזק' כו. כא]. ונתתי יאורים חרבה [יחזק' ל. יב]. פא הפועל בקמוץ לתשלום הרגש כי אין הריש מקבלת דגש וכן פרשת פעלה בסגול מקל לבנה [בראשית ל. לז]. וכן על זה המשקל עלפה הפתח וכן מזה המשקל אשה הראוי בתשלומו **אַשְׁשָׁה** וכן צחה הראוי בתשלומו צחחה אשה ל"י ובסמוך בצירי אשה ריח נחוח צחה צמא [ישעיה ה'. יג].

פְּעֵלָת כלו סגול דבלת עטרת נצרת עקרת עשרת עצרת פחתת ויש מהם עין בצירי הכלת חמשת ופא הפעל כפתח אדרת צמרת דלקת ואם עין הפעל חית או הא ג"כ פא הפעל בפתח אדרת צמרת דלקת ואם עין הפעל חית או הא ג"כ פא הפעל בפתח כי אם לא ישתלם בהם הדגש שחפת בהלת בהרת להבת גחלת וכבו את גחלתי [ש"ב י"ד. ט]. כלו פתח אבל עם הריש ישתלם הדגש ויהיה פא הפעל בקמוץ קרחת [ויקרא י"ג כו]. ואם למד הפעל גרונית כלו פתח ספחת קרחת גכחת צלחת ואם עין הפעל ריש פא הפעל בקמוץ בקדחת [שם ושם].

פְּעֵלָן כבשן אלמן רענן קמוצים ורענן בהיכלי [דניאל ד'. א]. בפתח שאנן ד' פתחין וסימנחן שאנן מואב [ירמיה מ"ח י"א]. ושקט ושאנן [ירמיה ל. יוד]. מופחד רעה [משלי א'. לג]. ושאר א קמוצין הנון אבל השין פתוחה ככולם וכן שלאנן [איוב כא כג]. קמוץ הנון ושאננך [ישעיה לו. כט]. פתח הנון אתנן קמוץ ובסמוך פתח ובלא סמוך ואתנן לא נתן לך [יחזקאל י"ז לג]. וגם אתנן לא תתני עוד [שם ושם. מ]. **פְּעֵלָן** קרבן שלחן קמוצים ובסמוך פתח קרבן מנחה [ויקרא ב' ד]. קרבן ראשית [שם ב'. יב]. **מְפַעֵל** משקל מקטר משמן קמוצים ובהסמיכות פתוחין

ובאו מהן בקמין בסמיכות ומשקל הכסף והזהב [עזרא ה. ל]. מתן אדם [משלי י"ח. יו]. מבטח כל קצו ארץ [תלים ס"ה. ו]. מבטח בוגד [משלי כ"ה. יט]. אבל ביראת יי מבטח עון [שם י"ד. כו]. הוא פתח וג' באו מזה המשקל פתוחין מבלי סמיכות משפט אחד [ויקרא כד. כב]. מורק אחד [במדבר ז. יט]. ומקסם חלק [יהזקאל יב כ"ד]. לשומו מרמס [ישעיה יוד. ו]. ויהי המלצר [דניאל א. יו]. וכן אף באתנה ויאמר דניאל אל המלצר [שם. י"א]. ובא מחבת פתח אף באתנה וכל נעשה במרחשת ועל מחבת [ויקרא ז. ט]. ובספר ירושלים מורק אחד קמין.

ו**אשר** למדיהם אלף יהיו ג' קמוצים בסמיכות מפני הנח השוכן מקרא קדש [ויקרא כ"ג. לו] ובאו מדברה דמשק [מ"א יט. טו]. מדברה בית און [יהושע י"ח. יב] הכית בפתח ואע"פ שאחרי הנח באו כן לפי שהן סמוכין והמסורת דמשק שקרתא ונשתנה מזרחה שמש [דברים ד'. מ"א]. בשוא מפני הסמיכות ובסמיכות הכנויים ישארו במקצתם מקדשך השמם [דניאל ט'. יו]. וכן בקבוץ משכנות לאביר יעקב [תלים קל"ב. ה]. ונשתנה את מקדשו ממנו [במדבר יח. כט]. להפריש בינו ובין מקדשי תיראו [ויקרא כו. ב]. כי הוא שם למקום המקודש וזה שם לקדש וסמיכות הקבוץ ישתנה משכני עליון [תלים מו. ה]. מבצרי בת יהודה [איכה ב'. ב]. אבל עם הכנוי יעמוד על תנועתו כל מבצריך [נחום ג. יב]. שחת כי בחבורו ידגש משמנים מרבדים משאבים אשנבים וכן עם החית והיה יי מבטחו [ירמיה י"ז. ז]. מבטחי מנעורי [תלים ע"א. ה]. לפי שהן פתוחות ידענו שהן פתוחין מן הדגושין ובאו בסגול ויורד עז מבטחה [משלי כא. כב]. מבית אל מבטחם [ירמיה מ"ח. יג]. ובאו פתחין מבלי סמיכות אלא שהן סמוכין על אות השמוש משגב לעתות [תלים ט]. מחמד לכספם [הושע ט'. ו]. **מפעל** כינוי ממזר מרבץ מעשר משען כי מקל מוזן הגורח מזבח מפתח ובסמוך פתח משען לחם [ישעיה ג. א]. מזבח ארמה [שמות כ'. כד]. מרוח סרוחים [עמוס ו. ה] למרבץ צאן [יהזק' כה. ה]. מעשר בקר וצאן [ויקרא כ"ז. לב]. ומפתח שפתי [משלי ח. ו]. ולא נשתנה מפתח בית דוד [ישעיה כב. כב]. מקל שקד [ירמיה א. יג]. ובמקל יד [יהזקאל לט. ט]. ובקבוץ ובכנוי עין בפעל בשוא היו לי מזבחות לחטוא [הושע ח' יא]. ערי מסכנות [שמות א. יא]. על המעברות [יהושע ב'. ז]. מעם מזבחי [שמות כא. יד]. ונח יי מזבחו [איכה ב'. ז]. וכליל על מזבחך [דברים

[דברים לג. יוד]. אבל ובא אלה לפני מזבחתך [מ"א. ח. לא]. הבית כפתח מפני שוא של החית שלא יפגעו שואין נעין כאחד. **מפעלה** בקמין ובתיו בסגול מלחמה מלחמת משמרה משמרת וכל זה המשקל כן והמס הנוספת ינקדוה בחריק או בסגול או בפתח והמסורת כל לשון מרכבה ביחיד המס בסגול וכל לשון רבים [פתח] חוץ מן אחד בחריק במרכבת המושגה [בראשית מ"א. מג]. ארבע מרכבות [זכריה ו. א]. מרכבות פרעה וממשלה כולם בסגול המס בין יחיד בין רבים חוץ מאחד בפתח ישראל ממשלותיו [תהלים ק"ד. ב]. **מפעלת** כלו סגול מגערת משמרת ואם פא הפעל גרונית המס הנוספת בפתח מוחצת מחברת ואם למד הפעל גרונית בפתח מקום הסגל מורקח משלחת.

מפעלת בחולם ובסגול משקולת מכמורת ואם פא הפעל גרונית כפתח המס מוזגורת מאכולת. **הפעלת** כלו סגול תפארת. **הפעל** תשבץ בצירי **הפעל** תדהר ותאשור [ישעיה מ"א. יט]. תדעל מלך גוים [בראשית י"ד א]. ואת התחמס [ויקרא יא. טז]. **הפעל** אשר בתלשר [ישעיה לו. יב] פתוח. **נפעול** בסגול הנון מי נפתוח [יהושע ט"ז. ט]. **יפעל** בקמין יצחק יפתח ידלף יצהר יגאל ישבק. **יפעל** יעזר בצירי **אפעל** אשכר אשנב אצבע אלהים [שמות ח. טז]. **אפעל** אבנט בצירי **אפעלה** אצעדה קמץ ובסגול האלף ונפתח האלף אזכרה. **אפעולה** ואשמורה בלילה [תהלים צ. ד].

הפעלה ריוח והצלה [אסתר ד. יד]. הכרת פניהם ענתה [ישעיה ג. ט]. ראויים לתשלומם הנצלה הנכרת ועוד מחסרי הפא מפין מצב מתן קמוצה ובהסמיכות פתוחים מפל בר [עמוס ח. ו]. מטע ד' [ישעיה ס"א. ג]. מפח נפש [איוב יא. כ]. ועם הכנויים ישארו בקמוצתם ואיש כלי מפצו [יחזקאל ט'. ב]. נצר מטעי [ישעיה ס'. כא]. תרומת מתנם [במדבר יח. כא]. ובא בסמיכות בקמין מתן אדם [משלי יח. יו]. וכאו בפתח בלתי סמיכות לך למסע [דברים י. יא] ולמסע את המחנות [מדבר כב] וממסד עד הטפתות [מאז. ט]. ובצירי מפין אתה לי [ירמיה נא. כ] ומנח' הפא מועל המים בסגול או בשורק ועין הפעל בקמין מושב מולד מודע מורה וכן בשורק מוסד מוסד [ישעיה כ"ח יו]. ובסמוך בפתח למורש קפור [שם יד כ"ג] מוסר י"י [משלי ג. יא]. אבל שלמדיהם אלף ישארו בקמוצתם מפני הנח מוצא המים [מ"ב ב. כ"א]. ובא בלי סמיכות במקצת ספרים פתח והיית מוצק [איוב יא. טו]. ויש מסורה אומרת כי אין פתח

כי אם מצק נחשת [מ'א. ז. יו]. על מושבו [ש'א כ'. כה]. והיה מושבם
בראשית יוד. ל. וכן בקבוץ מורשי לבכי [איוב יז. יא]. מוצאי בקר [תהלים
ס"ה. ט]. ואת מוראו [ישעיה ח' יב]. אבל פתח הוא מוראכם [שם ושם
יג] כמו שהיה בשלמים מדברכם משמרכם כי התנועה שפלה.

מועלה בצירי מוסדה מועצה וילכו במועצות [ירמיה ז כ"ד].
מוסרות ומוטות [שם כ"ז. ב]. ובהסמכם פתוחים מיטב שדהו [שמות
כב. ד]. מיכל המים [ש"ב י"ז. כ]. תועל כשכיר כחושב [ויקרא כה מ].
קמץ ובסמוך פתח תושב כהן [שם כ"ב יוד]. ומנחי העיין. כל'ן בקמץ
ודון ששון אלוך מוצב [שופטים ט'. ו] באלוני מזרא [בראשית י"ח. א].

פיל בית זית עין יין הם וכל אשר כמשקלם פתחין ובהפסק קמוצין
וחיל באו ד' קמוצין וסימניהן ולמשלמיהו בנינים ואחים [ד"ה א כו. ט].
ויקהל דוד [ד"ה א. כה. א]. וישכור מישראל [דה"ב כה. ו]. מספר [דה"ב
כו. יב]. וכל אתנח וסוף פסוק כותיה כל גבורי החיל ב' זקפין וסימניהן
שלישים אלף גבורי החיל [יהושע ח. ג]. בית הבית לבית ד' קמוצים
וסימניהן ליסד אלינו וכן שמונת ימים [בראשית יז יב]. וכל אתנח וסוף
פסוק כותיה קומו ונעלה כלילה [ירמיה ו. ה]. זקפין קמוצין הביאני אל
היין [ש"ה ב"ה] בקוף קמץ **פל** זר זר עב נד וכל אשר כמשקלם צרי וכן
בקבוץ ובכנוי **פל** זר רש שב שר עב קמוצים ובסמוך בפתח כעב הענן
[שמות יט. ט]. ובאו קמוצין בסמוך כעב טל [ישעיה י"ח. ד]. כעב מלקוש
[משלי יו. טו]. ועב עץ [יחזקאל מא כ"ה]. ובאו מהן פתוחין כל עץ לה
[שם כא. ג]. לחים ויבשים [כמדבר ו. ג]. אבל הובשתי עץ לה [יחזק'
י"ז כ"ד]. קמץ בקוף מפיקים מון אל זן [תהלים קמד י ג] פתח סר וזעף
[מ"א כ'. מג]. וזעף וחכירו פתחין ורע ט' פתחין וסימניהן טוב [בראשית
כ"א גון]. ומראיהן [שם מ"א כ"א]. והיה העם [כמדבר י"א. א] ומר [ירמיה
כ'. יח]. ואשא [נחמיה א' א]. ונכה לא ידעתי מה הוא ובמסורה מונה
רע ירוע [משלי יא טו] כ"ג [יגמר נא [תלים ז. יוד]. אויבי [תהלים
מא. ו]. יחליפנו [ויקרא כ"ז. י]. וכל אמירה ויצר ולשון ועין ועשה פתח
וח' קמוצין וסימניהן שוב [ש"א כט. ו]. משה [כמדבר יא יוד]. הוגעתם
[מלאכי ב' יז]. ויתע [דה"ב לג. ט]. ויתעם [מ"ב כא. ט]. ויניעם [כמד'
לב. יג]. חוטא [קהלת ח. י"ב]. משנהם [שם ד. ג]. וכן בשחין רע
[דברים כ"ח לה] ולא מנה אותו בעל המסורת כל הרע קמוצין במ"ב
פתחין וסימניהן על הרע כפיס [מיכה ז. ג]. ישב הרע לשוררי [תהלים

נד. ז]. וכל לשון עשיה דכותיה פתח במ"ב קמציץ וסימניהו ויתעם מנשה
 [מ"ב כא. ט]. את המעשה הרע דקהלת [ד. ג]. צד שר נזכרים בפלים
 בפש מאד [איוב לה ט"ז]. פתח פח פחי פחים פתחין. פִּלְהָ צדה עדה
 וכל אשר במשקלם קמוצים ובסמוך מס הפעל בפתח בקמת רעך [דברים
 כ"ג. כו]. כנפת שוא [ישעיה ל. כח] והוא מלעיל מפני מלה זעירא
 אשר בצדה. פִּוּלָת בסגול ובשת פנים [דה"ב לב כא]. ונפת צופים [תהלים
 י"ט יא]. ומנחי הלמד מִפְעֵה והמס כחריק או בפתח ועין הפועל בסגול
 מקנה מראה משתה מחנה מעשה עד שלל מרבה [ישעיה ל"ג כ"ג]. כלס במכרת
 עין הפעל בסגול ובסמוך בצרי [במדבר ב' כה]. ומשקה צמא [ישעיה
 לב. ו]. מראה כבוד י"י [שמות כד. יז]. כמקרה הכסלים [קהלת ב'. טו]
 אבל כי מקרה בני האדם ומקרה הבהמה ומקרה אחר להם שלשתם בסגול
 כי אינם סמוכים וכן ומשנה כסף [בראשית מ"ג טו]. ומשנה שברון [ירמיה
 י"ז יח]. משנה שכר שכיר [דברים טו. יח]. הם בסגול כי אינם סמוכים
 ובאו יקחו מקנה [מ"א יוד כ"ח]. בצרי שלא בסמיכות ובר"ה [ב'. א. יו].
 הוא באלף וכן היוצאים על משקל זה אע"פ שאינם מהשרש הזה הם
 בסגול כי ערוך מאתמול חפתה [ישעיה ל. לג]. אשה ל"י [ויקרא ב'. יו]
 ודרנה בחרב יפולו [יחזקאל כ"ה. יג]. ויבא דוד נבה [ש"א כא. כ]. ואריה
 לעולם בצרי על העקר שלא יבא כן בסמיכות כי אם בחסרון ההא ארי
 אע"פ שיאמר ג"כ ארי במוכרת.

הַפְעֵה איש ועצים הרבה [ישעיה ל. לג]. ראה הרבה [קהלת א' יז].
 כי הרבה יהיו [קהלת יא ח]. כלס בצירי והמסורת כל הרבה בשתי נקודות
 וכל ארכה בשלש נקודות. מִפְעֵ כמער איש [מ"א ז. לו]. מִפְעֵה
 מלעיל והמס בפתח למעלה מלמעלה מעלה וכן מלמטה מטה
 מטה כי בתשלומו זה מנטה והמס פתוחה ואם בהפסק המס קמוצה
 מעלה השני מטה השני. מִפְעֵה בסגול ולמכסה עתיק [ישעיה כג. יח].
 ימד המקרה [קהלת יוד. יח]. מִפְעֵה במראה אליו אתודע [במדבר י"ב.
 יו]. המיס בפתח ועין הפעל בקמץ או המיס בסגול ותהי המחצה [במדבר
 לא. לו].

אִפְעֵה האלף בסגול והגון בקמץ ובתתך אתגן [יחזקאל י"ו. לד].
 כי מאתגן זונה עד אתגן זונה [מיכה א'. ז]. וגם אתגן לא תתני עוד [יחזק'
 יו. יו]. פְּעֵו קמץ ומלעיל ישגה אחו [איוב ח'. יא]. מי שחו [יחזקאל
 מזו. ה]. פְּעֵי בקמץ ומלרע צלי קלי עני ומלעיל רוי לי רוי [ישעיה
 כ"ד טו]

כר ט"ו]. **פְּעֵי שְׁנֵי צְלִי כְּלִי וּבְהַפְסֵק וּבִזְמַן פֶּא הַפְּעֵל בְּסִגּוּל הוּא בֵּא**
עַד לַחִי [שׁוֹפְטִים ט"ו י'ד]. עֵינ גְּדִי [שִׁיר הַשִּׁירִים א' יד] אֵל הַמּוֹזֵב וְאֵל
הַצְּבִי [דְּנִיָּאל ח' ט]. וְיֵאֱסֹף כְּחֹל שְׁבִי [חֲבִקּוֹק א' ט]. כְּבִית חֲמֹרִי [יְחֻק'
י"ב ז]. מִיַּם חַיִּים אֵל כְּלִי [בְּמַדְבֵּר י"ט ז]. וְבֵא גֹ'כ בְּטַרְחָא מִפְּנֵי שִׁישׁ
לֹו הַעֲמֹדָה אֵל תְּהִי מֹרִי [יְחֻקָּאֵל י"ב ז]. וְכֵן בְּשִׁטָּא וְאִמְרַת אֵל מֹרִי
[שֵׁם מֹד. ו]. וְלֹא נִשְׁתַּנָּה בִּזְמַן וְבֵא עַד הַלְחִי [שׁוֹפְטִים ט"ו י'ד]. וְבֵא
בֶּאֱרִץ הַצְּבִי [דְּנִיָּאל י"א מֵא]. וְיִשְׁטַעְהוּ כְּשִׁטְעַה גְּדִי [שׁוֹפְטִים יד. ויו].
וְחֻצִי כְּשִׁיבָא בְּהַפְּסֵק אִו בְּהַעֲמֹדַת טַעַם נִשְׁתַּנָּה מִזֶּה הַמְּשַׁקֵּל כִּי הוּא בְּצִרִי
אִו יְחַלֵּק הַעֵם לַחֲצִי [מֵא. יו. כג]. אִמְתִּים וְחֻצִי [שְׁמוֹת כ"ה ט]. וְעַם
הַכְּנִי בְּחֵרִיק אִו בְּסִגּוּל מִמְּנֵי פְּרִיק נִמְצָא [הוֹשַׁע יד. ט]. וְשִׁבְהָ שְׁבִיךְ
[שׁוֹפְטִים ה' יב]. תְּלִיק וְקִשְׁתֵּךְ [בְּרֵאשִׁית כו. ג]. עֵדִי וְעֵדֶיךָ וּפְרִיכֵם תִּשְׁאוּ
[יְחֻקָּאֵל לו. ח]. וְהַקְּבוּץ פְּעֻמִּים בְּאֵלֶף וְהַחֲרִיק בְּאֵלֶף כְּמוֹ חֲלָאִים [ש"ה
ז. ב]. וְבֵאוּ בְּנַחַת הָאֵלֶף וְהַחֲרִיק תַּחַת הַיּוֹד וְכַצְּבָאִים עַל הַהֲרִים [דְּה"א
יב. ט]. מִבֵּין עַפְאִים [תְּהֵלִים קד י"ב]. אֲשִׁימְךָ כְּצַבָּאִים [הוֹשַׁע י"א ט].
וּמִכְרוֹם לְשַׁבָּאִים [יְוֵאל ד. ח]. וְכֵן כָּל פְּתָאִים הָאֵלֶף נַחַה וְהַיּוֹד נַעְה.
יְהוּדָאִין מִפִּיק יוֹד כְּשַׁבָּאִין מִפִּיק אֵלֶף וּמֵן כְּלִי כְּלִים בְּצִרִי הַכֶּף.

פְּעֻזָּת אַת הַנּוֹר וְאַת הַעֲדוֹת [דְּה"ב כ"ג יא]. גֵּאוֹת לְבַשׁ [תְּהֵלִים
צ"ג א].

פְּעֻזָּה מִלְעִיל וְכִלּוֹ בְּסִגּוּל הִרְבָּה בְּכָה [עוֹרָא יוֹד. א]. וְהֵגֵא מִפּוֹ
יֵצֵא [אִיּוֹב ל"ז ב]. יִתְנוּ נִדָּה [יְחֻקָּאֵל ט"ז. לג]. בְּכַסָּא לְיוֹם חֲגֹנִי [תְּהֵלִים
פ"א ד]. וְאִין קִצָּה לְמַרְכְּבוֹתֶיךָ [יְשַׁעִיָּה ב' ז].

פְּעֻזָּה מִלְרַע פֶּא הַפְּעֵל בְּצִרִי וְעֵינ הַפְּעֵל בְּסִגּוּל גֵּאוֹה וְרַם [יְשַׁעִיָּה
ב' יב]. רַעָה דוֹד [ש"ב טו. לא]. אֲנִיּוֹת אֲבָהָ [אִיּוֹב ט' כו]. אֲבֵל
רַעָה דוֹד הִיָּה רֵאוּי הַעֵינ בְּצִרִי מִפְּנֵי הַסְּמִיכוֹת אֵלֶּא שְׁנִמְצָא כֵן וְכֵן רַעָה
הַמְּלִךְ [מ"א ד. ה].

פְּעֻזָּה בְּקִמְיָן וְהַעֵינ בְּסִגּוּל וּמִלְרַע קִנְהָ שְׂדֵה עֵלָה חוּזָה בְּצִרִי בְּקִנְהָ
הַמּוֹדָה [יְחֻקָּאֵל מ"ב יו]. עֵלָה זֵית [בְּרֵאשִׁית ה' יא]. קִצָּה גְּבוּלִיךָ [בְּמֹד'
ב' יו]. וְשְׂדֵה מִגְּרֵשׁ עֲרִיהֶם [וְיִקְרָא כ"ה לד]. פְּעֻזָּה כְּלוֹ קִמְיָן שְׂפָה
שְׁנָה אֵלָה הִרָה וְכֵן שְׂהַפֵּא בְּצִרִי מִזֵּה פֶּאָה וּבְסִמְכוֹן בְּפִתַח שְׂפַת כְּנַעַן
[יְשַׁעִיָּה יט. ית]. שְׁנַת הַשְּׂמֻטָּה [דְּבָרִים טו. ט]. קִשֵּׁת רוּחַ [ש"א א. ט"ו].
כְּכַר הַכֶּסֶף [שְׁמוֹת לח. כו]. הֲרַת עוֹלָם [יְרֵמִיָּה כ' יז]. וְיֵשׁ עַם הַתִּיּוֹ
כְּכִי סְמִיכוֹת יֵשׁ פְּתַחֵן וְיֵשׁ קִמְצֵן וְכְכַר כְּתִבְנוֹ אוֹתָם בְּשַׁעַר הַפּוֹעֵלִים בְּמִלַּת
פְּעוּלִים

פעולים ויש פֶּעָה הפא בסגול לחם הפחה [נחמיה ה'. יג]. הקריבחו נא לפחתין [מלאכי א. ח]. ובסמוך בלי פתח פֶּחַת יהודה [חגי א. א]. פחת מואב [נחמיה ז. יא]. וכן הקבוץ הפא בפתח פחות וסגנים [יחזקאל כג. ו]. ופחות הארץ [מ"א י. טו]. את פחותיה ואת כל סגניה [ירמיה נא. כח]. על פחות עבר הנהר [נחמיה ב. ז].

פֶּעַת מלעיל ובסגול אל השוקת [בראשית כד. כ]. פֶּעַת מלעיל וכלו סגול והצפת אשר על ראשו [דה"א ג. יו]. פֶּעוֹת הפא בקמץ אחות לנו קטנה [ש"ה ח. ת]. ובא אחד עם הכנוי האלף בפתח לאחיו ולאחותו [ויקרא הא. ג]. ולפיכך היא בפתח כי אשר הוא מן הרפים האלף בשוא ופתח כמו ולאחותו הבתולה [שם ושם]. וכבר הרחבנו בזה בספר מכלול. פֶּעַ בן חכם [משלי יוד א]. ובסמיכות ענין בסגול בין שיהיה במקף כמו בן אברהם [בראשית כה. יט] בן אדם והם הרוב בין שלא יהיה במקף כמו ושחט את בן הבקר [ויקרא א'. ה]. בן הישראלית [שם כ"ד יוד]. זכריהו בן יברכיהו [ישעיה ח'. ב]. בן יאיר [אסתר ה'. א]. הלכן מאה שנה [בראשית יז יו]. ואם אינו סמוך סמיכות ענין אע"פ שהוא במקף הוא בצירי כמו ותלד בן ששוי [בראשית ל. יט]. וימלט בן אחר [ש"א כב כ]. ולמפיושת בן קטן [שב. ט. י"ב]. והוליד בן פריץ [יחזק' י"ח יוד]. עין בצירי לעולם וכן זר וכן בכינוי בעצו ישאל [הושע ד'. יב]. מתחת לזרו [שמות ל"ז כ"ז]. וכן שם בצירי ובמקף בסמוך למלה זעירא או למלה מלעיל הוא בסגול את שם בנו [בראשית כא. ג]. על שם אחיו [דברים כח]. את שם בנו [בראשית כא. ג]. על שם אמו [?] ואולי צריך להיות ומה שם בנו [משלי ל. ג]. ומה יש לי עוד [ש"ב י"ט כ"ט]. יש לאל ידי [בראשית לא. כט]. בן ישישכר [?] ועיין מכלול דפוס ליק דף קעט] אבל אם איננה זעירא ואיננה מלעיל אע"פ שהוא בזקף הוא בצירי כי יש דברים הרבה [קהלתו. יא]. יש אחד ואין שני [קהלת ד'. ת]. וכן לב בזה הדרך.

פֶּעָא כלו בסגול ודחשוף מים מוגבא [ישעיה למד י"ד]. מביית כלא [ישעיה מ"ב. ז]. דשא טנא עושה פלא [שמות טו. יא]. אבל ויקרא שמו פלא [ישעיה ט'. ו] הפא בצירי וכל שאר פלא בסגול וכן התאר עם יוד היחוס [שופטים י"ג יח]. והוא פלאי בסגול וכן כל גיא ינשא [ישעיה מו. ד]. והוא מזה המשקל כי היה ראוי גיא בשקל פלא וכל שאר גי בצירי. פֶּעָה בסגול ומלעיל ובכלי גמא [ישעיה י"ח. כ]. פֶּעָה עין הפעל ברגש

בדגש ובצירי כסא. פֶּעַת לקראת האלהים [שמות י"ט ז]. לא נמצא כי
 אם בסמוך ובכנוי לפיכך היא פתח ובכנוי בקמץ מפני הנח השוכן הנה
 הוא יוצא לקראתך [שם ד יד]. והנה אשה לקראתו [משלי ז יוד]. פֶּעַת
 העין בדגש ובקמץ כחטאת כאשם [ויקרא ז ה]. ובסמוך פתח חטאת
 יהודה [ירמיה יז א] על חטאת [זכריה יג א].

פֶּעַת בצירי ובדגש ואם נשאת נשא לנו [ש"ב יט מ"ג]. יושבת
 על מלאה [שיר ה י"ב]. ומפעלי הכפל מפול מחול מעון קמץ חמס
 מפל מוגן המס קמץ וצרי הגימל. מפל כלו קמץ שער המסך [שמות
 ל"ה ז]. ובסמוך פתח פא הפעל את מסך הפתח [שם מ' כח]. מפל
 המס בצרי ופא הפעל בפתח מסב קלע [מ"א ו כט]. הרש מצל [יחזק'
 לא ג]. מן המצר קראתי יה [תהלים קי"ח ה]. מִפֶּל כדו סגול ויהי
 המכס [במדבר לא לז]. וממר ליולדתו [משלי י"ז כ"ה]. ובן משק ביתי
 [בראשית טו ב]. מִעַל בסגול והבאתי מורך [ויקרא כו לו]. במועל
 ידיהם [נחמיה ח' ויו]. בפתח מפני העין. מפל בקמץ הפא ובחולם המים
 מעשה מורד [מ"א ז כט]. וכן במשקלו מוסך השבת [מ"ב יז יח]. המס
 בשורק והיא פתוחה מפני הסמיכות. תִּפְּל וכלו סגול תכל עשו [ויקרא
 כ"י יב]. חמס יהלוך [תהלים נ"ח ט]. פֶּל דל קל עז חס תם והדומים
 להם מן התארים או אינם תארים היה מן הדין להיות קמוצים כולם כמו
 חכס רשע דבר שלל אלא שמוצאנום מקצתן פתוחין והטעם כתבנו בספר מכולל.
 דל כמורת י"ב פתחין בלי שוא העשיר לא ירבה [שמות ל טו]. ואם
 דָּל הוא [ויקרא יד כא]. הנה אלפי הדל [שופטים ו טו]. ידל כבוד
 יעקב [ישעיה יז ד]. וידל ישראל מאוד [שופטים ו י]. על דל שפתי
 [תהלים קמא ג]. ותהי לדל תקוה [איוב ה' יו]. דלו מאנוש [שם כח.
 ד]. אל תגזול דל כי דל הוא [משלי כ"ב כב]. תניינא דפסוק ודל מבין
 [שם כ"ח יא]. אם דל ואם עשיר [רות ג' יא]. וכל דל ואביון דכותיה.
 חָס זה לחמנו חס [יהושע ט' יב]. בקמץ ולית דכותיה וכל שום בר נש
 כותיה. זָךְ שמן זית זך [שמות ד"ז כ]. ב' קמוצין וכל שאר זך פתח דק בדיק
 פתח ההר בהר להר קמץ חי החי פתח אם דא יהיה באתנה וסוף פסוק
 קל הקל פתח גל הגל פתח אם לא יהיה גן פתח הגן בגן קמוצים טל הטל
 פתח ותעל שכבת הטל [שמות י"ו יד]. קמץ באתנה וכן בסוף פסוק ועל
 כל הארץ יהיה טל [שופטים ו לט]. יערפו טל [דברים ל"ג כח]. ובוקף
 ממוגר שמים מטל [שם ושמ' יג]. שראשי נמלא טל [שיר השירים ה' ג].

טף הטף פתחין ובסוף פסוק קמץ לחם לפי הטף [בראשית מ"ז י"ב].
 סף הסף בסף פתחין מן הדם אשר בסף [שמות י"ב כב]. קמץ באתנה
 וידיה על הסף [שופטים י"ט כז]. פתח בסוף הפסוק וכן שומר הסף [ירמיה
 ל"ה ד]. סל הסל בסל פתחים כף פתח ובהפסק קמץ ובא בוקף קמץ
 ויכו כף ויאמרו יחי המלך [מ"ב יא יב]. חג פתח החג קמץין רך וטוב
 [בראשית י"ח ז]. קמץין רך ויחיד [משלי ד' ג]. רך ומשוח [ש"ב ג לט].
 פתח וכן הרך ברך צח ואדם [שיר השירים ה' י]. פתח ושח עינים [איוב
 כ"ב כט]. פתח צר פתח הצר ב' קמץין וסימניהן כי לפני הימים [זכריה
 ח' יוד]. כי נמכרנו [אסתר ו' ד]. בצר הרחבת לי [תהלים ד' ב]. קמץ
 שר פתח וב' זקפין קמץין וסימניהן אין מלך ואין שר [הושע ג' ד]. שר
 ונגיד [דה"ב ל"ב כא] וכל שר דכותיה במ"ב וסימניהן סר וזעף [מ"א כ'].
 מג. וחברו השיר ד' פתחון וסימניהן השר שואל [מיכה ז' ג]. מיכאל
 השר [דניאל י"ב א]. השר שמחות הירח [דברי הימים א' כ"ז ח]. וכנניה
 השר [שם ושם טו. כז]. דם בקמץ ובסמיכות פתח דם נקי קמץ דם הנקי
 [מ"ב כד ד]. פר פתח ופרויי דבלק קמץין וכל הפר לפר קמץין בר מונע
 בר [משלי י"א כז] קמץין והמסורת לית כותיה קמץין וכל ברוי דיוסף קמץין
 ב'ז הכו פתח יתר הכו [במדבר לא לב]. קמץין בוקף והמסורת לית קמץין
 כל בוויי דמשלי כותיה קמץין פתח הפחים פתחין רך מושגב לרך [תהלים
 ט. יוד]. יתום ורך [שם י' יח]. קמץין רך ונכלם [שם עד כא]. פתח שק
 ד' קמץין וסימניהן חגרו שק [ישעיה טז. ח]. לבושי שק [תהלים ל"ה ג].
 או עור או שק [ויקרא יא לב]. והעליתי על כל מתנים שק [עמוס ח.
 יוד]. וכל אתנה וסוף פסוק כותיה וכל השק בשק כותיה קמץין קש פתח
 תלדו קש [ישעיה לג. יא]. פתח באתנה יאכלמו כקש [שמות טו. ז] פתח
 בסוף פסוק להב אש אוכלה קש [יואל ב' ה]. קמץין באתנה. גת כל גת
 דיגת מנת פתח באתנה וסוף פסוק וכן בתוספות הא וילך גתה [מ"א ב' ט].
 גב קמץין ובסמוך פתח וזה גב המזבח [יחזקאל מ"ג יג]. ויש ספרים
 ותכני לך גב [שם י"ז כג]. פתח באתנה. דת כל דת בדת הדת קמץין ואף
 בסמוך. פו ומפו רב [תהלים י"ט יא] פתח וכל שאר פו קמץין. אט לאט
 פתח באתנה וסוף פסוק דרכו שמרתי ולא אט [איוב כ"ג יא]. קמץין בסוף
 פסוק שהוא ענין אחר. גג הגג קמץין על גג המלך [ירמיה נ"ב ז]. קמץין
 בסמוך על גג המגדל [שופטים ט' נא]. אבל גג השער [ש"ב י"ח כ"ה]
 פתח בסמוך. גך לגד קמץין כורע גד [שמות י"ז לא]. אשר בתוך הנחל

הגד [ש"ב כ"ד ה] פתח ויש סוף פסוק הגד קמין. מס המס למס [איכה א א] פתח באתנת וסוף פסוק למס מרעהו חסד [איוב וי י"ד]. קמין ענין אחר בד פתח ועשה להם מכנסי בד [שמות כ"ח מג]. קמין בזקף והמסורת לית כותיה קמין וכל הבד כותיה קמין בד כבד [שמות ל. לד]. פתח לבד המסורת כל ואלה שמות ותרי עשר לבד קמין וכל שאר קריה פתח במ"א כל אשר ילוק בלשון מן המים [שופטים ו. ה]. וכל אתנת וסוף פסוק כותיה. אף האף לעולם בת הבת פתח לעולם עד לעד פתח לעולם. כל הוא בחולם בלי מקף ובמקף חטוף ובקמין ולא נקרא ממנו קמין רחב אלא שנים כל עצמותי תאמרנה [תהלים לה. יוד]. כל אחי רש שנאהו [משלי יט. ז]. קל הקל פתח ים כל ים קמין ואפילו בסמיכות ענין ובמקף זולת ים סוף שהוא פתח לפי שהוא סמוך למלה ועירא. עם פתח ו"ח הם קמוצים וסימניהן עם לבדד ישכון הן עם כלביא יקום. [במדבר נג. ט. כד]. השמע עם [שופטים ד'. לג]. הנה עם יורד [שופטים ט. לו]. הנה עם יורדים [שם ושם לו]. כי לא השאיר ליהואחז עם [מ"ב י"ג. ז]. ויכהו קבל עם [מ"ב טו. י]. לברית עם לאור גוים [ישעיה מ"ב. ו]. ויבא אליך כמבא עם [יהזקאל לא לג] אספו עם [יואל ב'. א]. לפדות לו עם [ד"ה י"ז כא] תפלטני מריבי עם, [תהלים יח' מד]. בטחו בו בכל עת עם שפכו [שם ס"ב. ט]. עניים [תהלים ע"ב. ד]. וגעשו עם ויעבורו [איוב ל"ד כ]. ברב עם הדרת מלך [משלי י"ד כח]. ורתיהם שונות מכל עם [אסתר ג'. ח]. ממשכילי עם [דניאל יא לג]. בכל העם בעם לעם כותיה וכל סוף פסוק דכותיה בעם ב' פתחין וסימניהן ויאמר לא תעבור [במדבר כ' כ']. אורך בקהל רב [תהלים ל"ה. יח]. ועם ג' קמוצין וסימניהן ועם כחול [ש"א יג. ה]. ועם לא יחררו [עמוס ג'. ו]. להיות לעם אחד [בראשית לד יו]. יהיה לי עבד [בראשית מד. ז]. קמוצים לעם נכרי [שמות כא. ח]. לעם אחד [בראשית לד. יו]. והיו לי לעם [יהזקאל יא. כ]. קמין בזקף רב ל"ו קמוצין וסימניהן ולא נשא אותם הארץ לשבת יחדיו כי היה רכושם רב [בראשית יג. ו]. וישלח י"י בעם [במדבר כא. ז]. וזאת ליהודה ויאמר [דברים לג. ז]. ויצאו הם וכל מחניהם עם רב [יהושע י"א. ד]. וידברו בני יוסף [יהושע י"ז. יד]. ויאמר י"י אל גדעון [שופטים ז. ד]. ועתה הטוב טוב אתה [שם י"א כ"ה]. וישמע דוד כי מת נבל [ש"א כ"ה. לט]. והנה עבדי דוד [ש"ב ג. ככ]. ועבדך בתוך עמך [מ"א ג. ח]. הוי היורדים מצרים [ישעיה לא. א]. והיה על כל הר

גבוה [ישעיה ל. כ"ה]. הוי רב את יוצרו [ישעיה מוה. ט]. לכן כה אמר
 י"י הנני רב [ירמיה נ"ו לא]. ולא בחיל גדול דיחוק' [יז. ז]. אמור כה
 אמר י"י אלהים תצלה [שם ושם. ט]. ונתתי חחים [יחוק' לח. ד]. ויבואו
 ויגידו ליהושפט [דה"ב כ. ב]. ועתה אתם אומרים [שם ושם יג. ח]. וישבו
 בני ישראל מאחיהם [דה"ב כח. ח]. ויקבצו עם רב ויסתמו [דה"ב ל"ב. ד].
 ויאספו ירושלים עם רב [דה"ב ל. יג]. וישלה חצים דתהלות [תהלים יח.
 טו] בשרתי צדק בקהל רב [תהלים מז. יוד]. אוהבי תורתך [שם קי"ט קסה].
 רב אכל [משלי יג. כג]. והוא חטוף כי ברוב חכמה רב כעס [קהלת א.
 יח]. והוא חטוף כי חמה פן יסיתך [איוב לו יח]. והוא חטוף ויתמרמר
 מלך הגנב [דניאל י"א. יא]. אבל העם רב והעת גשמים [עזרא יוד יג].
 והשקות בכלי זהב [אסתר י"ו. ז]. רב אדם [משלי כ. ו]. טוב מעט [משלי
 טו יר]. יש זהב ורב פננים [משלי כ'. טו]. אבוס בר [משלי יד. ד].
 וכל אתנה וסוף פסוק כותיה וכל רב פתחין וסימנהון יעבד [בראשית כ"ה.
 כג]. העתירו [שמות ט' כ"ח]. עם גדול [דברים ב'. י. כא]. וכל בניך
 [ישעיה נד. יג]. חסדי י"י אזכיר [ישעיה סג. ז]. גדול העצה [ירמיה ל"ב
 יט]. שיהיו שניו [קהלת ו. ג]. וכל כותיה הרב ב' פתחין וסימנהון מאת
 הרב [במדבר לה. ח]. לרב תרבו [במדבר לג. נד]. פל בצירי קן שן תן
 מין נס לב עת קץ תל חץ ובמקף בסגול על שן סלע [איוב לט כח].
 ושן בהמות [דברים ל"ג כ"ד]. בלא עת [ויקרא טו. כ"ה]. לא עת בוא עת
 בית י"י [חגי א. ב]. אבל לב לא יסוב סגול כי אם בהיותו סמוך למלה
 ועירא או למלה מלעיל כמו בלב ים [שמות טו. ח]. בלב נער [משלי
 כב טו]. אבל ויך לב דוד אותו [ש"ב כ"ד יוד]. וחוקתי את לב פרעה
 [שמות יד. ד] צרי אע"פ שהן במקף לפי שהן סמוכים למלה ועירא ולמלה
 מלעיל כל עולם ועד סגול להפריד בינו ובין היודע ועד [ירמיה כ"ט כג].
 שהוא ענין עדות וממשקל זה סלה והוא נקוד בסגול וכן הרה נסו [בראשית
 י"ד יוד]. וקן בסמיכות בפתח קן צפור לפניך [דברים כב. ו]. ואשר הם
 בלשון שנים ד' שנים רחים מים שמים פתחים וכאתנה וסוף פסוק קמצין
 הללו את י"י מן השמים [תהלים קמח. א]. פתח וכאתנה מים ב' זקפין
 וסימנהון ארץ נחלי מים [דברים ח'. ז]. כי יבשו אפיקי מים [יואל א. כ].
 וכל אתנה וסי' דכותיה [צ"ל ככאן במ"ג] באנו באש ובמים [תהלים ס"ז
 יב]. שם מדבר [תהלים ק"ז ל"ה]. ארץ לא שבעה מים [משלי ל. יו].

וסימנהון נורא במדברא דהנם ירושלים ה' קמצינ וסימנהון אדום [תהלים קלו. ז]. אשכחך [שם ושם ה.]. סביכות [שם עט. ג] בחצרות [שם קיו. יט]. יוציאו ממנה [ירמיה ה. א]. וילינו [נחמיה יג. כ] [הנני ירמיה יג. ג]. ברוך [תהלים קלה. כא]. לאחדיא ט' טפחין וכל אתנח וסוף פסוק כותיה במי'א אפרים ד' קמצינ וסימנהון למטה אפרים הושע [במדבר יג. ז] ויהי איש מוהר אפרים [שופטים יז. א]. וסימנהון בלשון הרגום חוטרא דמיכיהו צרור ומתוקן וכל אתנח וסוף פסוק דכותיה ואשר הם בני ד' אותיות או חמש שאין להם מושקל בפעל פלדש סרפד שנער טפסר גזבר פתגם קמצים וכן בסמוך פתגם המלך [אסתר א'. כ]. קמוץ וכן פנחס קמוץ צרפת קמוץ הצרי ופתח הפא וכן צרתן וכן בתוספת הא צרפתה צרתנה כרפס ארגו דררר פתוח וכן השמל חשמלה ספרד סמדר חנמל האות השלישית כפתח ואף בהפסק אשר בספרד [עובדיה א. כ]. ושקמותם בחנמל [תהלים עח. מז]. ממלכות אררט [ירמיה נ"א כז]. ושאר קמוץ כרול גרון כרמל בסגול וכן הכרמלה אכנט חרמש ירדן פרדס בצרי וכן עזאול עמלק בצרי ערפל וכן בכל ככלה יזרעאלה בסגול עטלף בצרי חבצלת פילגש כרולה כפתח תחפנחס בצרי וכן צפרדע וכן שעטנו והעין והשין פתוחה.

שמות המספר.

אחד. האלף סגול והחית קמוץ ובסמוך כלו פתח אחד העם [בראשית כ"ו. י]. וכן באו בלא סמיכות פתח לאחד נעם [זכריה יא יוד]. ולאחד קראתי חכלים [שם] נתתי לך שכס אחד [בראשית מ"ח כב]. עד אחד לא נעדר [ש"ב י"ז כג]. ודבר חד את אחד [יחזק' לג. לא]. מתת לאחד מהם [דברים כה נ"ה]. אל אחד מבני [ויקרא ג. כ] כאחד ממנו [בראשית ג. כב]. אחת לנקבה כלו פתח ואם באתנח האלף בסגול והחית קמוצה אחת אל אחת [שמות לו. יב]. ופעמים כן בוקף והמסורת אחת ו' פתחין וסימנהון קח צנצנת אחת [שמות טז. לב]. ויסוכו את העיר ביום השני [יהושע ו טו]. ויאמר אבישי אל דוד [שא. כו. ח]. ויחלק לכל העם [ש"א כ"ו. ח]. ויאמר המלך גזורו [מ"א ג. כז]. והנה כבר עפרת [זכריה ה'. ז]

ה'. ז]. וכל חקה מדה שנה תורה וסימנהון חמשת דכוותא פתח במ"א קמין נקי יהיה לביתו [דברים כ"ד ה]. וכל אתנה וסוף פסוק וזקף כותיה קמין האחת ג' קמין וזקפין וסימנהון חמשים לולאות [שמות כ"ו. ה] חמשים לולאות עשה [שם לו. יב]. ויעש את הרמונים [מ"א ז' יח]. וכל אתנה וסוף פסוק וזקף כותיה קמין במ"ב פתח וסימן ויעש עשרה כיורות [מ"א ז. לז]. ובני ישראל למספרם [דה"א כו. א] שנים בפתח אם לא בהפסק וכן שתיים ובסמוך שני שנים שתי שתיים בצירי.

שלש פא הפעל בקמין ובסמוך בשוא ואם במקף סמוך למלה מלעיל עין הפעל בקמין נקרא חטוף ואם שלש אלה [שמות כ"א. י א]. ואם מלרע בחולם ושלש עשרה מרדו [בראשית י"ד. ד] שלשה בקמין ובתיו בסגול שלשת ארבעה האלף בפתח והבית והעין בקמין ובתיו בפתח ארבעת רבעין ארבע פתח כלו לעולם ואף בהפסק והשם רבע ההין [שמות כט. מ]. בסגול חמשה בקמין ובתיו חמשת המים בצרי והשין בסגול חמש קמין וצרי ששה בקמין ועם התיו ששת צרי וסגול שש בצרי ובסמוך במקף מלעיל בסגול שש הנה שנא יי [משלי ו. יז]. שבעה בקמין ועם התיו בפתח שבעת שבע בסגול ופתח שמונה בקמין ובתיו בפתח שמנת שמונה בסגול תשעה בקמין תשע בצירי ופתח עשרה בקמין ובתיו עשרת סגול עשר כלו סגול עשרה העין בסגול והריש בצירי עשר כלו קמין.

שער המלים.

את בצירי ובמקף ובסגול וכא בצרי וגם מקף את כל גבוה יראה [איוב מא כ"ו]. חולת מקף בא בסגול כג' מקומות את גאון יעקב אשר אהב סלה [תהלים מז. ה]. בהצותו את ארם נהרים [שם ס. ב]. מאת שמר [מ"א ט"ז כ"ד] בסגול לפי שהוא סמוך למלה זעירא מאת אביה [יהושע טו. יח]. ובאתנה וסוף פסוק ואמרו אין [מ"א יח. יוד]. ואמרת אין [שופטים ד. מ]. וכאו באתנה בפתח יקו לאור ואין [איוב ג' ט]. ואקוה לגור ואין [תהלים ס"ט כ' א]. חר זקף קמין ולית דכותיה קמין ומותר ארם מן ההכמה אין [קהלת ג' יט]. אף בפתח לעולם אז בקמין לעולם אל בפתח לעולם אשר בסגול אשר שם נדגש בצרי אמנם קמין

אבל קמץ אן קמץ אנה קמץ ומלעיל ובאו שנים מלרע אנה אנחנו עולים
 [דברים א' כח]. אנה אלך מרוחק [תהלים קלט. ז]. אנה קמץ ומלעיל
 והנון דגושה ופעמים יכתב בהא אולם קמץ אולי פתח אכן קמץ וצרי או
 כן אורי קמץ אל פתח אך צרי איכה צרי וקמץ וכן איכבה ויש מלרע
 איכבה אלבשנה [שיר השירים ה'. ג]. איכבה אטנפס [שם ושם]. אל
 בצרי ובתוספות הא אלה מלעיל והלמוד בסגול ודגש ובמשקלו ונקודו
 ושם האחד סנה [ש"א יד. ד]. אי בצרי ובתוספות הא איה פתח וצרי וכן
 עם הכנוי ויאמר לו איכה [בראשית ג. ט] או בסגול במקף ובלא מקף
 אפס כלו סגול אתה פתח וקמץ ואם בהפסק גם האלף בקמץ ומלעיל כי
 עירום אתה [שם ג. י"א]. ובאו מהם בפתח האלף באתנה מלעיל אמר
 אלי בני אתה [תהלים ב. ז]. כחסדך ובר לי אתה [שם כ"ה. ז] את בפתח
 אתם פתח וסגול ואתן צאני צאן מרעיתי [יחזקאל לד ד']. וכן בתוספות
 הא בצירי אנחנו פתח בלעדי פתח ובאתנה קמץ בין צרי גם בפתח הן
 בצרי ובמקף וסמוך למלה זעירא או מלעיל בסגול הן עם לבדד ישכון
 [במדבר כג. ט]. ובתוספות הא הנה בצרי הנון ובדגש אבל הנה נא אדוני
 [בראשית יט. ב]. הוא בסגול מפני הדגש אשר בנא ועם כנוי המדבר
 הנני הנון הראשון בצירי ובדגש גם הנון השניה ובסגול הראשנה ויאמר
 הנני בני [בראשית כב. ז]. ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני [שם כז יח].
הא בצירי הנה בצירי ומלעיל והנון בדגש הם בצירי וכן בתוספת
 הא המה צרי וקמץ ודגש והוא מלעיל וכשיבואו עליהם אותיות השמוש
 בכלום הוא בסגול בהם להם מהם וכן ככס לכס מכס והכף בצירי ככס
 אדברה [איוב יד. ד] וגם ההא והשין והוה והכף בצירי בימים ההם [אסתר
 א'. ב]. שהם הרדיוכוני [ש"ה ו. ה]. אתה והם [במדבר יד. יו]. ויוסף יי
 אלהיך אל העם כהם וכהם [ש"ב כ"ד. ג]. ואחד בא עם הכף בסגול לבלתי
 עשות כהם [מ"ב יז. טו]. ובא בסגול עם השין והשין בשוא שהם כהמה
 [קהלת ג. יח]. הן בצירי וכן הנה וכל להן בסגול בלשון קדש ובלשון
 ארמי בצירי ובהן בצירי ושלשה בסגול וסימניהן לכל בהן חיי רוחי [ישעיה
 לו. יח]. אשר ישרהו בהן בקדש כמדבר [ג. לא]. ויבואו פלשתים וישבו בהן
 [ש"ב לא. ז]. זה בסגול זולת בפתח זולתי בקמץ. יש בצירי ישנו בסגול
 וכן ישך ישכם אם ישכם עושים [בראשית כ"ד מ"ט]. ובא בחריק הישכם
 אוהבים [דברים י"ג. ד]. ויש במקף בסגול כמו שכתבנוהו בנחי הלמוד
 במשקלו

במשקלו **פע** כן ובמקף וסמוך למעלה זעירא או מלעיל בסגול כן הוא
 [בראשית מ"ד יוד]. אבל כשאיננה זעירא ומלעיל היא בצירי עם המקף
 כן תרנס [ישעיה ל"ג כג]. ועם אותיות השמוש לכן ובכן בצירי. ל'ז בפתח
 לזה קמץ וסגול מתי קמץ ופתח מה בקמץ ודחיק בפתח מה פתח מה
 בצע [תהלים ל. יוד]. מה ברי [משלי לא. ב]. והוא בפתח זולתי שבעה
 מקומות חמשה קמצים ושנים פתחים מה עמדי [בראשית לא. ל"ב]. כי
 מה עברך [מ"ב ח. יג] ואמרתם על מה [מלאכי ב'. יד]. ומה חשון [עזרא
 ו. ט]. ויאמר לה מה עברת [דניאל ז'. זב' פתחין מה חטאתי [מ"א יח. ט].
 מה חפצו [איוב כא. כא]. והוא פתח לעולם עם הוא ועם היא ונכנסו
 הבית והכף על מה פתוחות והמם דגושה כמה אדע [בראשית טו. ח].
 כמה ימי עברך [תהלים קי"ט. כד]. כמה ימי שני חייד [בראשית מזו. ח]
 ובא בשוא כמה שיהיה אחריו [קהלת ג'. כב]. וכשתכנס עליו הלמד ג"כ
 בדגש אלא שהוא מלעיל והוא כלו קמץ למה חרה לך ולמה נפלו פניך
 [בראשית ד' ו]. למה לי חיים [שם כ"ז מו]. וכשיהיה על אותיות אההע
 הוא מלרע ורפי למה אמרת [בראשית י"ב יט]. למה העליתנו [במדבר
 כ. ה]. למה עזבתנו [תהלים מט. ו]. ובא בדגש ומלעיל על האלף ועל
 ההא למה אירא בימי רע [תהלים מט. ו]. למה היה כאבי נצח [ירמיה
 טו. יח]. למה הרגזתני [ש"א כח. יו]. למה הציתו עברדיך [ש"ב יד. לד].
 ובא רפי ומלעיל למה שמתני למפגע לך [איוב ז. כ]. וכשתכנס הלמד
 על מה שהוא בסגול הוא ברפי הוא מלעיל למה תכבי ולמה לא תאכלי
 ולמה ירע לבבך [ש"א א. ח].

מן עם כנוי המדברים המים השניה בסגול מומני ממונו וכן מאויבים
 מנהו [תהלים ס"ח כ"ד] הנון בסגול שמוץ מנהו [איוב ד'. יב] המו
 בסגול נא קמץ עתה פתח וקמץ פן בסגול בפתח למען כלו פתח.

אותיות השמוש.

מישרה וכלב המס נקודה בחריק ואם על אותיות גרונית בצרי מחדול
 להתפלל [ש"א י"ב כ"ג]. מעבור אל הארץ [במדבר ל"ב. ז]. מערב עד
 ערב [ויקרא כ"ג ל"ב]. מהכל ימעט [משלי יג. יא]. ממתים מחלד [תהלים

י'. יד]. מארץ מצרים [כמה פעמים]. ובא עם החית כחריק והיא מלה זעירא אם מחוט ועד שרוך נעל [בראשית יד. כג]. מחוץ לפרוכת העדות [שמות כ'. כא]. וכן בא על ההא כשהוא בשוא לבדו מהיות זקן [ש"א ב'. לא]. אל ערימת עשרים [חגי ב. יו]. וכן על הריש בצירי לפי שלא יתקבל דגש. מראש ועד סוף [קהלת ג. יא]. שבת מריב [משלי כ'. ג]. ובא על הריש כחריק ומרגז [ישעיה יד. ד]. מדרוף אחרי דוד [ש"א כג כח]. מדרוף אחרי ישראל [ש"ב יח. יז]. השין נקודה בסגול ששופתני השמש [שיר השירים א'. ו]. שככה השבעתנו [שם ה. ט]. שעלו מן הרחצה [שם ו. ו]. שאהבה נפשי [שם א'. ז]. ובא השין בפתח גדול תחת פתח הקטן עד שקמתי דבורה אם בישראל [שופטים ה'. ז]. שלמה אהיה כעוטיה [ש"ה א'. ז]. ובא בשוא השין שהוא עמל [קהלת ב'. ככ]. שהם בהמה [שם ג. יח].

ההא כשתבא עם אות שאיננה גרונית שתדגש אז ההא בפתח כמו הדבר השדה וכשתבא על אות גרונית אם עין היא או אלף תהיה ההא בקמץ כמו הארון העורב האיש אחד יחטא [במדבר יז כב]. העולה היא למעלה [קהלת ג. כא]. האלהים האמונים עלי תולע [איכה ד' ה]. ובא עם העין בפתח העביט והעורים הביטו לראות [ישעיה מב. יח]. העורים והפסחים [ש"ב ה. ו]. העוהבים ארחות יושר [משלי ב'. יב]. העווכת אלוף נעוריה [שם ושם יז]. הערכים לגד שולחן [ישעיה ס"ה י"ב]. ועל ההא ועל החית בפתח הולכת לפני [בראשית ל"ב כא]. רביעית ההין [במדבר כ"ח. ז] והחמר היה להם לחומר [בראשית י"א ג]. ובאו על החית בקמץ והאשרים והחמנים [ישעיה י"ז. ח]. והמטפחות והחריטים [ישעיה ג. כב]. ועל ההא בקמץ ההר וכן כהר להר וההא הבא על האות הגרונית פעמים בסגול כשתחלת התיבה קמץ להקל הקריאה כמו האמור בית יעקב [מיכה ב'. ז] אבואה אל אשתי החדרה [שופטים טו. א]. גבור החיל [שם ו. יב]. וסר הערוכ [שמות ח' כ"ט]. ההרוס [מ"א יח. ו]. וההא על הריש ג"כ בקמץ כי לא תקבל הריש דגוש הרודים בעם [מ"א ה'. יז]. האיש הרך [דברים כח נ"ד]. וההא שהיא לשאלה כשתהיה על אות גרונית או על אות נקודה שוא ואע"פ שאינה גרונית תהיה ההא נקודה בפתח על אות גרונית כמו האיש כמוני יכרה [נחמיה ו. יא]. האיש בית רשע [מיכה ו. יוד]. הארח עולם תשמור [איוב כב טו]. העצב נבוה [ירמיה

[ירמיה כב כח]. העת לכם אתם [חגי א. ז]. העבר ישראל [ירמיה ב' יד]. העיט צבוע [שם י"ב ט] החייתם כל נקבה [במדבר לא טו] והדומים להם ותבא ההא הזאת בסגול כשתחל התיבה בקמץ כמו האנכי היתי [במדבר יא. יב]. ההיתה זאת בימיכם [יואל א. ב]. והדומים להם ועל שבאית תבא ההא הזאת בפתח כמו הכרב כח יריב עמדי [איוב כג. ו]. הדרכי לא יתכנו [יחזקאל יח כד]. הכתנת נגד היא [בראשית לד. לב]. ובנעיא הבמחנים [במדבר יג. יט]. אלה דגושים והדומים להם ויש רפים ובנעיא הכרכה אחת לך היא [בראשית לו. לח]. המערת פריצים [ירמיה י"ז יג]. ובלא געיא הבסוד אליה תשמע [איוב טו. ח]. הכוונה יעשה [בראשית ל"ד לא] והדומים להם.

והואו תהיה כשתהיה על אות גרונית שואית כמו ואכלוהו ויכלוהו [ירמיהו י. כד]. ועבדתם את יי אלהיכם [ש"א יב. כ]. ואספתי [במדבר יט. ח]. ואהבך [דברים ז' יג]. ואסרנוהו [שופטים יו. ח]. ואכלנוהו [מ"א י"ז יב]. והדומים להם וכשתבא על אלף איתן והענין לעבר הויו קמוצה כמו ואמר להם ואדבר אל העם בבוקר [יחזקאל כ"ד. יח]. ואומרה אל העומד לנגדי [דניאל ה' יו]. ואברך את יי [בראשית כד מת]. ואחללך מהר אלהים [יחזקאל כה יו]. ואברך ואם העין לעתיד הואו פתוחה כמו ואחלל שרי קדש [ישעיה מ"ג כח]. ואני אסכול ואמלט [ישעיה מו. ד] ואשלם נחומים לו [שם נז יח]. ואאלפך חכמה [איוב לג. לג]. עמוד על רגלך ואדבר אותך [דניאל ב. א] ואעמוד עליו ואמותהו [ע"ב א. יוד] ואכסך משי [יחזקאל יו. ט]. כטרס תבא ואברכהו [בראשית כ"ז לג] קמץ ואברכהו ואברכהו [ישעיה נ"א. ב]. פתח ואקוה לנוד [תהלים סט. נא]. ואקוה שמך [שם נ"ב י"א] פתח ברוך יי ואעשיר [זכריה יא. ד]. האלף נחה והויו פתוחה ואענה את זרע דוד [מ"א יא. לט] האלף נחה והויו פתוחה שהעין לעתיד אבל על יר"ן לעבר הויו פתוחה לעולם וידבר ותדבר ינדבר אבל התיו והנן רגושות והויו נחה כשתהיה שבאית. והנגיד כתב כי ויחיה ותגדל עמו [ש"ב י"ב. ג]. ויצוהו יי לנגיד [ש"א יג. יד]. דגושות הויר ולא מוצאנום כן בספרים המדויקים וכשתהיה את"הע בשוא ופתח ועליה הויו תהיה פתוחה כמו וארובות השמים נפתחו [בראשית ז' יוד]. ואני אקשה [שמות ז ה]. ועשי ענות [בראשית יח ו] והשיבך על כנך [שם מ'. יג]. וחמורים ועכרים [בראשית י"ב יו]. וכן בשוא

בשוא לברו ועירים עשרה [בראשית לב. יז]. ועצור במילים [איוב ד. ב].
 ואם האות הגרונית בחטף קמץ תהיה הויו קמוצה כמו ואני עשה [מ"א
 ט. כו]. ואניות תרשיש [ישעיה סי ט]. וחלים רעים [דברים כ"ה נט].
 ואדוני צוה ב"י [במדבר לו. ב]. ואם האות הגרונית בשוא וסגול הויו
 בסגול כמו חסד ואמת [בראשית כ"ד. מט]. ועווזו ונפלאותיו [תהלים
 ע"ח. ד]. ואחוז בונבו [שמות ד'. ד]. ואמונה עניתני [תהלים קי"ט ע"ה].
 והשיבך י"י מצרים [דברים כ"ה. סח]. ובשוא לברו שמור מצותי ותיה
 [משלי ד. ד]. ואם תהיה אלף ותהיה נחה הויו בצרי ואלהים זולתי [יהושע
 יג. ד]. ואם האות אינה שואית אלא מונעת באחת התנועות תהיה הויו
 קמוצה כמו ומתו כל הצאן [בראשית לג. יג]. ומתנו שם [מ"ב ז. ד].
 יפול צדיק וקם [משלי כד. יז]. וימרהו ורבו [בראשית מט. כג]. ושב
 ורפא לו [ישעיה ו. יוד]. כפתור ופרח [שמות כ"ה לב]. אתה והם [במדבר
 יו. יז]. עולם ועד [תהלים כ"א. ה]. הכף בשתבא על אות גרונית שואית
 אם היא שוא ופתח תהיה הכף בפתח כמו כחצות הלילה [שמות יא. ד].
 כעלות השחר [מ"א ט. כה]. כענבים [במדבר יהושע טו. יוד]. כעצמים
 בבטן המלואה [קהלת י"א. ה]. כרע שכב כארי [במדבר כ"ד. ט]. וכארי
 יתנשא [שם כג. כד]. כאהלים נטע כארזים עלי מים [שם ב"ד. ו]. כאפלה
 פתח בחלקקות [ירמיה כג. יב] פתח ואם תהיה אלף ותהיה נחה תהיה
 ג"כ הכף פתוחה ואם האות הגרונית בשוא וסגול כן הכף בסגול ויהי
 כאמור יהושע [יהושע ו'. ח]. כאכול קש [ישעיה ה' כ"ד]. ואם תהיה
 אות הגרונית בקמץ חטף תהיה הכף בקמץ חטף באניות [ישעיה מג. ד].
 ואם הדבר ידוע שהורה עליו הא הידיעה ואם הכף תחפר ברוב ותהיה
 תנועתה בכף לפיכך היא נקודה כמו שהיתה ההא ועל האלף ועל העין
 בקמץ תהיה תחלת התיבה שוא או מלך עד בקר כארי [ישעיה לח. יז].
 כארי יד ורגלי [תהלים כ"ב יז]. בחור כארזים [ש"ה יז]. כעבד כאדוניו
 [ישעיה כ"ד. ב]. וכא בפתח נגששה כעורים [ישעיה נ"ט יוד]. והמסורת
 כל לשון סמיא פתח עבדא קמין.

הלמד כשתבא על אות גרונית תנקד בפתח כמו והויו לאחדים
 בידך [יהוקאל ל"ז י"ד]. לאלפים [שמות כ"ו. ו]. לעבדים ולשפחות
 [דברים כח. סא]. וכן בנות האלף ל"י אלהינו לאדני לעשו והמסורת כל
 לשון אדונות עם **בוכל** לא מפיק אלף בר מד' וס"י חטאו האומרות
 אלהים

אלהים הודו ואדני אדונים מעונכם ועם משה מפיק במ"א הד' אין בציור
 [ירמיה ח' יט]. ואם הדבר ידוע תהיה הלמד קמוצה זוכה לאלהים [שמות
 כ"ב יט]. נוצר חסד לאלפים [שמות ל"ד ז]. וכל שאר לאלפים פתח רק
 לאנשים [בראשית יט. ח]. וכל שאר לאנשים פתח לעגלים אשר עשה
 [דה"ב יא טו]. ישראל לאמורי [במדבר כב ב]. ובאו עם העין בפתח
 עינים היתי לעור [איוב כט. טו]. כי האדם יראה לעינים [ש"א יו. ז].
 בפתח וכי תאוו הוא לעינים [בראשית ג. ז]. וכעשן לעינים [משלי יוד.
 כו]. בקמץ ואם האות גרונית נקודה בקמץ חטף הלמד נקודה בקמץ
 לחדשיו יבכר [יחזקאל מז. יב]. אחד הלמד בסגול לחדשים ואם האות
 איננה שואית אלא מונעת באחת התנועות תהיה קמוצה לטרה לשבע
 למות לנוס לקום. הבית כשתבא על אות גרונית שואית תנקד בפתח
 בעטרה שעטרה לו אמו [ש"ה ג. יא]. בעצלתים ימד המקרה [קהלת י.
 יח]. זקן בא באנשים [מ"א א. א]. ושאר באנשים קמץ בעזו עינות תהום
 [משלי ח' כח]. באכול האש [במדבר כו. יוד]. ואם תהיה האות הגרונית
 בשוא וסגול תהיה הבית באמור להם עם י"ו אלה [יחזקאל לו. כ]. ובא
 אחר הבית בפתח והגרונית בשוא וסגול בתוך הריפות בעלי [משלי כו. כב].
 ועם הלמד שהאלף נחה הלמד בציור לאמר ואם הדבר ידוע הבית בקמץ
 מוקוננת בארום [ירמיה כב כג]. ויתחפש באפר [מ"א כ'. לח] אין כמוד
 באלהים [דברים כ"ז]. כאשר ימשש העור באפלה [דברים כח כט].
 בחלקקות באפלה [ירמיה כג. יב]. כל באבנים בקמץ כל בעתה קמץ
 וכן בעלטה וכן האות הגרונית בקמץ חטף הבית בקמץ בעני אמתך [ש"א
 א' יא]. כחרי אף [שמות יא. ח]. ותבא הבית בסגול עם החטף בשכתות
 וכחדשים.

שער הטעמים.

טעם רביע לעולם קודם לרביע שופר מעמד ויש שקוראין אותו
 ישר או הולך כמו ויאמר אלהים ובפרשכם כפיכם [ישעיה א. טו]. הנה
 כה מבטיכם [ישעיה כ'. ו]. ולא יהיה לעולם שתי שופרות ואחריהם רביע
 ואם יהי הראשון יהיה פסק לגרמיה כמו מכל הבהמה הטהורה [בראשית

ז. ב.]. ואת שעיר החטאת [ויקרא יו. כ"ז]. אשר על פני הארמה [שמות
 לג. טז]. אבל אם יהיו ג' תובות יהיה בתיבה הראשנה שופר מעמוד והשני
 במקף או הראשנה במקף והשניה בשופר ישר כמו ואתה הרם את מטך
 [שמות יד. יו]. אם כסף תלוה את עמי [משפטים כ"ב כד]. הלא זה
 הדבר [שמות י"ד יב]. ויש מקומות אשר יקדימו לרביע דרגא ושופר ולא
 יהיה זה כי אם בשלש תיבות ויהיה בין הדרגא ובין הרביע ג' מלכים
 לעולם לא יחסרו מג' תיבות וג' מלכים כמו אשר הבאשתם את ריחינו
 [שמות ה' כא]. מבית לחם יהודה [רות א'. ב]. וקחה אלינו משילה
 [שא' ד. ג]. ויש מקומות שיהיה הרביע לבדו בלא טעם קדמא ונקרא
 רביע לגרמיה כמו והארץ היתה תוהו [בראשית א'. ב]. ויקח שש מאות
 רכב [שמות י"ד. ו]. ואחר באו משה ואהרן [שמות ה. א]. תביר לעולם
 קודם לתביר דרגא במקום שיש ביניהם ג' מלכים או יותר כמו ולא נותר
 ירק בעץ [שמות י. טו]. למען אנסנו [שמות י"ו. ד]. ועבר להם כל
 חלוץ [כמדבר ל"ב כא]. ובמקום שאין שם ג' מלכים בזה המנין תשוב
 הדרגא מארכא כמו ושרה שומעת [בראשית י"ח יוד]. ותתן אותה [בראשית
 יו. ג]. שה תמים [שמות י"ב ה]. לכו נא [שמות י. יא]. שה פזורה
 [ירמיה נ'. יז]. חוץ מפסוק כי אין לעמוד לפניך [עזרא ט. טו]. ונסחא
 אחרת מצאתי וכן ב' מלכים ותנועה היא כמו ג' מלכים כי השוא המניע
 תחשב מקום מדך כמו עבודת עבודה ואם כן אין לעמוד לפניך כמוהו
 ואינו יוצא מן הכלל וכמו הם עוד ותתך חמתו [ירמיה מד. ו]. שכב
 בארי [במדבר כד. יוד]. ויגש יעקב [בראשית כ"ז כב]. וכן ואני נתתי לך
 [שם מ"ח כב]. ומטעם זה אמרו כל דסמיך לאדכרה דרגא ואף על פי
 שאין ביניהם ג' מלכים כמו אשר צוה י"י אשר דבר י"י וירא אלהים
 לפי שהשוא המניע בכל פעם שתבא אז תחשב מדך ואם השוא נחה לא
 תחשב מדך ויהיה במארכא כמו פרו ורבו [בראשית א. כת]. ובמקצת
 הנוסחאות כתוב כן וג' פסוקים למקצת סופרים הראשנים יעשו אותם דרגא
 ואינם במאריך ובני אשר ימנה וישוה [בראשית מו. יז]. וחכריה דד"ה
 ומיכאל וישפה ויוחא בני בריעה [דה"א ת. טו]. ולדעת זאת שוא מניעה
 אינה נחשבת למלך ועוד י"ג פסוקים מתחלפים ואברהם היו יהיה [בראשית
 ית. יח]. המקריב את זבח השלמים [ויקרא ט'] וכי יגוף שור איש [שמות
 כה לא]. וכל אשר לו סנפיר דמשנה תורה וישלחם יהושע [יהושע ח. ט]

ויקה כחמשת אלפים איש וישם אותם [שם ח' יב]. וישב בן בית אל [שם ח. ט]. כי אם ארבע מאות איש נער [ש"א ל. ז]. כי לא יוכלו לעשותו בעת ההיא [דה"ב ל. ג]. הפך ידך ומלכים [מ"א כב לד]. וחבירו דדיה אשר ברכו [ישעיה יט כה]. כשד שלמון [הושע יוד יג]. כל אשר תמצא ידך [קהלת ט' יוד]. וכל פסקתא דכותהון דרגא אע"פ שאין ג' מלכים ביניהם כמו ימחר יחישה [ישעיה ה'. יט]. ויחלק עליהם [בראשית יד טו] המול ימול [שם יז יג]. הבק תבוק [ישעיה כ"ד. ג] אחשוורוש מס [אסתר יוד. א]. וכאשר יהיה בתיבה אחת מארכא ותברא אין ביניהם כי אם שוא בלבד כמו וישבו בכאר שבע ומולדה [ד"ה א' ד כח] ואצאה לפני העם [דה"ב א' יוד]. וישבע וכל ישראל [במדבר יו. לד]. ישתרגו [איכה א. יד]. חוץ מג' יש ביניהם שוא פתח ותעלו על שפת לשון [יחזקאל לו. ג]. אל תלחמו עם י"י [ד"ה ב'. יג י"ב]. וירש יהושע על הכהנים דה"ב לא. ט]. ובקצת נוסחאות ואם לא תהיה שם שוא תהפך המארכא לגעיא כמו אם יהרג [איכה ב'. כ]. ופעמים יהיה התביר לברו בלא טעם קדמו וי"י פקד את שרה [בראשית כ"א. א]. ולעולם במקום אשר יקדים לתברא דרגא אולא כמו ולא נותר כל ירק בעץ [שמות י. טו]. ועבר לכם כל חלוץ [במדבר לב. כא]. כי אין לעמוד לפניך [עזרא ט טו]. ואם יקדים לתברא מארכא יקדים למארכא שופר כמו כי אין נגרע [שמות ה' יא]. כי אין לו [דברים יד כז]. ושם ירעה [ישעיה כו יוד]. וכל בכור אדם [שמות יג יג]. אשר עלה עליו [ויקרא יז ט]. ויש תביר אחר תביר כמו ועלינו אל המקום [במדבר יד מ].

פישטן. וכל פשט יקדים אותו שופר מהופך במקום שיש בין הטעם הקודמו ובינו מלך או יותר שם יהיה שופר מהפך כמו על דבר הכסף [בראשית מ"ג. יח]. ויאמר י"י אם יהיו חטאיכם כשנים [ישעיה א' יח]. ואם לא יהיה שם מלך השופר ישוב מארכא כמו היתה תהוה [בראשית א. ב]. אלוף נחת [שם לו. ז]. הן עוד [שם כט. ז]. עוד רד [הושע יב. א]. ידע שור קונהו [ישעיה א. ג]. ויש פסוק נחלקו עליו בן אשר ובן נפתלי אחד קורא ואתן נזם [יחזקאל יז יב] בשופר תחת הואו ויש שני מלכים ביניהם ואחד קורא אותה ואתן נזם וקורא המלה מלרע במארץ תחת הואו ואין מלך ביניהם שניהם על סוד אחד אמרו ושוא מניע יחשב למלך ויהיה שופר כמו וישם י"י לקין [בראשית ד' טו]. ובראת לך שם [יהושע

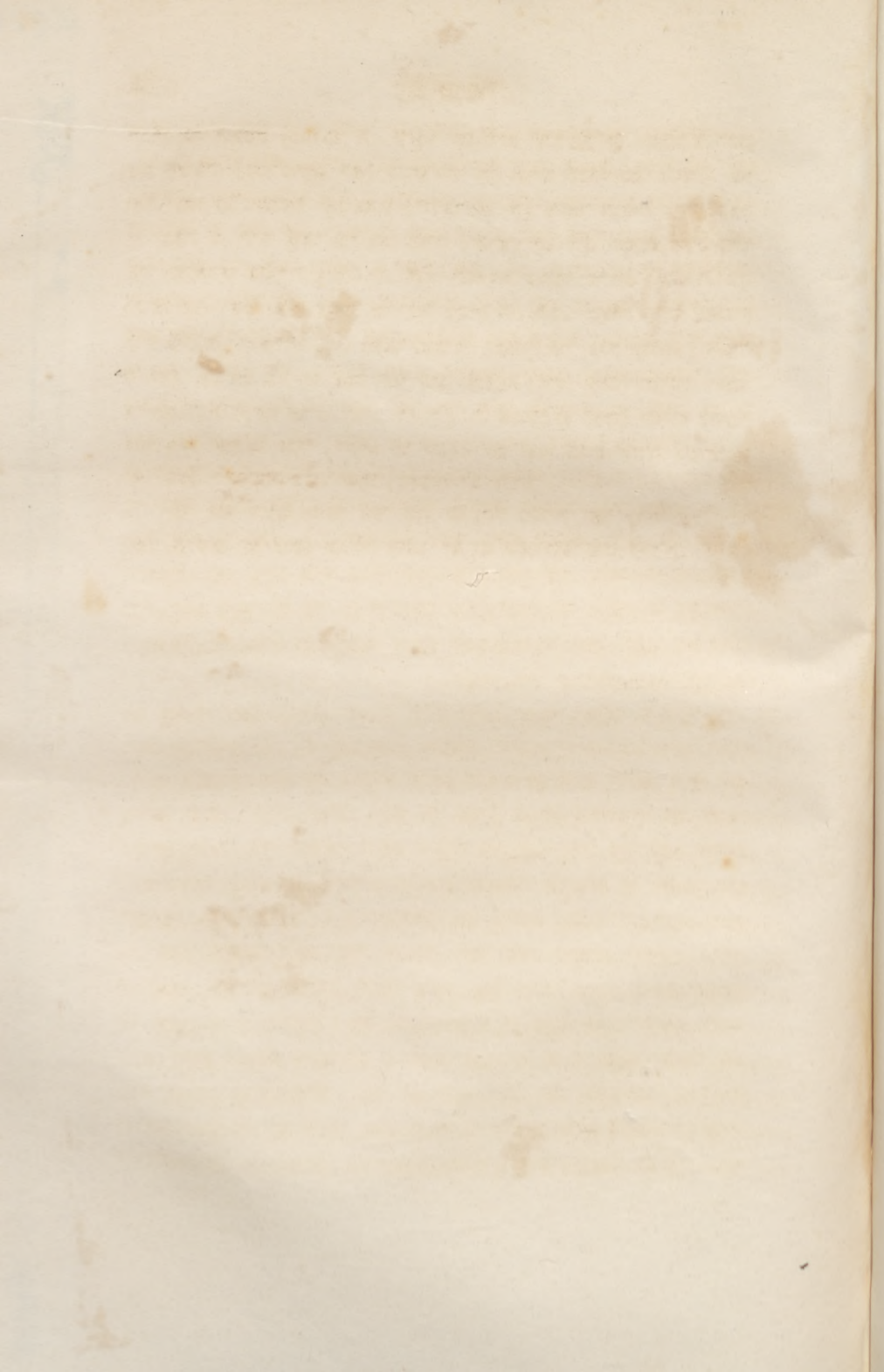
[יהושע י' גא]. ופעמים יבא פשט אחר פשט כמו הן האדם היה כאחד ממנו [בראשית ג' כב] לכן ישכב עמך הלילה [שם ל. טו]. יקרבו ימי אבל אבי [שם כ"ז מא] שא נא עיניך וראה כל העתודים [שם לא יב]. למה יי יחרה אפך [שמות לב יא]. ויש יתיב ואחריו פשט כמו יען אשר עשית [בראשית כב ין]. ואחד עשר דקרין טעמא לאחור וסימנהון את סיחון [דברים א' ד]. או נגבלת [ויקרא ה ה. ב]. את הורת [ישעיה ה' איש אחרי [ירמיה י' יב]. איש יושב [שם כ"ב ל]. שקר הנביאים [שם י"ד. יד] וכי כל מלך [דניאל ב' יוד]. כל חרד [עזרא ט. ד]. די מדת עבר נהרא [שם ו' ה]. והיה כל מעבר [ישעיה ל. לב]. די מלכות [דניאל ז' כז]. ופעמים יהיה הפשט ולא יהיה אחריו זקף כמו תדשא הארץ דשא [בראשית א. יא]. ויאמרו אליו קום עשה לנו אלהים [שמות ל"ב כג] על גווז צאנו הוא [בראשית לח. יב]. וסימן לשני פשטין כשיהיה בין טעם התיבה והפשט מלך אחד תהיה בשתי פשטין כמו היתה תהו על דבר הכסף אלוף נתת ואם לא יהיה ביניהם אין בה אלא פשט אחד ובזמן שביניהם מלך באות נסתרת הוא פלוגתא יש שקורין בה ב' פשטין ויש פשט אחד לברו כמו הרימי בכח [ישעיה מים. ט]. כי מי נח זאת לי [ישעיה ג"ר. ט]. יי יהיה שומע בינותינו [שופטים י"א יוד]. וכן אע"פ שאיננה נקראת האות הנסתרת אלא שיש אחר הפשט נח נסתר כמו בזעת אפך [בראשית ג' יט]. ואליך תשוקחו [שם ד' ז]. כל תיבה שיש בה ב' טעמים והיא צריכה להגדל בפשט אם בין טעם לטעם מלך אחד יהיו ב' פשטין כמו שכתבנו ואם אין ביניהם כי אם שוא יהיה הטעם הראשון מאריך והשני פשט כמו בינך ובין האשה [בראשית ג' טו]. עד שובך אל האדמה [שם ושם יט]. והפורד מכית עבדים [דברים ז. ח]. כל זמן שיש קודם הפשט שתי תיבות נקשרות עטו בלא מקף הראשנה כמו ויקרא אלהים ליבשה [בראשית א' יוד]. שם הנהר השלישי [שם ב'. יג]. וכי היא גדולה מן העי [יהושע י' ב]. ויעבר אלהים רוח על הארץ [בראשית ח. א]. ובזמן שהיא התיבה זעירה או הטעם באות ראשנה לא תהיה התיבה הראשנה בקדמא כי אם בשופר ישר כמו כי אחי אביה [בראשית כט יב]. כי עיר גדולה גבעון [יהושע יוד ב] את כל אלהי הנכה [בראשית ל"ד ויהושע כ"ד] ויש פשט ואחריו רביע כמו הן גביר שמתיו לך [בראשית כ"ז ל"ז]. תדשא הארץ דשא [בראשית א' יא].

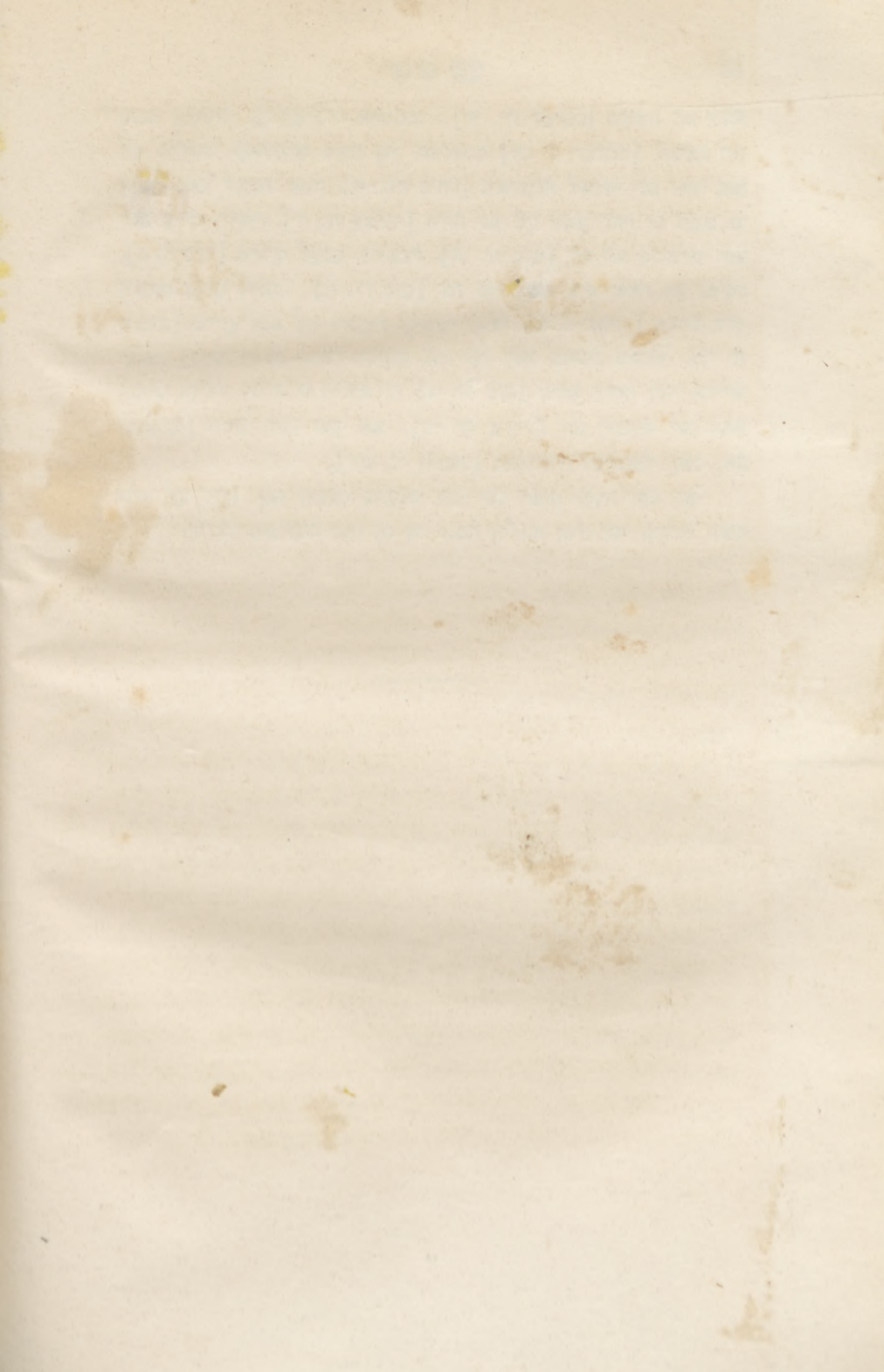
זקף לעולם קודם יתיב או שופר או פשט יתיב כמו עשב מזריע זרע [שם ושם] שופר ויאמר אלהים זה ספר תולדות אדם [שם ה. א.]. פשט ותאמר לאברהם [בראשית כ"א יוד.]. כי ירא אלהים אתה [בראשית כ"ב. יב.]. ופעם יהיה פשט ולפניו מקף ויסמך לו זקף כמו כי שמענה נשים דבר יי [ירמיה ט. ט.]. ובא שופר בין פשט לזקף ובין יתיב לזקף כמו ישקני מנשיקות פיהו [שיר השירים א. יא.]. וכשיהיו ב' שופרות לזקף יהיה הראשון מנענע כמו היש לכם את [בראשית מג ז.]. וכל מלה אשר יהיה בתחלתה במלך הראשון שופר לעולם יהיה השופר מנענע במקום שלא קדם אתו לא שוא ולא מלך שם יהיה מנענע כמו כי עברו תורות חלפו חק [ישעיה כ"ד. ה.]. במ"א קדמו שוא והוא מנענע כמו את שתי הכליות [כמה פעמים]. מנענע ויש זקף בלא יתיב ובלא שופר כי אם בפשט קטן ומקצת סופרים קוראים אותו מראה מקום שמר לך [שמות לד. יא.]. והדבר אשר דברנו [שמואל ב.]. ואברהם היה יהיה [בראשית יח. יח.]. ויש זקף בלא טעם קדמו אלא נעיא כמו ולהבדיל [בראשית א. יח.]. כל תיבה שיש בה זקף אם יש בה טעם אחד לבד הזקף אם הטעם באות הראשונה יהי מאריך ואם התיבה שלפניה במקף אע"פ שטעמה באות ראשנה יהיה שופר.

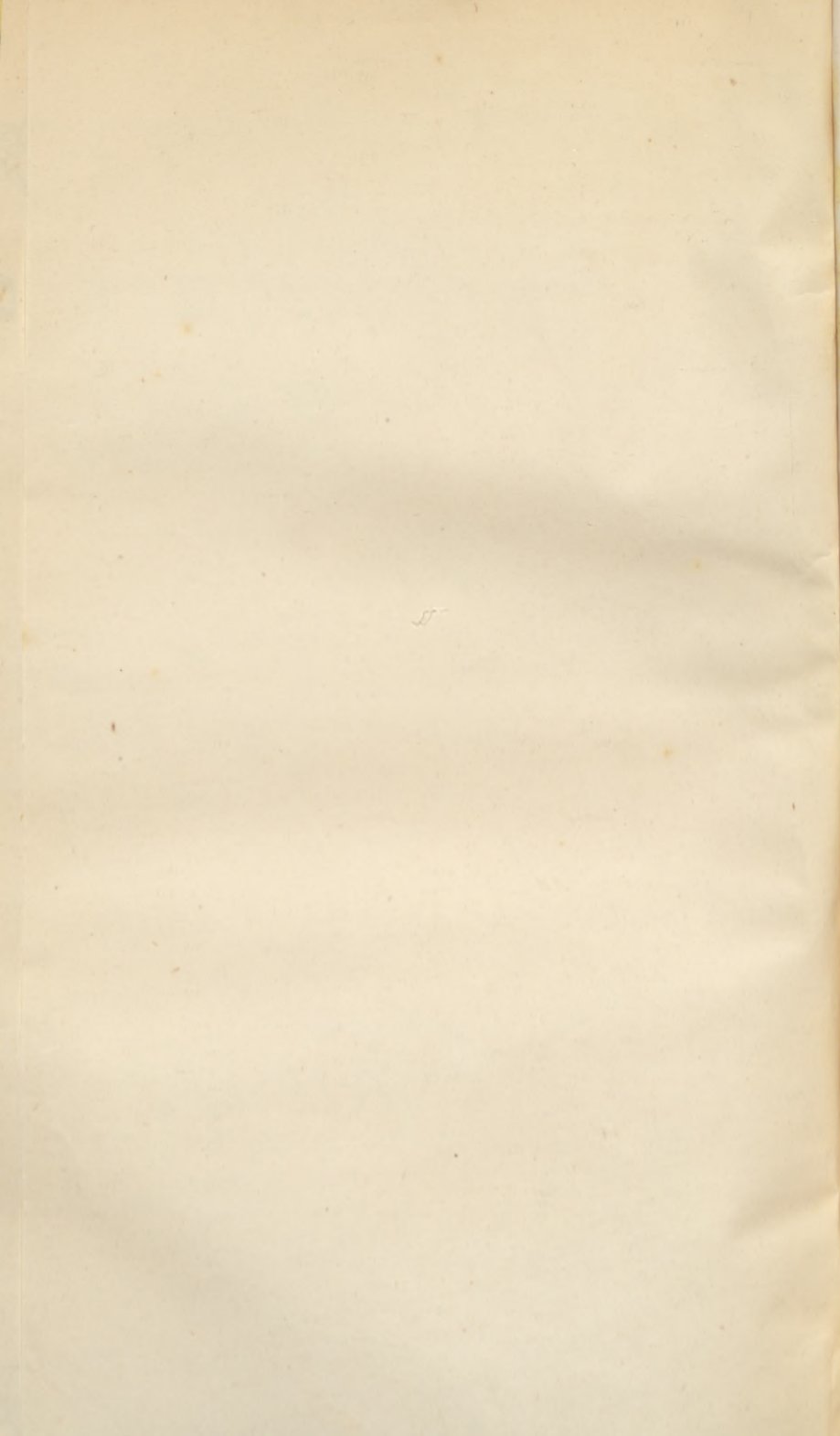
שופר. שופר תחתון שופר עליון כשיהיה הטעם באות ראשון של תיבה נקרא כמו אלה תולדות השמים [בראשית ב. ד.]. וכשתהיה באות שני או ג' או ד' יקרא עליון כמו ויברא אלהים את האדם [שם א' כ"ז.]. ויבואו שני המלכים סדומה [שם יט. א.]. שופר מלעיל שופר מלרע בתיבה אחת עם הזקף כשיהיה הטעם באות ראשון יהיה שופר מלעיל כמו ונוסף גם הוא על שונאינו [שמות א' יוד.]. וכשיהיה באות שנייה יהיה שופר מלרע כמו והאדם ידע [בראשית ד' א] שופר בשוא. **שופר** קלקל כשיהיה השופר תחת אות ראשנה של תיבה ואחריו יהיה זקף בתיבה שנייה נקרא קלקל כמו חרש לאמר [יהושע ב'. א.]. וכשיהיה אחריו אתנחתא או זקא אע"פ שהשופרים באות ראשנה יקרא בשוא וכן אם השופר באות ב' או ג' אע"פ שאחריו זקף נקרא בשוא. **פזר** וסמוך לירח בן יומו נקרא פזר גדול ואחר פזר קטן. **זקא** סימן כשיהיו לפני זקא ב' טעמים נמשכים עמו בגעיא הראשון קדמא שני לו שופר ונעמית שופר למטה כמו וביום שמחתכם ובמועדיכם [במדבר יוד יוד.]. והעמיד

הכהן את האשה [כמדבר ה'. יח]. ובנוסחא ירושלים והשביע הכהן את האשה [כמדבר ה' כא] במארכה וכן וביום שמחתכם ובכלות כל זאת יצאו בני ישראל הנמצאים [דה"ב לא. א]. ותאר הגבול ונסב לפאת ים נגבה מן ההר אשר על פני חורון [יהושע יח. יד]. וישלח חירם מלך צור מלאכים אל דוד [ש"ב ה'. יא]. ויבא דוד בכעל פרצים [ש"ב ה. כ]. ויביאו את ראש איש בשת אל דוד [מיב ד'. ח]. באדון קריבו ואמרין קדם מלכא [דניאל ו. יג]. ואשר ישמעיו ויעבירו קול ככל עריהם [נחמיה ח' י']. וכן אם ביניהם פסק לבד מב' פסוקים דאינון פסקין וסלקין ויאמר אליהם הנה חרדת אלינו [מ"ב ד'. יג]. וג' פסוקין הן קדמין לזרקא בתיבה אחת ואל איתמר בניו [ויקרא יוד י"ב]. אם יצאו בנות שילה [שופטים כא. כא]. לאוצרות ולתרומות [נחמיה יב מ"ד].

עד כאן העט סופר כפי מה שנעתק מגליון תנך גדול על קלף בשני חלקים ישן נושן ובגליון התנך יש גם ספר השרשים לרד"ק.

פירוש ספר התלמוד

לדעת

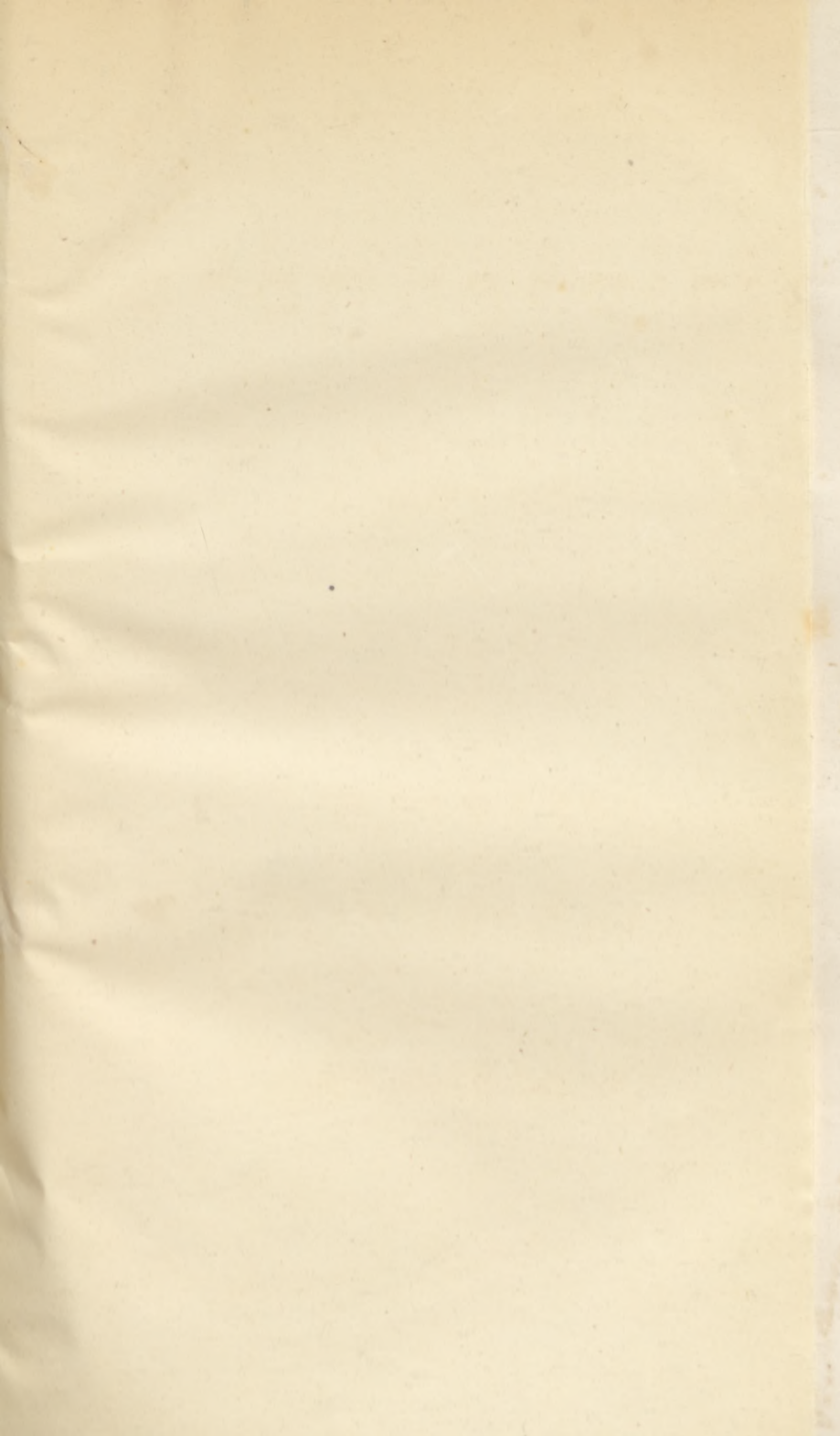
הרב

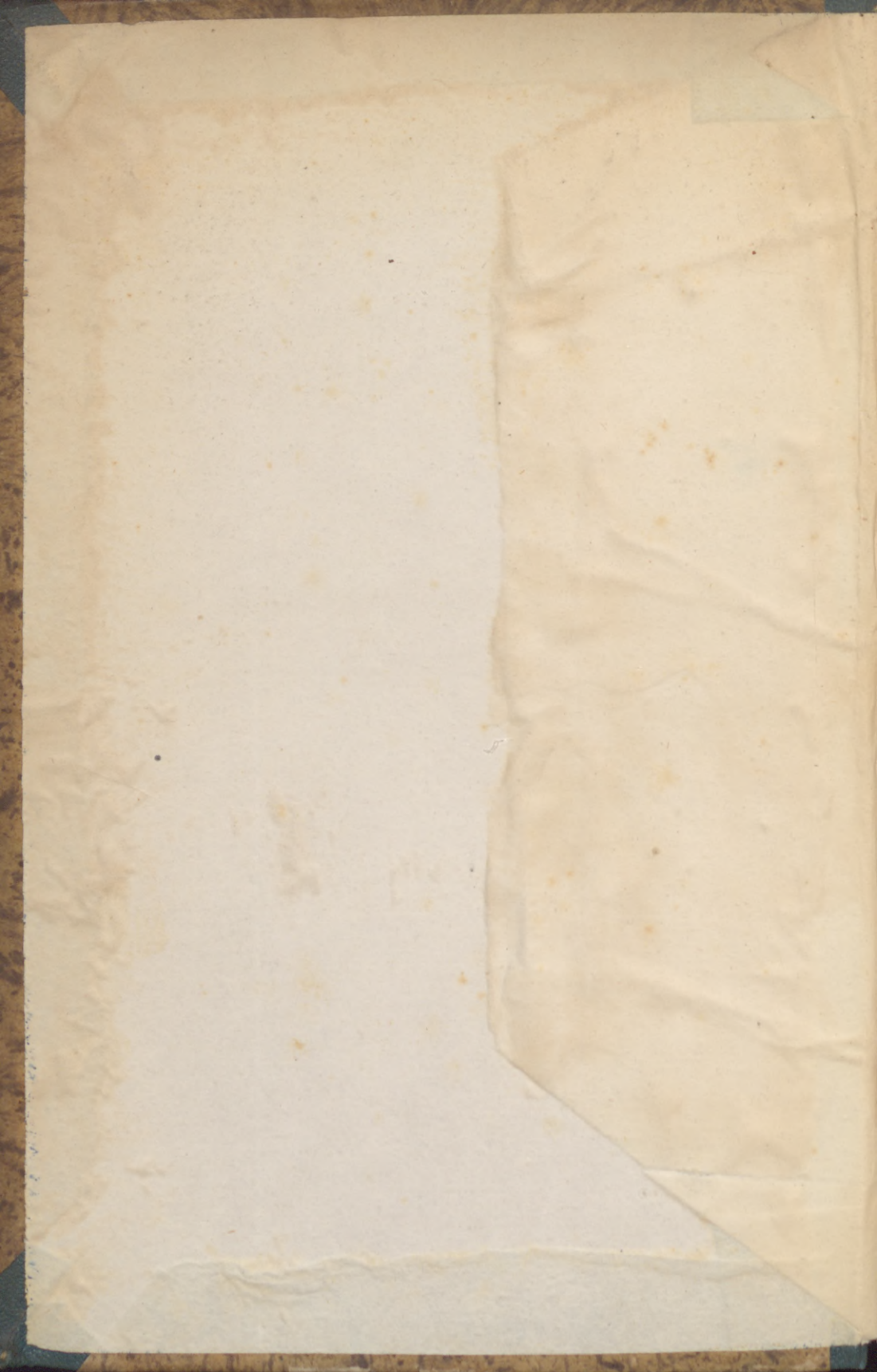
הגאון

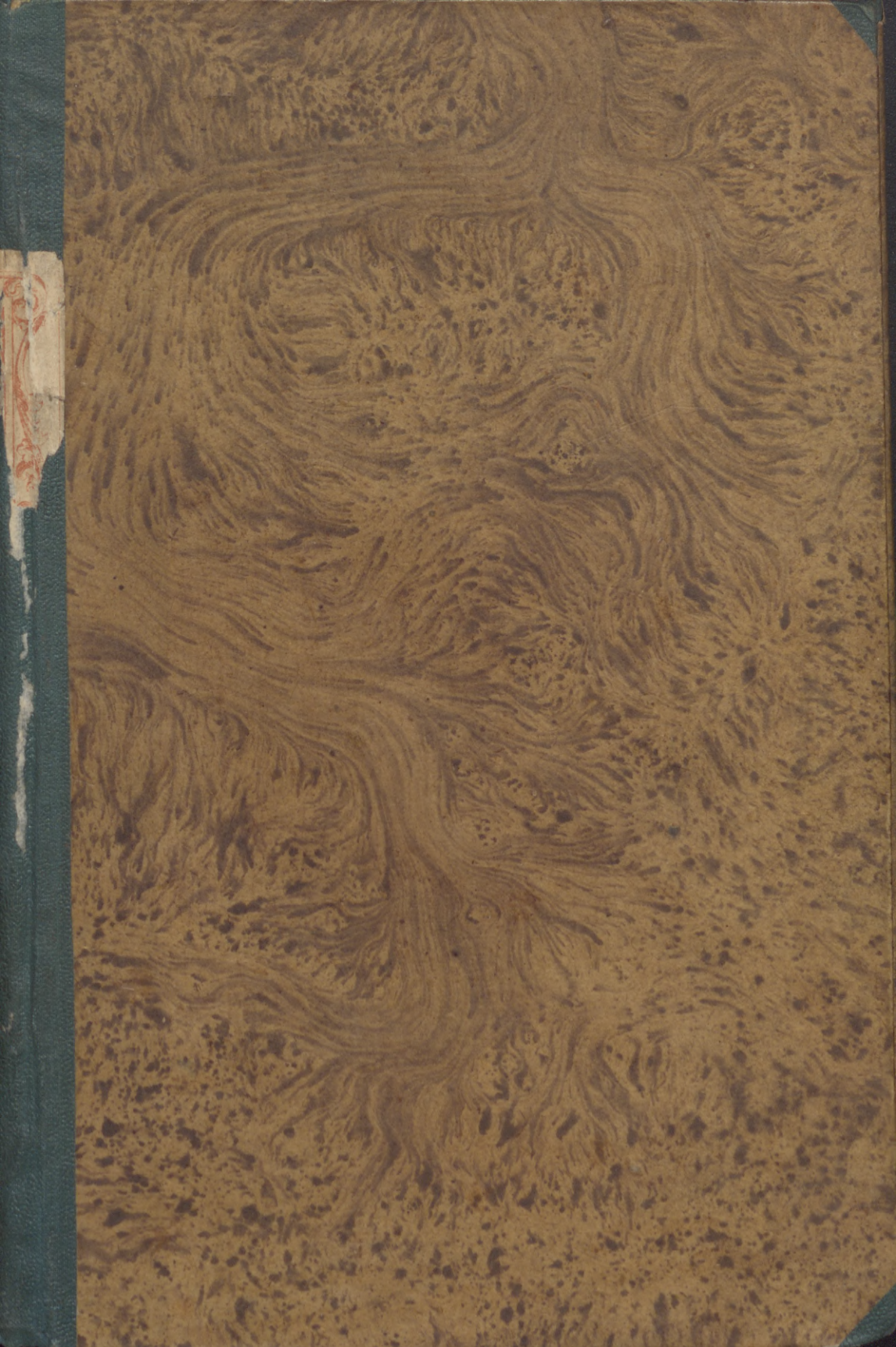
המפורסם

המובהק

הנודע

B

167-

172.

השכל
לימודי הלכה
ד' (ראן) חס
Lyc 1861

שפת מוסאפייה
תשובות הגאונים
ג.

הערות על יומן ולתפוצות
1860

הדק
ענין סופר
1864

שקל אנטיק
חילת התלמידים
1866

1575 — 1578

10

EX LIBRIS ST. MORTARA